

မျှော်မှန်းချက် (Vision)
 အားလုံးပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော
 လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍
 အာဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ
 မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

နိုင်ငံတော်က စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝရေး၊ အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိစေရေးနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်နေ ဒုတိယသမ္မတ ဦးဟင်နရီဗန်ထီးယူ "2020 Seed Fair" မျိုးစေ့ပြပွဲ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် ပြောကြား

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၈

"2020 Seed Fair" မျိုးစေ့ပြပွဲဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၇ နာရီခွဲတွင် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ
 ပျဉ်းမနားမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ပျဉ်းမနား)၌ ကျင်းပရာ တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးနှင့်
 အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဦးဆောင်အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဒုတိယသမ္မတ ဦးဟင်နရီဗန်ထီးယူ တက်ရောက်၍ အဖွင့်
 အမှာစကားပြောကြားသည်။ (ပုံ)

အခမ်းအနားသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊
 မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊
 လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီဥက္ကဋ္ဌများ၊
 ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်
 ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နေပြည်တော်
 ကောင်စီဝင်၊ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများ၊
 မျိုးစေ့ထုတ်အသင်းအဖွဲ့များ၊

အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မျိုးစေ့ကုမ္ပဏီများမှ
 ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်
 ပြည်နယ်များမှ တောင်သူလယ်သမား
 များ၊ မျိုးစေ့ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများနှင့်
 တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။
 အခမ်းအနားတွင် ဒုတိယသမ္မတ
 ဦးဟင်နရီဗန်ထီးယူက မိမိအနေဖြင့်
 တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေး

ကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး
 ဦးဆောင်အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ်
 တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက် ရှိကြောင်း၊
 မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်
 သည် ကျေးလက်နေတောင်သူလယ်သမား
 များ ဖြစ်ကြပါကြောင်း၊ နိုင်ငံလူဦးရေ၏
 အချိုးအစားကြီးကြီးမားမားရှိနေသော
 တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုဘဝ

များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် မိမိတို့နိုင်ငံ
 အတွက် အရေးကြီးသောတာဝန်တစ်ရပ်
 လည်း ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်
 တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေး
 ကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး
 ဥပဒေကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာတွင်
 ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း
 ချက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို နိုင်ငံတော်
 အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့်ပါ
 ပူးပေါင်း၍ ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်
 ဖော်လျက် ရှိပါကြောင်း။

ရှုထောင့်စုံမှ ဖြည့်ဆည်း

ထို့ပြင် တောင်သူလယ်သမားဦးရေ
 အချိုးအစား အများဆုံးရှိနေသည့်
 ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုဘဝ
 များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက်

ရှုထောင့်စုံမှ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်
 ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ
 ကိုလည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၇ ရက်
 က ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ဖြစ်ပါကြောင်း၊
 တောင်သူလယ်သမားဟု ဆိုရာတွင်
 စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း
 များဖြင့် အဓိကအသက်မွေးကျောင်းနေရ
 သူများပါရှိသကဲ့သို့ ယင်းလုပ်ငန်းများ
 အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ
 မတည့်စိုက်ထုတ်၍ အမြဲမြတ်ကိုယ်တိုင်
 လုပ်ကိုင်သူ (သို့မဟုတ်) ကြီးကြပ်စီမံပေး
 သူများလည်း ပါဝင်ပါကြောင်း၊ ထို့ပြင်
 စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ
 အတွက် ပျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးနှင့်သားပေါက်
 များ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူများ

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေး ကျင်းပ ပြန်လည်သိမ်းဆည်းနိုင်ခဲ့သည့် ရေိယာပေါင်း ၁၅၅,၀၀၄၈ ဧကရှိပြီး မြေပြင်ဆက်လက်စိစစ်ဆဲဖြစ်

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၈

မြေလွတ် မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဗဟိုကော်မတီ ၂၄ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို ယမန်နေ့မွန်းလွဲ
 ၁ နာရီခွဲက နေပြည်တော်ရှိ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး
 အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။ (ပုံ)

သမဝါယမလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပ

သယံ ဝါယမလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်
 ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၆ စုဝေးခန်းမ
 စာ - ၂ သို့

ရှေ့ဖုံး - နိုင်ငံတော် မှ

လည်း ပါဝင်ပါကြောင်း။

ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်

ထို့ကြောင့် တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွား မြှင့်တင်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ပျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုး၊ သားပေါက်၊ မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ မွေးမြူရေးအစာ နှင့် ဆေးဝါးစသည်တို့ကို အရည်အသွေး ပြည့်မီ၍ ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာ ရရှိစေရန်ကို လည်း ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါကြောင်း၊ ထို့ပြင် ယင်းပစ္စည်းများ သည် အာမခံစံချိန်စံညွှန်းချို့ယွင်းမှု (သို့မဟုတ်) မကိုက်ညီမှုကြောင့် လယ်ယာ ထုတ်ကုန်များ ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း၊ အရင်း အနှီးနှစ်နာဆုံးရှုံးခြင်းများဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း တရားဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးအရေးယူရန် ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း၊ အဆိုပါကိစ္စအားလုံးကို ထိထိရောက် ရောက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်ဆိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက တောင်သူ လယ်သမားများအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထား သည့် ဥပဒေအကြောင်းခြင်းရာများကို သိရှိနားလည်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စားနပ် ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝရေး၊ အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိစေရေးနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ ဝင်ငွေတိုးတက် စေရေးတို့အတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း၊ ထုတ်လုပ် ရရှိသည့်သီးနှံများသည် ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံပြီး ပိုလျှံသည့်လယ်ယာထွက်ကုန် များကို နိုင်ငံ တကာဈေးကွက် သို့ ချိတ်ဆက်တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီ ပြည့်စုံစွာ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်း အပါအဝင် ထိန်းသိမ်းသိုလှောင်ခြင်း၊ ခေတ်မီထုပ်ပိုးကိရိယာများဖြင့် ထုပ်ပိုး၍ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေး လုပ်ငန်းများကို တစ်ချိန်တည်း၊ တစ်ပြိုင်တည်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက်နိုင်

ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသအလိုက် ကောင်းစွာစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် သီးနှံ အမျိုးအစားများအတွက် အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းနှင့်ကိုက်ညီသော သီးနှံမျိုးစေ့ များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးသည် အရေးကြီး သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါကြောင်း၊ "မျိုးစေ့မှန် ပင်မသန်"ဆိုသည့် စကား

ရှေ့ဖုံး - သမဝါယမ မှ

တွင် ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ကျင်းပရာ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်နှင့်စက်မှု လယ်ယာဦးစီးဌာန၊ စီမံကိန်းဦးစီး ဌာန၊ အသေးစားစက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ သမဝါယမဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေး များချုပ်ရုံးမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ ဗဟိုသမဝါယမ အသင်းမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ်သမဝါယမ ဦးစီးဌာနများမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေး

အတိုင်း သီးနှံမျိုးစေ့မကောင်းလျှင် သီးနှံ အထွက်နှုန်း လျော့နည်းပြီး တောင်သူ လယ်သမားများနှစ်နာဆုံးရှုံးမည် ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်က မျိုးစေ့ ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အားပေးနေ ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယခုဆိုလျှင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများ အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ထောက်ခံချက် ဖြင့် နိုင်ငံသားကုမ္ပဏီများသာမက

ဒုတိယသမ္မတ ဦးဟင်နရီပန်ထီးယူနှင့် တာဝန်ရှိသူများ ၂၀၂၀ seed Fair မျိုးစေ့ပြပွဲ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် ခင်းကျင်းပြသထားသည့် ပြခန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစဉ်။

နိုင်ငံခြားသားကုမ္ပဏီများပါ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင် ကြပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း။ နိုင်ငံအကျိုး၊ တောင်သူလယ်သမား များအကျိုးကို ရှေးရှု၍ မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ ပညာရှင်များနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများက တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပြည့်ဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သွားကြရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း၊ သို့မှသာ ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း တောင်သူ လယ်သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို မြှင့်တင်ပေးရာ ရောက်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်

ထို့ပြင် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ကွဲပြား ခြား နားသည့်ဒေသ၊ ရေမြေရာသီဥတု အနေ အထားအရ သီးနှံမျိုးပေါင်းများစွာကို မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ရန် အခြေအနေကောင်း များစွာရှိသည့်အတွက် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ် တင်ပို့သည့်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင် လိုအပ်သည် ပြင်ဆင်မှု။

မျိုးများနှင့် သမဝါယမအသင်းစုချုပ် ဥက္ကဋ္ဌများ တက်ရောက်ကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှုဗဟိုအဆင့်လုပ်ငန်းကော်မတီ အနေဖြင့် EXIM Bank ချေးငွေဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ Daedong လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ ရောင်းချနိုင်ရေးကိစ္စရပ် များ၊ ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည့် ကိစ္စရပ်များ၊ သမဝါယမအသင်းများ၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေး ကြသည်။

သမဝါယမဦးစီးဌာန

ဖြေလျှော့မှု၊ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ဖန်တီးပေး နိုင်မည်ဆိုလျှင် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်တင်ပို့ သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာနိုင်ပါကြောင်း၊ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်တင်ပို့နိုင်လျှင် တောင်သူ လယ်သမားများနှင့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်း စဉ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက် နေသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများသာမက နိုင်ငံတော်အတွက်ပါ များစွာအကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်သည့်အတွက် မျိုးစေ့ကို နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းဖြန့်ဖြူးခြင်းထက်

ပြည်တွင်း၌ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တင်ဆောင်ရွက်ပြီး ပြည်တွင်းလုံလောက်မှုရှိရုံ သာမက နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် ပါ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် တိုက်တွန်းပြောကြားလိုပါကြောင်း။ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူး မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေကြသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအနေဖြင့်လည်း တည်ဆဲဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြီး မိမိတို့၏

ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူး

ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ဦးဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သော "တောင်သူလယ်သမားများ သွင်းအားစု (မျိုးစေ့)များကို လွယ်ကူ အဆင်ပြေစွာ ရရှိသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ပံ့ပိုး ကူညီစီမံဆောင်ရွက်ရန်" ဆိုသည့် ပြဋ္ဌာန်း ချက်နှင့်အညီ မျိုးစေ့ပြပွဲများကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယခု "2020 Seed Fair" သည် တတိယ အကြိမ်မြောက် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေမှသည် တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ခရိုင်အဆင့်များအထိ

ရှေ့ဖုံး - မြေလွတ်၊ မြေလပ်မှ

အစည်းအဝေးတွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အမှာစကား ပြောကြားပြီး ဗဟိုကော်မတီအတွင်းရေးမှူး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်း ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်နိုင်ဦးက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကိစ္စရပ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ထို့နောက် ယခင်အစိုးရကာလ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားလာမှုများ၊ တိုင်းဒေသကြီး မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီကို ၂၀၁၈ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ

မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ စေရန်နှင့် စံချိန်စံညွှန်းများကိုကိုင်ညီ၍ ဒေသ အလိုက် အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှု ရှိသည့် အရည်အသွေးကောင်း မျိုးစေ့များ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးသွားကြရန်လည်း အထူး မှာကြားလိုပါကြောင်း။

အကျိုးစီးပွားမြှင့်ပေးရေး

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် တောင်သူလယ် သမားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့် တင်ရေးဥပဒေပါ

ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်သွားကြ ပြီး အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကတို့ နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် မျိုးစေ့ ကဏ္ဍပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး တောင်သူ လယ်သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားမြှင့်မား တိုးတက်စေရေးကို ရည်မှန်း၍ ဆက်က် ထမ်းပိုးထမ်းဆောင် ပေးကြပါဟု တိုက်တွန်းပါကြောင်း ပြောကြားသည်။ ရှင်းလင်းတင်ပြ ထိုနောက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ၂၀၂၀ မျိုးစေ့ပြပွဲကျင်းပသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ၊ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးနှင့် အရည်အသွေးကောင်းသီးနှံ မျိုးစေ့များ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်လုပ်ပေး နိုင်သည့် စနစ်ကျပြီး မဟာဗျူဟာမြောက် သော နည်းလမ်းများဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းတစ်ရပ် တည်ဆောက်နိုင်ရေးကိစ္စများကို ရှင်းလင်း တင်ပြသည်။ မှတ်တမ်းတင်စာတိုက်ပုံရိုက် သဖွယ်အခမ်းအနားအပြီးတွင် ဒုတိယ သမ္မတသည် တက်ရောက်လာကြသူများ နှင့်အတူ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင် စာတိုက် ပုံရိုက်သည်။ လှည့်လည်ကြည့်ရှု ထိုနောက် ဒုတိယသမ္မတသည် တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ "2020 Seed Fair" မျိုးစေ့ပြပွဲတွင် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကုမ္ပဏီများက ခင်းကျင်းပြသထားသည့် သီးနှံစိုက်ခင်းပြခန်း၊ မျိုးစေ့ပြခန်းများ၊ သစ်သီးဝလံပြခန်း၊ လယ်ယာသုံးစက် ကိရိယာပြခန်းများ၊ တောင်သူများ အတွက် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ မိုလ်ဘိုင်းအပလီကေးရှင်းပြခန်း၊ သရုပ်ပြ စိုက်ခင်းများနှင့် မျိုးစေ့အရည်အသွေး စစ်ဆေးခန်းတို့ကို လှည့်လည် ကြည့်ရှု သည်။ ယနေ့ "2020 Seed Fair" မျိုးစေ့ ပြပွဲတွင် ပြခန်းပေါင်း ၄၉ ခန်း၊ သီးနှံ ၂၅ မျိုးနှင့် မျိုးကွဲပေါင်း ၁၀၆ မျိုးပါဝင်သည့် သီးနှံစိုက်ခင်းများကို ခင်းကျင်းပြသ ထားကြောင်း သိရသည်။

သတင်းစဉ်

လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက် သတ်မှတ်ကာလ လေးနှစ်ပြည့်မြောက်ပြီးချိန်အထိ မြေပြင် အမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုမရှိသော လုပ်ကိုင်ခွင့်ချထားမြေများကို ခွင့်ပြုမိန့် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ရေးနှင့် အမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ထားသော မြေဧရိယာ အပေါ် ခွင့်ပြုမိန့်စာအသစ် ထုတ်ပေးနိုင် ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း များ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများက စိစစ်ပြီး တင်ပြလာမှုများအရ ယနေ့ကျင်းပသည့် ၂၄ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်း အဝေးအထိ ပြန်လည်သိမ်းဆည်းနိုင်ခဲ့ သည့် ဧရိယာပေါင်းမှာ ၁၅၅၀၀၄၈ ဧက ရှိပြီးမြေပြင်ဆက်လက်စိစစ်ဆဲ ဖြစ်သည်။ MOALI ပြန်ကြားရေး

သင့်လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်တိုးတက်လိုလျှင် လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်တွင် ကြော်ငြာပါ။

အယ်ဂရီဘီစနစ်
The Agri-Business News
အယ်ဂရီဘီစနစ်
အယ်ဂရီဘီစနစ်
အယ်ဂရီဘီစနစ်

ဆန်းညွန့် (ရေနံချောင်း)၊
သိန်းဇော်၊ အင်ပင်သန်းဌေးအောင်၊
မော်ကွန်းမြင့်အောင်
ဟာမာတင့်(မြင်းခြံ)၊
ရွှေ (လှိုင်သာယာ)၊
ခင်မေကြည် (မန္တလေး)၊
ဇော်နိုင်ဝင်း (မုံရွာ)၊
တင်မလတ် (မော်လမြိုင်)၊
ညောင်ဦးစိုး၊ အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)၊
ကြေးမုံဝယ်၊ ဖြူမာချို (ရန်ကုန်)၊
မြတ်သတ္တလှိုင် (ဘားအံ)၊

ထုတ်လေ့
ဦးမျိုးတင့်ထွန်း
မြ - ၀၀၄၁၀

ပုံနှိပ်သူ
ဦးမောင်နီ
မြ - ၀၀၂၆၉
ကမ္ဘာ့အေးဘုရားလမ်း၊
မိမ်းလုံမေလမ်းဘွယ်
ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ခေါင်းစီးစာလုံး
သက်မော်

ဒီဇိုင်း
စိုးဟန်၊ ခင်နွယ်နီအောင်သိန်း

စာလုံး၊ ကာလက္ခ
မြကျွန်းသာ

ကြော်ငြာ
လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

ဖြန့်ချိရေး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်
ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ
ရန်ကုန် - စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင်
- ဝါမိုးအောင်စာပေ၊
စာပေဗိမာန်အနီး
မန္တလေး - မန္တလေးရုံးခွဲ
စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

သက်သွယ်ရန်
လယ်ယာစီးပွားသတင်း
ကမ္ဘာ့အေးဘုရားလမ်း၊
မိမ်းလုံမေလမ်းဘွယ်
ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့
ဖုန်း-၆၆၅၅၀၅
Email:agribusinessnews2000@gmail.com

နိုင်ငံတကာဈေးကွက် ဖြန့်ကျက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်း
ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ကြောင့် တရုတ်သို့ တင်ပို့မည့် ဖရဲနှင့်သွားမွေးတန်ချိန် ခုနစ်သိန်းခန့်သောင်တင်နေကြောင်း သိလိုက်ရသည်။
နှစ်စဉ် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဖရဲသီးတန်ချိန်ရှစ်သိန်းခန့်နှင့် သွားမွေးတန်ချိန် တစ်သိန်းခွဲကျော် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခဲ့ရသည်ဆို၏။
ယခုအခါတွင် ဖရဲတန်ချိန်နှစ်သိန်းခန့်နှင့် သွားမွေးတန်ချိန်အနည်းငယ်သာတင်ပို့ပြီးချိန်တွင် ယခုကဲ့သို့ မမျှော်လင့်သော အဖြစ်ဆိုးတစ်ခုနှင့်ကြုံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။
လတ်တလောဖြစ်ပေါ်နေသည့်ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်မှာ ထူးထူးခြားခြား တရုတ်နှစ်သစ်ကူးကာလနှင့်တိုက်ဆိုင်သွားသဖြင့် ဖရဲသွားစိုက်ပျိုးသူ၊ တင်ပို့သူ၊ ရောင်းချမည့်သူများ
အတွက် မျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်ပျက်ကွက်ကာ စီးပွားရေးအခြေအနေဆိုးတစ်ရပ်နှင့် မမျှော်လင့်ဘဲ ကြုံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။
နှစ်ဖက်နိုင်ငံသက်ဆိုင်သူများအားလုံး စီးပွားရေးအခက်ကြုံရခြင်းဖြစ်၍ နိုင်ငံအတွက်ရော သက်ဆိုင်သူများအတွက်ပါ များစွာထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။
သစ်သီးဝလံဟူသမျှ ကုန်စိမ်းအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်နေသဖြင့် ကာလတစ်ခုအထိသာ လတ်ဆတ်မှုရှိပြီး ထိုကာလမှ ကျော်လွန်လျှင် စားသုံးရန် မသင့်တော်ဘဲ အန္တရာယ်ရှိ
စားသောက်ဖွယ်ဖြစ်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုကိုပါ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သဖြင့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများလည်း များစွာရှိနေသေးသည်။
ဖရဲ၊ သွားမွေးစိုက်ပျိုးသူများသည် ပြည်ပဈေးကွက်ကိုသာ အားထား၍ စိုက်ပျိုးကြရခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းတွင် ပုံမှန်စားသုံးမှုမှာ ထွက်ကုန်အားလုံး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ
ရှိသည်ဆို၏။
ယခုလိုအခြေအနေမျိုးတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ဖြန့်ကျက်၍ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုကို အခြေအနေပေးသမျှ ဈေးကွက်ပြောင်း၍ ရောင်းချမည်ဆိုလျှင်ပင် တစ်နေ့တာ အတွက်
ကားစီးရေ ၁၄ စီးခန့်သာ အရောင်းအဝယ်ရှိနိုင်သည်ဟု ဈေးကွက်ကျွမ်းကျင်သူများက ဆို၏။
ထိုသို့အခက်ကြုံတွေ့နေရချိန်၌ပင် ဂူဟန်ကူးစက်မြန်ရောဂါကို ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီး အခြေအနေတည်ငြိမ်သည်အထိ စောင့်ဆိုင်းပြီးမှသာ တရုတ်သို့ သစ်သီးဝလံများ တင်ပို့ကြရန်
မူဆယ်သစ်သီးဝလံကုန်စည်ဒိုင်က ဇန်နဝါရီ ၂ ရက်တွင် သတိပေးစာထွက်ပေါ်လာပြန်သည်။
တရုတ်နိုင်ငံတွင်းသို့ ပုံမှန်တင်ပို့နေသည့် သစ်သီးဝလံများမှာ ဖရဲနှင့်သွားမွေးနှစ်မျိုးသာမက အခြားသစ်သီးဝလံများလည်း ခွင့်ပြုချက်ရရှိထားပြီးဖြစ်၍ ယခုထုတ်ပြန်ချက်သည်
ပို့ကုန်သစ်သီးဝလံမှန်သမျှကို အကျိုးသက်ရောက်သွားစေသည်။
ဂူဟန်ကူးစက်မြန်ရောဂါကြောင့် တရုတ်နိုင်ငံတွင် လူစုလူဝေးပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများသာမက ခရီးသွားလာမှုလမ်းကြောင်းများအားလုံးကိုပါ ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ထားသဖြင့် အကယ်၍
ပြန်လည်တင်ပို့ခွင့်ရရှိသည့်တိုင် အရောင်းအဝယ်ပုံမှန်ဖြစ်စေရန် ကာလတစ်ခုလိုနေဦးမည်ဖြစ်သည်။
ယခုဖြစ်ရပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများနှင့် တင်ပို့ရောင်းချသူများအားလုံးအတွက် ကြီးမားသော သင်ခန်းစာတစ်ခုရရှိလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။
ထိုသင်ခန်းစာကိုအခြေခံကာ “အဆိုထဲမှအကောင်း”၊ “အရှုံးထဲမှအမြတ်”ဆိုစကားနှင့်အညီ နောင်အခါတွင် မည်သည့်ထွက်ကုန်ကိုမဆို ကျယ်ပြန့်သောနိုင်ငံတကာ
ဈေးကွက်ခြေကုပ်ယူရရှိထားရန် အစဉ်ကြိုးပမ်းနေသင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြလိုက်သည်ဟု ထင်မြင်မိပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံဆီကုန်သည်နှင့် ဆီလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းနှင့်
သုတေသနညာရှင်များ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး

မြန်မာ နိုင်ငံဆီကုန်သည်နှင့် ဆီလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းမှ တာဝန်ရှိသူများ
သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်း ဦးဆောင်သော သုတေသနညာရှင်များနှင့် နဝရတ်
ခန်းမတွင် ယနေ့တွေ့ဆုံကာ စားသုံးဆီထုတ်ကုန်သီးနှံ မြေပဲ၊ နှမ်းနှင့်ပဲပုပ်
ဆိုင်ရာ သီးနှံသုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိနိုင်ရေး၊
အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်ရန် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကောင်းများ အသုံးပြုသုံးစွဲနိုင်ရေး၊
ထွက်ရှိလာသော သီးနှံများကို စနစ်တကျသိုလှောင်နည်းစနစ်များအပြင် ကြိတ်ခွဲ
ရရှိလာသော စားသုံးဆီများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့်တောင်သူများအတွက်
စံပြစိုက်ခင်းများ စိုက်ပျိုးပြသရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ညှိနှိုင်း
ဆွေးနွေးကြသည်။ (ပုံ) စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ကြံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသင်တန်း ဖွင့်လှစ်
ရန်ကုန် ဇန်နဝါရီ ၁၃

ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ကြံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု
သင်တန်းကို ၁၃.၁.၂၀၂၀ ရက်မှ ၁၇.၁.၂၀၂၀ ရက်အထိ
တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးရုံးတွင် ဖွင့်လှစ်ရာ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ဒုတိယ
တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဒေါ်အေးမိမိစိုးနှင့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် သင်တန်းသား၊
သင်တန်းသူ ၂၀ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)
သင်တန်းတွင် ကြံသီးနှံမျိုးကွဲများ ပြုပြင်ခြင်း၊ ကြံတစ်ဆစ်ချင်း ပျိုးထောင်
ရောဂါပိုးမွှားများ၊ ကြံသုတေသနလုပ်ငန်း စိုက်ပျိုးနည်း၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊
များ၊ ကြံအထွက်တိုးရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပိုးသတ်ဆေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ စာတွေ့၊
ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာ၊ အထူး လက်တွေ့သင်ကြားပြသသည်။
အထွက်တိုးကြံစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ လမိုင်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

မိုင်းခံရော်ဘာထုတ်လုပ်ခြင်းသရုပ်ပြပွဲ လှည်းကူးတွင် ကျင်းပ
ရန်ကုန် ဇန်နဝါရီ ၁၅

မိုင်းခံ ရော်ဘာထုတ်လုပ်ခြင်းသရုပ်ပြပွဲကို လှည်းကူးမြို့နယ် မင်းကုန်း
ကျေးရွာ ဦးမင်းအောင်၊ မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်ရော်ဘာခြံတွင် ယနေ့
ပြုလုပ်ရာ ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး၊ ဒေါ်အေးမိမိစိုး လှည်းကူးမြို့နယ်
ဦးစီးမှူး ဦးကျော်ရွှေနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ ရော်ဘာစိုက်တောင်သူများနှင့်
ရော်ဘာခြံရှင်များ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရပ်မိရပ်ဖများ စုစုပေါင်း ၅၀
ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

သရုပ်ပြပွဲတွင် ဒုတိယ တိုင်းဒေသ ထုတ်လုပ်မှု နည်းလမ်းအဆင့်ဆင့်ကို
ကြီးဦးစီးမှူး ဒေါ်အေးမိမိစိုးက ရှင်းလင်းပြောကြားပြီး လက်တွေ့
ရော်ဘာအစေးရည်မှ မိုင်းခံရော်ဘာ ပြသသည်။ (ပုံ) စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

မြန်မာ နိုင်ငံမှာ မိုးစပါးစိုက်ဧက ၁၄ ဒသမ ၇၉ သန်းနဲ့ နွေစပါး ၃ ဒသမ ၂ သန်းစိုက်ပျိုးပြီး စုစုပေါင်း စပါးစိုက်ဧက စုစုပေါင်း ၁၇ ဒသမ ၉၉ သန်းရှိပါတယ်။ မိုးစပါး နွေစပါးမှ စပါးတင်းသန်းပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်ခန့် ထွက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ နွေစပါးစိုက်ဧက ၃ ဒသမ ၂ သန်းမှ တစ်ဧကပျမ်းမျှစပါးအထွက် ၉၇ ဒသမ ၃ တင်းနှုန်းနဲ့ စပါးတင်းသန်းပေါင်း ၃၁၀ ကျော် ထုတ်လုပ်ပေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးစပါး နွေစပါးနှစ်ရပ်ပေါင်းက ထွက်ရှိလာတဲ့ စပါးတင်းသန်းပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်ခန့်ကို ပြည်ပသို့ဆန်အနေနဲ့ ၂ ဒသမ ၅ မက်ထရစ်တန်သန်းပေါင်း နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှတင်ပို့လျက် ရှိပါတယ်။ ကျန်တဲ့ စပါးကရလာတဲ့ဆန်တွေကို ပြည်တွင်းစားသုံးမှုနဲ့ မျိုးအဖြစ် ပြန်လည်အသုံးပြုမှုအတွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားလည်ပတ်နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်တွင်းဆန်စပါးဈေးအတက်အကျ အနိမ့်အမြင့်ဟာလည်း ပြည်ပတင်ပို့မှုနဲ့ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုချိန်ခွင့်လျှာညီမျှခြေ (Balance) ဖြစ်မှုအပေါ်မှာ တည်မီနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ပတင်ပို့မှုနဲ့ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု ဟန်ချက်ညီနေရင် ပြည်တွင်းမှာ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်နေတာပါပဲ။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုနဲ့မျိုးအသုံးပြုမှုမှာ နှစ်စဉ်

အခြောက်လှန်း၊ စနစ်မမှန်ကန်မှု၊ သန့်စင်သို့လှောင်စနစ် မမှန်ကန်မှု၊ ကြိတ်ခွဲထုတ်ပိုးမှုမမှန်ကန်မှုတွေက တန်ပြန်ရိုက်ခတ်ခံလိုက်ရတဲ့ ဒုက္ခတွေပါပဲ။ နိုင်ငံတကာဆန်ဈေးကွက်ကို ရင်ပေါင်တန်းဝင်တိုးယှဉ်နိုင်ဖို့ ဆိုရင်တော့ ဒီအချက်တွေကို ပြုပြင်ကြရမှာ မလွဲမသွေပါပဲ။

နောက်တစ်ချက်အခက်အခဲကတော့ ဆန်စပါးဝယ်ယူဖို့အတွက် တင်ဒါအောင်တဲ့ကုမ္ပဏီတွေဟာ ဝယ်ယူပြီးတဲ့ဆန်စပါးကို မပျက်စီးအောင် တာရှည်သိုလှောင်နိုင်ဖို့ စနစ်ကျတဲ့သိုလှောင်ရုံ အလုံအလောက် မရှိခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆန်စပါးကို စနစ်တကျသိုလှောင်မထားနိုင်ဘူးဆိုရင် ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးနိုင်မှုမာဏအလွန်များမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆန်စပါးရဲ့ အစိုဓာတ်ပါဝင်မှု၊ သိုလှောင်ရုံအတွင်းရှိ လေထုစိုထိုင်းဆ၊ အပူချိန်၊

ဒီလိုနွေစပါးစိုက်ဧကလျော့နည်းသွားမယ့်နေရာမှာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ပဲမျိုးစုံနဲ့ဆီထွက်သီးနှံတွေ အစားထိုးစိုက်ပျိုးကြဖို့ ပြည်နယ်နဲ့တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့တွေနဲ့ညှိနှိုင်းပြီး စီမံချက်ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ထားလို့ ဆိုပါတယ်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးများကိုလည်း ကြိုတင်သတိပေးဖို့ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအကြံပြုထားတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ တစ်ဘက်က နွေစပါးစိုက်ဧကတွေ လျော့သွားတဲ့အကျိုးဆက်နဲ့အတူ ပဲမျိုးစုံနဲ့ဆီထွက်သီးနှံဧကတွေလည်း တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာမှာ အမှန်ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ယခုမိုးစပါး၊ နွေစပါးအပြည့်အဝစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေချိန်မှာပင် မြန်မာ့ဆန်စပါးဈေးကွက်ဟာ တက်လိုက် ကျလိုက်နဲ့ မတည်မငြိမ်ကမောက်ကမနဲ့ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ပပို့ဖို့ဆန်စပါးဝယ်ယူတော့လည်း လွယ်လွယ်ကူကူဝယ်လို့မရတဲ့ ဖြစ်စဉ်နဲ့ကြုံနေရပါတယ်။ ဆန်စပါးဈေးဟာ ဆီဆော့စီးနေရသလိုပါပဲ။ ဒီလိုဆိုရင် ယခုနှစ်ဆည်ရေမပေးနိုင်တော့လို့ နွေစပါးစိုက်ဧကတွေ လျော့ကျလာရင် နွေစပါး

ဆည်ရေမပေးနိုင်မှုကလေးနှင့် ပြည်တွင်းဆန်စပါးဈေးကွက်

ဆောင်သန်း (စိုက်ပျိုးရေး)

ပုံသေသဘောတည်ရှိနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ယခုနှစ်မှာဆိုရင် တရုတ်နယ်စပ်က ဆန်တင်ပို့မှုလည်း ရပ်ဆိုင်းနေချိန်မှာ ပြည်ပတင်ပို့မှုကလည်း တုံ့နေနေတဲ့အတွက် ပြည်တွင်းဆန်စပါးလက်ကျန်တွေများနေပြီး ဈေးကျနေပါတယ်။ ဝယ်နေကျဝယ်လက်နိုင်ငံများဖြစ်တဲ့ အာဖရိကနိုင်ငံများ၊ အီးယူနိုင်ငံများကလည်း လက်နေနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ထို့အတူ သီရိလင်္ကာ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွေကလည်း မြန်မာ့ဆန်ဝယ်ယူမှုကို လက်တွန်းနေကြတာတွေ့ရပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကိုတာခွဲတမ်းတင်းတစ်သိန်း တင်ပို့ခွင့်ရခဲ့ပြီး ရပ်ဆိုင်းသွားပါတယ်။ နောက်ထပ်ကိုတာခွဲတမ်း ဆန်တင်းနှစ်သိန်းစာချုပ် ချုပ်ဖို့ဟာလည်း တရုတ်ဘက်က စဉ်းစားနေရင်း အလုပ်မဖြစ်သေးတာ တွေ့ရပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ စပါးအတိုင်း တင်းတစ်သိန်းရောင်းချဖို့ စာချုပ်ချုပ်ဖြစ်သော်လည်း အထွေထွေအရပ်ရပ်အခက်အခဲတွေ၊ စာချုပ်ပါစည်းကမ်းစည်းမျဉ်း သတ်မှတ် ချက်တွေနဲ့ လက်တွေ့မဖြစ်မလာနိုင်သေးတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ ပြည်တွင်းမှာ ဆန်စပါးဈေးတွေ တရိပ်ရိပ်ထိုးကျလာခဲ့ပါတယ်။

သိုလှောင်ရုံရဲ့ပြင်ပရှိ လေထုစိုထိုင်းဆ၊ အပူချိန်ဟာလည်း လိုအပ်သလို ထိန်းညှိနိုင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ဆန်စပါးဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုကြီးတစ်ခုလုံးကို ထိန်းထားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လာမယ့်နှစ်မှာ ပြည်တွင်းဆန်စပါးဈေးကွက်ကို ကိုင်လုပ်လာနိုင်တဲ့အချက်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ဆည်တစ်ခုမှာ အထူးသဖြင့် အထက်အညာမှတည်ရှိနေတဲ့ ဆည်တစ်ခုမှာဟာ ဒီနှစ်မိုးရေဝင်မှုနည်းပါးတဲ့အတွက် မိုးစပါးအောင်ရေ၊ နွေစပါးစိုက်ပျိုးရေး၊ နွေနှမ်းစိုက်ပျိုးရေးများမပေးနိုင်တော့တဲ့ဖြစ်စဉ်ပါပဲ။ ဒီဖြစ်စဉ်ကြောင့် ဒီနှစ် နွေစပါးစိုက်ဧကတစ်သိန်းကျော်ခန့် လျော့နည်းသွားမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။ စပါးတင်းသန်းပေါင်း ၁၀၀ ခန့်လျော့နည်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စုစုပေါင်းအထွက်တွေ လျော့နည်းသွားရင် ပြည်တွင်းမှာ လာမယ့်နှစ် နွေစပါး မိုးစပါးပေါ်ချိန်ဆို ပြည်တွင်းစပါးစုစုပေါင်းတင်းသန်း ၁၀၀ ကျော်ခန့် အနုတ်လက္ခဏာပြလာလိမ့်မယ်။

မြန်မာ့ဆန်စပါးဈေးကွက်ကို ကြီးစွာသော ကိုင်လုပ်ခြင်းခံစားရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနကရော မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ်ကပါ လာမယ့်ဘေး ပြေးတွေ့ထားဆိုသလို လှုပ်ခတ်လာမယ့်ဈေးကွက်ကို ထိန်းကွပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကြိုတင်အစီအမံမဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ထားဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဆည်ရေမပေးနိုင်တော့လို့ အဲဒီနွေစပါးနေရာမှာ အစားထိုးစိုက်ပျိုးလာနိုင်တာကတော့ အများစုဟာ မတ်ပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ ကုလားပဲတို့ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ မြန်မာနိုင်ငံက မတ်ပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ ကုလားပဲ၊ ပဲစင်းငုံကို အိန္ဒိယနိုင်ငံက ဝယ်လိုက်မဝယ်လိုက်နဲ့ အရပ်ကြီးဆွဲကစားတာခံနေရတော့ ပဲစိုက်ပျိုးကြတဲ့ တောင်သူလယ်သမားတွေရော၊ ပဲကုန်သည်တွေရော မျက်လုံးပြူးမျက်ဆံပြူးနဲ့ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် နွေစပါးဆည်ရေမပေးနိုင်လို့ အစားထိုးစိုက်ပျိုးလာကြမယ့် ပဲတွေထွက်လာရင်လည်း ပြည်တွင်းမှာ ပဲတော့ပဲ၊ ပြည်ပလည်းပို့လို့မရ၊ ဈေးတွေထိုးကျ လယ်သမားကြီးများ ဒုက္ခနဲ့ကြုံကြရမှာကိုလည်း တွေးဆမျှော်ကြည့်ပြီး အစီအမံများ ဆောင်ရွက်ထားဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး သာစည်မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးမှူး အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပရာ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ တောင်သူလယ်သမားများ တက်ရောက်ကြသည်။

GAP သင်တန်း သာစည်တွင် ဖွင့်လှစ်
သာစည် ဇန်နဝါရီ ၂၀
နည်းကျ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (GAP) သင်တန်းဖွင့်လှစ်ဖွဲ့စည်း ယနေ့နံနက်ပိုင်းက

အဆိုပါသင်တန်းတွင် ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဒေါ်ခင်စန်းယုက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးမှူး ဒေါ်မိုးမိုးငွေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များက သိပ္ပံနည်းကျ စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်း (GAP) စနစ်နှင့်အညီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း နည်းလမ်းများကို ပို့ချဆွေးနွေးကြသည်။ (၄)

ရေးပြချစ်မြတ်နိုး
အတွေးစာပေစာပေ

ယနေ့ နံနက် ဂျာနယ်ဆိုင်ဘက် ရောက်ရင်း မနေ့က ထိဖွင့် သွားသဖြင့် ထိပေါက်စဉ်ကိုပါ ဝယ်ရန် စိတ်ကူးရသည်။

များများစားစားမဟုတ်သော်လည်း လစဉ်ထိန်းစောင့်သုံးစောင့်တော့ ကံစမ်း ဖြစ်သည်။ ယခုတစ်ပတ်အတွက်လည်း ထိသုံးစောင့်ထိုးဖြစ်လိုက်သည်။ မြေး သုံးယောက်အတွက် ကံစမ်းပေးခြင်း ဖြစ်၏။
“လုံထမ်းလာတာသာ မြင်နိုင် သည်။ ကံထမ်းလာတာ မမြင်နိုင်” ဆိုစကားအတိုင်း သတ္တဝါတစ်ခု ကံတစ်ခု လူ့ဘဝသို့ဝင်လာကြသည့် မြေးကလေး တွေ ဘယ်သူကပိုကောင်းမှန်းမသိ၍ ကံစမ်းပေးခြင်း ဖြစ်သည်။
တစ်နေ့လက်ဖက်ရည်သောက်နေစဉ် အသက် ၈၀ အရွယ် အဘွားအိုတစ်ဦး တုန်တုန်ချိချိနှင့် လက်ထဲမှာ ထိအုပ် ကလေးတွေကို ကာ မိမိအနားသို့ ရောက်လာသည်။
“ထိထိုးပါအုံး”
အဖွားအသံက အားမရှိ၊ အားမပါ ယဲ့ယဲ့ကလေးသာ။ ထွက်လာသမျှ အသံ

မြတ်စိုး(လှိုင်)

ကလည်း တုန်ရင်နေသည်။ မနည်း နားထောင်ယူရသည်။
ချက်ချင်းသဒ္ဒါပေါက်သွားသည်။
“အဘွားသုံးစောင့်တွဲပါသလား၊ ပါရင် အားပေးမယ်”
အဖွားကမောနေသဖြင့် ချက်ချင်း မဖြေနိုင်သေး။ မတ်တတ်ပင် ကောင်းကောင်း မရပ်နိုင်ဘဲ ခါးကလည်း ကုန်းနေသေး သည်။ အချို့ဒီအရွယ်တွေ လက်ဖြန့် တောင်းနေချိန်မှာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး စီးပွားရှာနေဆဲ အဘွားအိုကို သနား ကရုဏာသက်မိသည်။
အဘွားက ထိအုပ်ကလေးတွေ စားပွဲပေါ်သို့ ထိုးတင်ပေးရင်း အမောဖြေ နေ၏။ သုံးစောင့်တွဲ၊ ငါးစောင့်တွဲ၊ ၁၀ စောင့်တွဲ။
စိတ်ကြိုက်ဂဏန်းတစ်ခုရွေးကာ သုံးစောင့်တွဲတစ်ခု ထိုးလိုက်သည်။ ကျသင့်ငွေ ၃၆၀၀ ဆို၍ ဈေးနည်းသည်။ များသည် အရေးမကြီးဘဲ အဘွား အတွက် အလှူဟုသာ သဘောထား လိုက်သည်။
ယခု ထိုထိလက်မှတ်တွေတိုက်ရန်

ငြိမ်း ချမ်း မှု

ပေါက်စဉ်ဝယ်လိုက်ရင်း ဂျာနယ်တစ်စောင် ကိုပါ ဝယ်လိုက်ရာ မျက်နှာဖုံးတွင် ယခု တစ်ပတ် ကျပ်သိန်းပေါင်း တစ်သောင်းခွဲ ကံ ထူးရှင် မိသားစုသတင်းကိုပါ တွေ့လိုက်ရ၏။
ယောက်ျားဖြစ်သူက ဆိုင်ကယ်ပြင် လုပ်ငန်း၊ ဇနီးက အလယ်တန်းကျောင်းမှ ဆရာမ။ မိသားစုဓာတ်ပုံကိုကြည့်ကာ မုဒိတာပွားရင်း ကာတွန်းတစ်ပုဒ်ကိုပါ သတိရလိုက်ကာ ပြုံးလိုက်မိသည်။
ကာတွန်းထဲမှာ ထိထိုးသွားသူ ခင်ပွန်းသည်ကြာနေ၍ ဇနီးကမေးကြည့်ရာ နယ်မှာ ထိလက်မှတ် သွားရှာပြီး ဝယ်နေရလို့တဲ့လေ။
ဟုတ်လည်းဟုတ်သည်။ ကျုပ် တစ်ထောင်တန်ထိစဖွင့်ကတည်းက နယ်ကချည်း ကံထူးရှင်တွေ ဆက်တိုက် ပေါ်ခဲ့တာ ကြာပြီ။ ယခုတစ်ပတ်လည်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကျောင်းကုန်း မြို့နယ်က ကံထူးရှင်မိသားစုပါပဲ။ ရန်ကုန် မှာ ကံကောင်းသူတွေပဲ မရှိလေရော သလား။
ယင်းကဲ့သို့အတွေးဖြင့် ထိလက်မှတ်

တွေတိုက်မကြည့်မီ အထိ နယ်က မြေးသုံးယောက်အတွက် အားတက်နေမိ သေးသည်။
သတင်းစာမှာတော့ အဆိုပါ မုဒိတာသတင်းတစ်ပုဒ်ကလွဲလျှင် မျက်နှာဖုံးတွင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နှင့် ယှဉ်သည့် သတင်းတွေချည်းသာ အများစုတွေ့လိုက်ရသည်။
“စာသင်ကာလ လုံးဝပြင်မည် မဟုတ်၍ သမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ အစည်းအဝေးကို သပိတ်မှောက် ထွက်ခွာ”
“ခုံ သမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်၍ အလုပ်သမား တစ်သောင်းခွဲ ကျော် ဆန္ဒထုတ်ဖော်”
“အက်စစ်နှင့် အပက်ခံရသည့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦးအမှု သုံးလကြာသည် အထိ တရားစွဲဆိုမှု မရှိသေး”
“မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ် သံသယလူနာခြောက်ဦးရှိနေ”
ဖတ်မိလိုက်သည့်ခေါင်းစဉ်မှန်သမျှ အနိဗ္ဗာန်ရုံချည်းလိုလိုဖြစ်နေ၍ စိတ်ထဲမှာ ထုံ ထိုင် သွားကာ သောက်လက်စ လက်ဖက်ရည်ပင် ခါးသက်သက်

ဖြစ်လာသည်။
လက်ထဲက ထိသုံးစောင့်ကလည်း နှစ်လုံးတိုက်ကလေးတောင် ဂဏန်း အတူမပါ။ နောက်တစ်ပတ်ပေါ့။
ဒါပေါ့လေ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တိုင်းသာ ဖြစ်ခွင့်ရမယ်ဆိုရင် ငြိမ်းချမ်းရေးတော့ ကြာပေါ့။
“ကဲ-ငွေရှင်းမယ်ဟေ့”
စားပွဲထိုးကလေးတစ်ဦး အမြန် ရောက်လာသည်။ သို့သော် လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်နှင့် မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲ ဘယ်လောက်ကျမှန်း မတွက်တတ်၍ မလှမ်းမကမ်းက နောက်ထပ်တစ်ယောက် ကို သွားမေးပြီးမှ ပြောနိုင်သည်။
အင်း-ဒီမနက်မြင်ရ၊ ကြားရ ဘာမျှ အဆင်မပြေပါလား။
အိမ်ပြန်တာပဲ ကောင်းမည်။ ရုံးမသွားမီ ရေမိုးချိုး၊ အဝတ်အစားလဲပြီး မြတ်စွာဘုရားရှေ့မှာ ဆွမ်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ပန်းကပ်လှူရင်း ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားများ နှင့်သတ္တဝါအားလုံးကို မေတ္တာပို့ကာ အမျှဝေရပါဦးမည်။

အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ကြောင်း

‘အ’ ရောဂျ် ပရမံလာဘ် (ကျန်းမာခြင်းသည် အကြီးဆုံးဆုလာဘ်ဖြစ်၏) ဆိုသောစကားရပ်သည် အလွန်မှန်၏။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု။ အာဟာရ ကျန်းမာရေးအသိများအရ နေထိုင်စားသောက်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာပြီး အသက်ရှည် သောဘဝကို ရယူနိုင်၏။

ကံ
ကံဆိုသည်မှာ အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ရိုးစင်းကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ခြင်း၊ ပြုမူ ခြင်း၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားသွားလာ ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသော ဆေးလိပ်၊ အရက်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးစသည်တို့ကို မသုံးဘဲ ရှောင်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်၍ နေထိုင်ပါ။
စိတ်
စိတ်လိုက်မာန်ပါမလုပ်ဘဲ စိတ်ရှည် ရှည်ထားပါ။ စိတ်မညစ်ညူးဘဲ သင့်တင့်စွာ နှလုံးသွင်း၍နေထိုင်ပါ။ စိတ်ထောင်းလျှင် ကိုယ်ကြေသည်။ စိတ်ပျို့မှု ကိုယ်နုသည်ဆိုသော စကားရပ်များကို လက်ကိုင်ထားပါ။ ရောဂါရလျှင် စိတ် မညစ်ပါနှင့်၊ စိတ်တင်း၍ ကျွမ်းကျင်သော သမားတော်များ၏ ဆေးကုသမှုကို ခံယူပါ။
ဥတု
နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းစသော ရာသီဥတု များနှင့်လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ပါ။ စားသောက်ပါ။ သန့်ရှင်းသော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်သွားလာပါ။
အာဟာရ
အာဟာရဖြစ်သော အစားအမျိုးမျိုးကို ရွေးစားခြင်း၊ အစားမကျူးခြင်း၊ အဆီ နည်း၍ အမျှင်ပါသည့် အသီးအရွက်များ ကို ဦးစားပေးစားသင့်သည်။ အစား မတော် တစ်လုပ်ဟူသော ဆိုရိုးစကားကို လက်ကိုင်ထားပါ။

ကျန်းမာရေးအသိ
အသက် ကို ညဏ် စောင့် ၏။ ကျန်းမာရေးအသိရှိဖို့လို၏။ ကျန်းမာရေး အသိရှိအောင် ကြိုးစားပါ။ လူတို့တွင် အဖြစ်များသော သွေးတိုးရောဂါ၊ လေဖြတ်ရောဂါ၊ ဆီးချိုရောဂါစသည် တို့ကို ကြိုတင်ကာကွယ်ပါ။ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတစာအုပ်များ၊ စာစောင်များကို အခါအားလျော်စွာ ဖတ်ရှုပြီး လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပါ။
ပုဂံတလုပ်ဆောင်ရေး
အသက်ရှည်၍ အနာမဲ့ခြင်းရလဒ် ဖြင့်သာ တင်းတိမ်မနေဘဲ ဤရလဒ် ဆက်လက်ခိုင်မြဲနေရန် တတ်နိုင်သရွေ့ အများအကျိုးကိုပါ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ဆောင်ပါ။ ဤလောက၌ လူဖြစ်လာ ရခြင်းသည် လောကကိုမိမိအတွက် အသုံးချရန်မဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်သာ လောကအတွက် အသုံးချရန် ဖြစ်၏။
တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ဆောင်ခြင်း ဆိုရာတွင် ဒုက္ခရောက်ပြီး အကူအညီ ကင်းမဲ့နေသူများကို တတ်နိုင်သရွေ့ ကူညီ ခြင်း၊ ပညာရေးအထောက်အကူပေးခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။
အကျင့်သီလကောင်းမွန်ရေး
“မကောင်းမှုရှောင်၊ ကောင်းမှု ဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား” ဗုဒ္ဓ၏

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပန်းမိန့်နှင့်စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပံ့ပိုးတိုးတက်စေရေး တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၂၀
ဟင်းသီး ဟင်းရွက်၊ ပန်းမိန့်ခင်း များ သုတေသနပြု ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် JETRO (Japan External Trade Organization) ကုမ္ပဏီမှ တာဝန်ရှိသူများသည် ဇန်နဝါရီ ၂၃ ရက် မွန်းလွဲ ၁ နာရီက ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၌ ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦး၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်တို့နှင့် လာရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။
ဆွေးနွေးပွဲတွင် JETRO မှ ဦးခွန်သူရိန် (Deputy Program Manager) က တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးပွား စေရန် ပြည်နယ်အတွင်း ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော ပန်းများစိုက်ပျိုးကာ ပန်းမြို့တော် ဆောင်ရွက်လိုကြောင်းနှင့်

ဘားအံ မြို့နယ်အတွင်း ဟင်းသီး ဟင်းရွက်နှင့် အဓိက စိုက်ပျိုးသော ပန်းများကို သုတေသနပြုလေ့လာရာတွင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို တင်ပြဆွေးနွေးသည်။
ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦးက ပန်းမြို့တော်အဖြစ် သံတောင်ကြီးဒေသကို ရွေးချယ်ကာ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာနနှင့် လိုအပ်သည့် နည်းပညာများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် တောင်သူများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ပေါင်းစပ်မှုများ ကူညီပေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

ရီရီစိန်

ဆုံးမစကားအတိုင်း နေထိုင်ခြင်းဖြင့် စိတ်ချမ်းသာသောဘဝကို ရယူပါ။
လူစိတ်သည် မကောင်းမှု၌ ပို၍ မွေ့လျော်တတ်၏။ ကောင်းသောအလုပ် ကို လုပ်ရန် ခက်ခဲတတ်၏။ သို့ရာတွင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနှင့်ယင်းတို့မှ ဆင်းသက်လာသော မာန၊ မနာလိုခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်းနှင့် တွန့်တိုခြင်းတို့ကို လျော့နည်းအောင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင် ခြင်းဖြင့် ကောင်းတာကို လုပ်ဖြစ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာမှုကိုရရှိနိုင်ပေသည်။
(ဆရာဝန်တစ်ဦး၏ မှတ်စုများမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။)

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး သပိတ်မှောက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းကြိုက်အစည်းအဝေးကို ၂၂-၁-၂၀၂၀ ရက် နံနက် ၉ နာရီတွင် တိုင်းဒေသကြီးမှူး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ တိုင်းဒေသကြီး သပိတ်မှောက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းကြိုက်အစည်းအဝေး အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်စေရန်နှင့် သပိတ်မှောက်မှုများကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းဝင်းတို့က သပိတ်မှောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ (ပုံ)

ကျွဲကောသီ ကို မြန်မာတို့ ရာသီပေါ်သစ်သီးအဖြစ် ခုံမင်စွာ စားကြသည်။ ယခုအခါ ပြည်ပပို့ကုန် အဖြစ်လည်း ရေပန်းစားလာသည်။ သို့သော်လည်း ကျွဲကောသီးသည် တစ်ခါတစ်ရံချို၍ တချို့အသီးများသည် ချဉ်သည်။ အရည်ရွှမ်းအရသာချိုချိုရရှိစေရန်မှာ ကျွဲကောမျိုးနှင့်ပြုစုစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းခြင်းပေါ်တွင် မူတည်သည်။

ကျွဲကောပင်တွင် အပင်နားချိန် ရှိသည်။ ၎င်းအပင်နားချိန်တွင် အပင်ပုံသွင်းခြင်း၊ မလိုလား အပ်သော ကိုင်းပိုကိုင်းတက်များ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ ကျိုးပေါင်းပင်များ ဖယ်ရှားခြင်း၊ အမြစ်ဖြတ် အစာမြောင်းအကျယ်တစ်ပေ အနက် ကိုးလက်မ တူး၍ မြောင်းထဲတွင် နွားချေး၊ ဘိုကာရီမြေဆွေးနှင့် N.P.K (၂:၂:၁) ရောစပ်ပြီး ဓာတ်မြေဩဇာကို တစ်ပင် ကို နှစ်ပြည်နှုန်းကျွေးပေးရပါမည်။ ရေသွင်းနိုင်ရန် အတွက် ရေဝပ်ကျင်းများနှင့် ရေမြောင်းများ ပြုပြင် ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောရွက်နုချိန်တွင် ကျွဲကောပင်၏ တစ်နှစ် တစ်ရာသီ ဇီဝကမ္မသဘာဝများ ပြန်လည်စတင် လှုပ်ရှားချိန်ဖြစ်သည်။ အကိုင်းများမှအဖူးများ စတင် နိုးကြားချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် တစ်ပြိုင်တည်း ပန်းဖူးများလည်း နိုးကြားလာချိန်ဖြစ်ပါသည်။ အပင်၏အထွက်နှုန်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော အချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် Plant Growth Regulator ဟိုမုန်းကို 35CC တစ်ဧကဖျန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကိုင်းဖူးများကွဲ၍ အရွက်နုထွက်ချိန်တွင် N.P.K (၂၅:၂၅:၂၅) အပင်ရွက်ဖျန်း အားဆေးနှင့် ကျွဲကောပင်လက်စ ဆေးတို့ကိုရော၍ ပက်ဖျန်းပေးခြင်း ဖြင့် ပိုးမွှားပါ တစ်ပါတည်းနှိမ်နင်းပြီးဖြစ်စေသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ရေသွင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောပန်းပွင့်ချိန် ဖေဖော်ဝါရီ၊ မတ်လတွင် ကျွဲကောသီးများ အသီးတင်အောင်မြင်စေရန်အတွက် N.P.K (၂၅:၂၅:၂၅) Foliar နှင့် Liberal Plus ကဲ့သို့ နီကယ်ပါသော Foliar ရွက်ဖျန်းအားဆေးများကို ဖျန်းပေးပြီး အပင်ခြေတွင် အစိုဓာတ်မပြတ်စေရန် အထူးဂရုစိုက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောသီးကင်းဝင်ချိန် ဧပြီ၊ မေလတွင် ကျွဲကောသီးငယ်များ ဆီးသီးကင်းအရွယ်မှ သံပရာသီးအရွယ်ထိရှိချိန်တွင် အသီးကြီးထွားမှုနှင့် အချိုဓာတ်ပါဝင်မှုအတွက် အထူးဂရုပြုရမည့်အချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် N.P.K (၁၂:၂:၂) နွားချေးမြေဆွေးနှင့်ရောစပ်ပြီး တစ်ပင်လျှင် နှစ်ပြည်နှုန်းကျွေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပေါင်းမြက် ရှင်းပေးရမည်။ အသီးတွင်ပိုးကျပြီး ပုံပျက်တတ်သဖြင့်

မောင်ငြိမ်းအောင် (တန်ဆည်)

အရည်အသွေးမီ အသင့်ဖြင့် ကျွဲကောသီး

မြန်မာဇီနွန်ကို ဖျန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းပြင် N.P.K (၁၀:၁၅:၂၀) Foliar ရွက်ဖျန်းဆေးကို တစ်ဧကလျှင် ၂၅၀ ဂရမ်နှုန်း ပက်ဖျန်းပေးရန် လိုအပ် ပါသည်။ အပင်အစိုဓာတ်မပြတ်စေရန် ရေသွင်းပေးပြီး သီးခိုင်တစ်ညာတွင် တစ်လုံးသာထား၍ ကျန်အသီး များ ခြေပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောသီးအကြီး ကြီးထွားချိန် ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်၊ စက်တင်ဘာလများတွင် ကျွဲကောသီး များအတွင်းသို့ အရွက်မှချက်လုပ်သော အစာများဖြင့် အစာဖြည့်တင်းသောကာလဖြစ်ပါသည်။ အသီး ကြီးထွားချိန်တွင် အပင်စားသုံးရန် လွယ်ကူသော ဓာတ်မြေဩဇာများ၊ ရွက်ဖျန်းမြေဩဇာများကို ကျွေးသင့်ပါသည်။ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေး အတွက် ဆေးဖျန်းပါက ဩဂုတ်လမတိုင်မီ ဆေးဖျန်း သင့်ပါသည်။ စက်တင်ဘာလတွင် စတင်ဆွတ်ခူးနိုင် သော မျိုးများကိုမူ ဩဂုတ်လတွင် ဆေးမဖျန်းသင့် တော့ပါ။ ဤအချိန်တွင် ပေါင်းမြက်များ ရှင်းလင်း ပါက အမြစ်များပြတ်လျှင် အသီးကြောတတ်သဖြင့် အမြစ်များကိုမထိအောင် ပေါင်းမြက်ရှင်းလင်းရန် သတိပြုရပါမည်။ အနည်းလိုအာဟာရဓာတ်များ ပါဝင်သော N.P.K Foliar ကို (၁၅:၃၀:၃၀) ပက်ဖျန်း ပေးရပါမည်။ တစ်ပင်လျှင် ထုံးလေးပိဿာခန့် ထည့်ပေးရပါမည်။ မှိုရောဂါမကျရောက်စေရန် မှိုသတ်ဆေးများပက်ဖျန်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

သီးလုံးများလည်း တစ်စတစ်စကြီးထွားလာပြီး၊ အလေးချိန်စီးလာပြီဖြစ်သဖြင့် ကိုင်းထောက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောပင်သည် လောင်းရိပ်ကိုကြောက်ပါ သည်။ လောင်းရိပ်မမိသော နေရာကို ရွေးချယ် စိုက်သင့်ပါသည်။ ကျွဲကောပင်တွင် အဓိကဒုက္ခပေး တတ်သည်မှာ ကျိုးပေါင်းပင်တွယ်ကပ်ခံရခြင်း အပင် လှိုင်လှိုင်ဖြစ်ခြင်း၊ အပင်အလယ်တွင် ပင်ထောင်ကိုင်း များထွက်ခြင်း၊ မျိုးပွားရန် မြေထုပ်စည်း၍ ပျိုးပင် ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို အထူးရှောင်သင့်ပါသည်။ ပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပါက Plant Growth Regulator နှင့် အပင်အားဆေးရွက်ဖျန်းမြေဩဇာကို ရော၍ ဖျန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျွဲကောပင်ကို စိုက်ပျိုးသည့်အခါ အရည် အသွေးကောင်းကို အထွက်ကောင်းသည့်အပင်မှ လိုင်မဲ့နည်းဖြင့် မျိုးပွားထားသော ရောဂါကင်းပြီး သန်စွမ်းသည့်ပျိုးပင်များကိုသာ အသုံးပြုရန် လိုအပ် ပါသည်။ စိုက်ခင်းတွင် အပင်အမြင့်သုံးပေမှ သုံးပေ ခြောက်လက်မအထိ ပင်စည်တစ်ခုတည်းရှိနေစေရန် နှင့် ကိုင်းမကြီးများကို သုံးကိုင်းမှငါးကိုင်း မွေးမြူ ပုံသွင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အပင်အတွင်းဘက် တွင် အလင်းရောင်ကောင်းစွာရရှိပြီး ရောဂါကျရောက်မှု သက်သာစေရန် အလယ်ဖွင့်ပုံသွင်းနည်းစနစ်ဖြင့် ကိုင်းမွေးပုံသွင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်

အသီးခူးပြီးတိုင်း ကိုင်းသေ၊ ကိုင်းညှပ်များ၊ ရောဂါရ ကိုင်းများ၊ အတွင်းဘက်လှည့်ထွက်သောကိုင်းများ၊ မြေကြီးနှင့်ထိနေသောကိုင်းများကို ရှင်းလင်း ဖြတ်တောက်ဖယ်ရှားပေးပြီး သဘာဝမြေဩဇာကို များများကျွေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဓာတ်မြေဩဇာထည့်ခြင်းကို အသီးခူး၊ ကိုင်းဖြတ်ပြီးချိန် (စက်တင်ဘာလတွင် တစ်ကြိမ်၊ နိုဝင်ဘာတွင် တစ်ကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာတွင် တစ်ကြိမ်) ကျွဲကောသီးလုံး သံပရာသီးခန့် အရွယ်ရှိချိန် မတ်လတွင် တစ်ကြိမ်၊ ဇွန်လတွင် တစ်ကြိမ် ငါးကြိမ် ခွဲကျွေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အရွက်နုထွက်ချိန်တိုင်း တွင် အနည်းလိုအာဟာရဓာတ်များပါဝင်သော ဓာတ်မြေဩဇာကို ရေဖျော်၍ ပက်ဖျန်းရန် လိုအပ်ပါ သည်။ ပန်းမပွင့်မီမှ အသီးမရင့်ချိန်ထိ အစိုဓာတ် မပြတ်စေရန် အထူးဂရုစိုက်ရပါမည်။ အသီးရင့်ပြီး နောက် ဆွတ်ခူးရန် နှစ်ပတ် သုံးပတ်အလိုမှစ၍ အသီးအချိုဓာတ်များစေရန် ရေဖြတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါ သည်။ ပန်းပွင့်မှုညီညာစေရန် မိုးကုန်သည်မှ ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိ ရေဖြတ်ထားရန် လိုအပ်ပါ သည်။ သို့ပါ၍ ပြည်ပပို့ကုန် အရည်အသွေး အဆင့်မြင့် ကျွဲကောသီးချိုချိုရရှိစေရန်အတွက် ဖော်ပြပါ နည်းပညာများ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ် ပေသည်။

ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဘားအံမြို့၊ မူးယစ်ဆေးပြတ်ပြီးသူများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစခန်း၌ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်းထူထောင်ခြင်း ကြည့်ရှုအားပေး

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၃၀
ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးစောမြင့် ဦးနှင့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်အဆင့် ဌာန ဆိုင်ရာများနှင့်အဖွဲ့သည် ပြည်နယ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးပြတ်ပြီးသူများ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိ စေရန်နှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပညာရရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ စိုက်ပျိုး ရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ကရင်ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စက်မှု လယ်ယာဦးစီးဌာနနှင့် လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ် ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဦးစီးဌာနတို့ပူးပေါင်း၍ ဘားအံမြို့၊ စက်မှုဇုန်နယ်မြေ၊ မူးယစ်ဆေး

ဖြတ်ပြီးသူများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစခန်း၌ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်းများ ထူထောင်နိုင်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိမှု အခြေအနေများကို ယမန်နေ့ ညနေ ၄ နာရီက လာရောက်ကြည့်ရှု အားပေးကြသည်။

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အဖွဲ့အား စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က ဟင်းသီးဟင်းရွက် ၁၄ မျိုး၊ စင်တင်သီးနံလေးမျိုး၊ တိုင်ထောင်သီးနံတစ်မျိုး ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ် များနှင့် သင်္ဘောပင် ၁၀ ပင်နှင့် လာမည့်မိုးရာသီတွင် စိန်တလုံးသရက်မျိုးများ စိုက်ပျိုးမည့် အခြေအနေ များကိုတင်ပြရာ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က လိုအပ်သည် များကို ဖြည့်စွက် မှာကြားသည်။ (ပုံ)

ရီရီစိန်

ပဲစင်းငုံသီးနှံနှင့်နှင်းသီးပန်း သုတေသနလုပ်ငန်းများ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကြည့်ရှု စစ်ဆေး

ရသီ ဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ်မူတည်၍ သက်လျင်မျိုး၊ သက်လတ်မျိုးများ အား ပဲစိုက်တောင်သူများ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးနိုင်စေရန် ရေဆင်း ပဲစင်းငုံ-၉ ကို သုတေသနပြုထုတ်လုပ်ထားသည်။ ရေဆင်းပဲစင်းငုံ-၉၏ အပင် ပုံသဏ္ဍာန်မှာ ပင်ပြန့်ယောင်ဖြစ်ပြီး သက်တမ်းရက် ၁၈၀ မှ ၁၉၀ ရှိသည်။ ပျမ်းမျှတစ်ပင်ပါသီးတောင့် ၃၅၀ မှ ၄၅၀ ပါဝင်ပြီး တစ်တောင့်ပါအစေ့မှာ သုံးလေးစေ့အထိ ထွက်ရှိခြင်း၊ အစေ့ ၁၀၀ အလေးချိန်မှာ ၁၀ ဂရမ်အထိ ရှိခြင်းနှင့် အထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် ၂၂ တင်းမှ ၂၅ တင်းအထိ ထွက်ရှိနိုင်သည်။

ရေဆင်းပဲစင်းငုံ-၉ သည် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် သာမက မြေပြန့်ဒေသများအပြင် ဒေသမရွေး စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် သက်လတ်မျိုးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ သုတေသနလုပ်ငန်းကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်း လာရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ပဲစင်းငုံ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို တောင်သူများ လက်ဝယ်ရောက်ရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရေး နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးပြောကြားသည်။ အလားတူပင် စိုက်ပျိုးရေးသုတေ သနဦးစီးဌာနတွင် ပန်းမန်သုတေသန လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ နှင်းသီးပန်းမျိုးသုတေသနလုပ်ငန်းတွင် မြန်မာနှင့်ဆီပန်းမျိုးများ စုဆောင်းထားရှိ ခြင်း၊ ဈေးကွက်တွင် ရောင်းအားကောင်း သည့် အဝါရောင်၊ ပန်းရောင်၊ အနီရောင် နှင့် ချိုချင်ရောင်နှင်းသီးမျိုးများ စုဆောင်း ထားရှိခြင်းကို စတင်လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ အဆိုပါ နှင်းသီးမျိုးများကို

ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင်သာမက ပြည်ပ ဈေးကွက်အထိ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရန် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း၊ မြေဩဇာသုံးစွဲမှုနည်းစနစ်များနှင့် နှင်းသီး ပန်းမျိုးသစ်များ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည် ဟု သိရသည်။ နှင်းသီးပန်းသုတေသနလုပ်ငန်းကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ကွင်းဆင်း စစ်ဆေးရာ ဌာနစုတာဝန်ခံ ဒေါ်လှဘုနှင့် သုတေသနပညာရှင်များက ရှင်းလင်း တင်ပြကြသည်။ **စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန**

ခရမ်းချဉ် အဝါရောင်ရွက်တွန့်ပိုင်းရပ်စ် (TYLCV) ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိ မျိုးများ သုတေသနဆောင်ရွက်

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံနှင့်ပန်းမန်သုတေသနဌာနစုရှိ ကွင်းအမှတ် ၁ တွင် စိုက်ပျိုးထားရှိသော ခရမ်းချဉ်သုတေသန လုပ်ငန်းများကို ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရာ ဌာနစုတာဝန်ခံ ဒေါ်လှဘုနှင့်သုတေသနပညာရှင်များက ခရမ်းချဉ်တွင် ကျရောက်သော အဝါရောင်ရွက်တွန့်ပိုင်းရပ်စ်ဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိ မျိုးများရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း သုတေသနလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေမှုအခြေအနေကို ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ခရမ်းချဉ်သည် ကမ္ဘာပေါ်၌ အာလူး သီးနှံပြီးလျှင် ဒုတိယစားသုံးမှုအများဆုံး သီးနှံဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် အာဟာရဓာတ်များ ပါဝင်သည့်အပြင် စားသုံးမှုပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့်လည်း စားသုံးနိုင် သဖြင့် နေရာအနှံ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေကြသည်။ အပူပိုင်းနှင့်အပူလျော့ပိုင်းဒေသများ တွင် ခရမ်းချဉ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို အဓိကအဟန့်အတားဖြစ်စေသော အကြောင်းအရာများအနက် Whitefly (Bemisia tabaci) ယင်ဖြူများကျရောက် ခြင်းမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပွားသော ဗိုင်းရပ်စ် ရောဂါများသည် ခရမ်းချဉ်စိုက် တောင်သူ များ ဆိုးဝါးစွာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော

ပြဿနာများဖြစ်သည်။ ဗိုင်းရပ်စ် ရောဂါများအနက် Tomato Yellow Leaf Curl Virus (TYLCV) အဝါရောင်ရွက်တွန့်ပိုင်းရပ်စ် ရောဂါသည် အပင်ငယ်စဉ်ဖြစ်ပွားခဲ့လျှင် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ဆုံးရှုံးနိုင်သည်။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ ခရမ်းချဉ်စိုက် တောင်သူများ မိုးနှောင်းရာသီတွင်

မဲခေါင်-လန်ချန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အထူးရန်ပုံငွေဖြင့် အပင်ဇီဝနည်းပညာသင်တန်း ဖွင့်လှစ်

ကျောက်ဆည် ဇန်နဝါရီ ၇

မဲခေါင် -လန်ချန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ် အထူးရန်ပုံငွေဖြင့် ဇီဝနည်းပညာသင်တန်းကို ကျောက်ဆည်မြို့နယ်၊ ဝါသုတေသနနှင့်နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန (လွန်ကျော်) တွင် ယနေ့စတင်ဖွင့်လှစ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ဝါနှင့်လျှော်မျှင်ထွက်သီးနှံဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်မော်က ပိုးသုတေသနနှင့်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာန၊ ပြင်ဦးလွင်၌ မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ် အထူးရန်ပုံငွေ အထောက်အပံ့ဖြင့် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ဇီဝဓာတ်ခွဲခန်း တည်ဆောက်ရေးနှင့် တိုးတက်သည့် နည်းပညာများ အသုံးချ၍ ပိုးချည် ကဏ္ဍတွင် ခေတ်မီဇီဝနည်းပညာကို အသုံးပြုကာ ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိ အရည်အသွေးကောင်း ပိုးချည်ကောင် များ ရွေးချယ်မွေးမြူနိုင်ရေးတို့ကို ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

အဆိုပါသင်တန်းတွင် ဇီဝနည်းပညာ ဘာသာရပ်များကို ဇန်နဝါရီ ၇ ရက်မှ ၁၁ ရက်အထိ စာတွေ့လက်တွေ့ သင်ကြား ပို့ချသည်။ DOA

စပ်မျိုးနေကြာစံပြကွက် ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ ဘားအံမြို့နယ်တွင် ကျင်းပ

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၂၇

ကရင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နှင့် GMSAEDC (Greater Mekong Sub region Agriculture and Education Development Center) တို့ပူးပေါင်း၍ ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်ဖြင့် ဇန်နဝါရီ ၂၂ ရက် နံနက် ၉ နာရီက ဘားအံမြို့နယ် မြိုင်ကလေး (ကျောင်းအောက်) ကျေးရွာ တောင်သူ ဦးမြင့်သိန်း၏လယ်မြေတွင် စပ်မျိုးနေကြာစံပြကွက် ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ ပြုလုပ်ရာ ဒုတိယပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းလှိုင်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများ၊ မြိုင်ကလေး၊ ကျောင်းအထက်၊ ကျောင်းအောက်၊ ရွာကြီးကျေးရွာများမှ တောင်သူများ စုစုပေါင်း ၆၃ ဦး တက်ရောက်လေ့လာကြသည်။

ကွင်းသရုပ်ပြပွဲတွင် ဒုတိယပြည်နယ် ဦးစီးမှူး ဦးသန်းလှိုင်နှင့် မျိုးစေ့တာဝန်ခံ များက ဆီထွက်သီးနှံများထဲတွင် နေကြာ သည် ဆီထွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်၍ စီးပွားဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်နိုင် တစ်ပိုင်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်နှစ် အတွင်း တစ်သီးမှနှစ်သီး၊ သုံးသီးဖြင့် မိသားစုဝင်ငွေတိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက် ကြရန်၊ ဆီထွက်သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများဖြင့် စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးကြရန် ဆွေးနွေးမှာကြားကြပြီး တောင်သူ ဦးမြင့်သိန်းက စပ်မျိုးနေကြာ (ရေဆင်း-၁မျိုး) စိုက်ခင်းအတွင်း လက်တွေ့ပြသကာ တောင်သူများက သိလိုသည်များမေးမြန်းဆွေးနွေးကြသည်။ **ရီရီစိန်**

အဆိုပါ ခရမ်းချဉ်ရောဂါကို ဆိုးဝါးစွာ ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသနှင့်ကိုညီမှုရှိပြီး အဝါရောင် ရွက်တွန့်ပိုင်းရပ်စ်ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည် ရှိသော မြန်မာ့ခရမ်းချဉ်မျိုးများ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်လာသဖြင့် ရေဆင်းရှိ ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံနှင့် ပန်းမန်ဌာနစုတွင် မျိုးကူးစပ် မွေးမြူ ထားသည်။ ၎င်းစပ်သပ်ကွက်သည် မျိုးကူးစပ် မွေးမြူခြင်းမှရရှိခဲ့သော သားဆက်လိုင်းများ ဖြစ်ပြီး ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိမှုကို စမ်းသပ် ကွင်းထဲတွင် စိုက်ပျိုးရွေးချယ်နေမှုကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်းက ကွင်းဆင်း စစ်ဆေး ကြည့်ရှုကာ လိုအပ်ချက်များ မှာကြား သည်။ **စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန**

ကျွန် တော့အိမ်ရှေ့သည် လူ့ဘဝဇာတ်ခုံ၊ မြင်ကွင်းစုံသည့်နေရာဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့အိမ်ရှေ့မှာ ညောင်ပင်ကြီးရှိသည်။ ညောင်ပင်ကြီးကိုအစွဲပြု၍ ရွှေညောင်ပင်ဆိုက်ကားဂိတ်နှင့် အငှားယာဉ်တိုင်စီဂိတ်ရှိသည်။ ညောင်ပင်ကြီး၏အရိပ်ကိုခိုပြီး ရောင်းနေသည့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ ကော်ဖီဆိုင်လေးရှိသည်။ အသင့်သုံးအမြန်ရကော်ဖီမစ်၊ တီးမစ်နှင့်ခေါက်ဆွဲခြောက်အပြုတ်တောင် ရသည်။ ကွမ်းသမားများအတွက် ဆေးမွှေး၊ အာမွှေး၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ ကွမ်းသီး၊ ထုံး၊ ဆင်ကနယ် ဆိုတာတွေကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့် ရွှေလျားကွမ်းယာဆိုင်လေးလည်းရှိသည်။ ဆိုက်ကားဂိတ်၊ အငှားယာဉ်ဂိတ်ဖြစ်သည့်အတွက် တသွက်သွက်ရောင်းနေရသည်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လေးက ချမ်းသာသည့်တိုင်ရုံပုပုလေးတွေမှာလည်း အမြဲလှပြည့်နေလေ့ရှိသည်။ သောက်သည်။ စားသည်။ ထမပြန်ကြဘဲ စကားဝိုင်းဖွဲ့ပြောနေကြသည်။ လူစည်ကားနေခြင်းသည်ပင်လျှင် ဈေးရောင်းသူအတွက် မင်္ဂလာဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့အိမ်အပေါ်ထပ် လသာဆောင်သည် ဘဝဇာတ်လမ်းစုံကိုကြည့်၍ရသည့် အထူးတန်း ပွဲကြည့်စင်ဖြစ်သည်။ နံနက်စောစောထပြီး ပက်လက် ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်ကြည့်နေပါက လူ့ဘဝဇာတ်လမ်း စုံကို မြင်ရသည်။ နံနက်စောစောလမ်းလျှောက်ထွက် လာကြသည့် သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကိုလည်း မြင်ရသည်။ ကျီးမန်းမိထပြီး လက်တွန်းလှည်းဖြင့် အမှိုက် (ရေသန့်ဘူးခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဘူးခွံ၊ ပလတ်စတစ်၊ သံတိုသံစသည့်ပြန်ရောင်း၍ရသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်) တွေကို လိုက်ကောက်နေသူကိုလည်း မြင်ရသည်။ အဲဒီတွန်းလှည်းသည် ပြန်ရောင်းစား၍ရတာ မှန်သမျှကို လိုက်ကောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ လမ်းထိပ်က ဘော်တယ်ကုလားဆိုင်ဖွင့်တာနှင့် သွားရောင်းလျှင် ဆန်တစ်ပြည်ဖိုးတော့ရသည်ချည်း ဖြစ်သည်။

နံနက်စောစောမှာ ဟင်းရွက်စိမ်းသည်နှင့် တိုင်စီဒရိုင်ဘာရဲ့မယားတို့ ရန်ဖြစ်ကြတာ အတော် ကြမ်းသည်။ မောင်နှင့်နှမ၊ သားနှင့်အမိ၊ သားပျို၊ သမီးပျိုရှိသူတို့ နားမထောင်သင့်သည့်စကားလုံးတွေ ဖြင့် ပစ်ပေါက်ရန်ဖြစ်ကြသည်။

နားထောင်မကောင်းအောင် ယုတ်ရင်း ကြမ်းတမ်းသည့်စကားတွေနှင့် ရန်ဖြစ်ကြရုံသာမက အချင်းချင်းပါးရိုက်၊ ဆံပင်ဆွဲ၊ ဖက်လုံး၊ ပူးသတ်၊ လဲကျ၊ လန်ပျံ့ကုန်တော့ ကြည့်မကောင်း၊ မြင်မကောင်းဖြစ်၊ ကာယကံရှင် တိုင်စီဒရိုင်တာနှင့် ဆိုက်ကားသမားတွေက ဆွဲကြ၊ လွဲကြ၊ ဖျဉ်ကြ သင်ကြလုပ်ကြရသည်။ နံနက် ၄ နာရီ လောက်ထပြီး ကုန်စိမ်းကြိုသည့် ကုန်စိမ်းသည်နှင့် အမြဲတမ်း ဖောက်သည်ဒရိုင်ဘာတို့ငြိနေကြပြီဆိုတာကို သူများပြောမှသိ၍ တိုင်စီဒရိုင်တာ၏မယားက လာချောင်းဖမ်းရာမှ မိ၍ရန်ဖြစ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒါက ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။

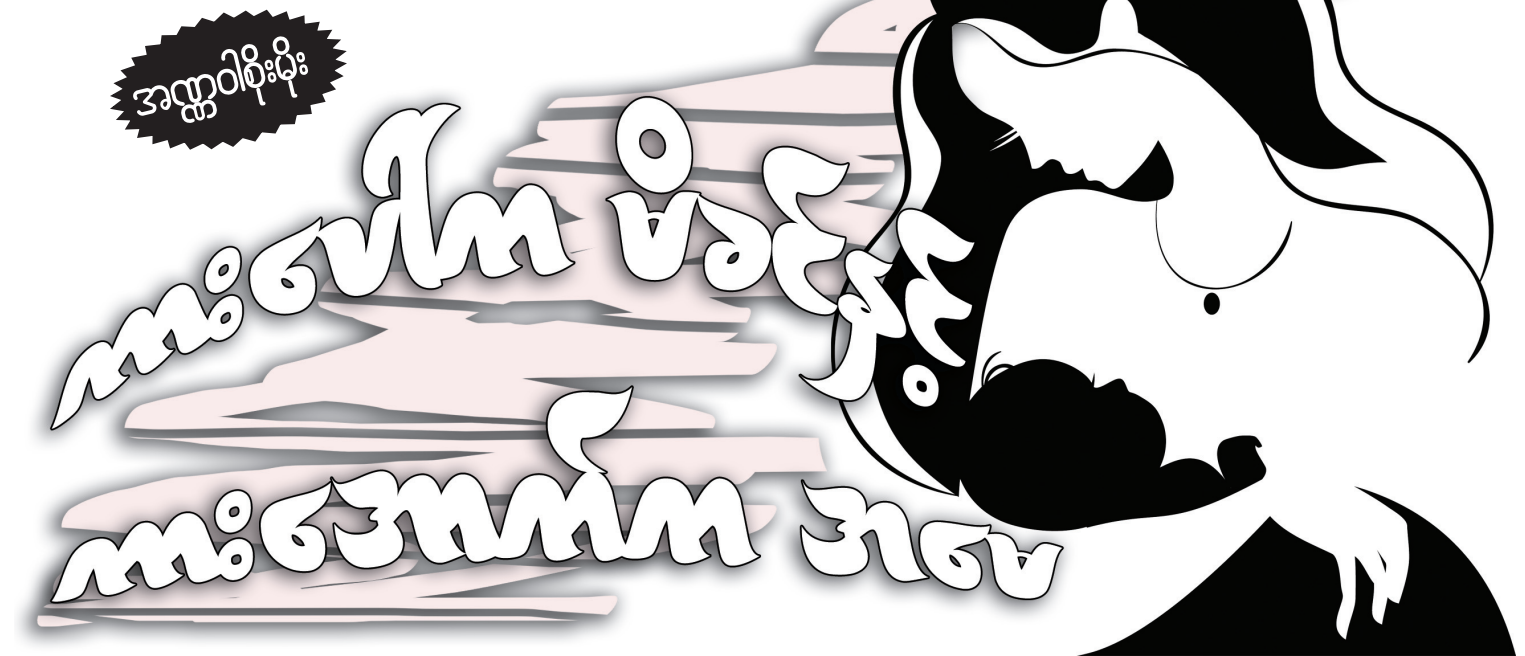
ဆိုက်ကားသမားမယားက မနက်မိုးလင်း လာတော့ ကလေးမုန့်ပိုးပိုက်ဆံမရှိ၊ ဈေးသွားစရာ ပိုက်ဆံမရှိ၍ လင်ရှိရာ ဆိုက်ကားဂိတ်ကိုလာသည်။ ဈေးဦးပေါက်ပြီလား လာမေးသည်။ ဆိုက်ကားသမား က မပေါက်သေးဘူးပြောသော်လည်း ပါးစပ်က အရက်နံ့ရနေသည့်အပြင် ကွမ်းဝါးပြီး အာသွက်နေ သည့်အတွက် မယားကရိပ်မိသည်။ အဲဒီတော့ ပွဲကြမ်းတော့သည်။

“ဈေးဦးပေါက်သေးဘူးပြောတယ်။ ---ရေ သောက်ထားပြီးမဟုတ်လား၊ ---ဆံမရှိဘဲ ---ရေ ဘာနဲ့ဝယ်သောက်သလဲ၊ သေခြင်းဆိုး”

“ငါ့အကြောင်းသိတယ်နော်၊ ငါကလုပ်ရင် လူရှေ့သူရှေ့မရှောင် လုပ်မှာနော်၊ ငါ့ကိုလာမဆွနဲ့” အဲဒီလို တစ်နေ့တစ်မျိုးမရှိသည့် ဇာတ်လမ်း တွေကို မြင်ရကြားရလေ့ရှိသည်။ ဆိုက်ကားသမား တွေကလည်း လူတစ်မျိုးတွေဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် အပေါင်းအသင်းတွေအပေါ်မှာ အလွန်ကောင်း၊ အလွန်သည်းခံတတ်ကြသော်လည်း မယားကိုတော့ ခပ်ရိုင်းရိုင်းဆက်ဆံတတ်ကြသူတွေ ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်အပေါင်းအသင်းသာမက သူတို့ ဆိုက်ကားဂိတ်က တိရစ္ဆာန်ကိုတောင်ချစ်ကြသူတွေ

ဖြစ်သည်။ သူတို့ချစ်သည့်တိရစ္ဆာန်ကို ရိုက်သူကို သူတို့သတ်ချင်ကြသူတွေ ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့နံနက်စောစောမှာတော့ ရွှေညောင်ပင် ရပ်ဝန်းက ဝုန်းကနဲ၊ ဘုန်းကနဲအသံနှင့်အတူ ဟာ---တိုက်မိပြီ၊ တိုက်မိပြီဆိုသည့် အသံတွေနှင့် အော်ဟစ်ဆဲဆိုသံတွေ ဆူညံနေသည်။ မိပျော့ သေသွားပြီဆိုသည့်အသံကိုပါ ကြားလိုက်ရသည်။ ရွှေညောင်ပင် ဆိုက်ကားဂိတ်ရှေ့၊ အငှားယာဉ် ဂိတ်ရှေ့မှာ ယာဉ်တိုက်မှုဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ပင် အပေါ်ထပ်လသာဆောင်မှ အောက်ထပ်ကို ဆင်းပြီး

လမ်းပေါ်ထွက်ကြည့်ရတော့သည်။

ခွေးတစ်ကောင်သည် လမ်းပေါ်က သွေးဆိုင်ထဲ မှာ လျှာထွက်ပြီးသေနေသည်။ လင်ခရုဇာ၊ ပရာဒို၊ သို့မဟုတ် ပါကျဲရိုးဟုထင်ရသည့် ကားကြီးတစ်စီးက လမ်းဘေးမှာ လိမ်ဖယ်ဖယ်ရပ်နေသည်။ တုတ်၊ ဓား ရရာလက်နက်တွေကို ဆွဲကိုင်ထားကြသည့် ဆိုက်ကားသမားတွေနှင့် အငှားယာဉ်မောင်းတွေက ကားကိုဝိုင်းထားကြသည်။ ကားထဲက ယာဉ်မောင်း သူထွက်လာလျှင် ရိုက်ဖို့၊ ခုတ်ဖို့အတွက် ဝိုင်းဆံ အော်ဟစ်ကာ ကားတံခါးကို ဖွင့်ခိုင်းနေကြသည်။

“ဟေ့ကောင်---တံခါးဖွင့်၊ ငါတို့ခွေးသေသလို မင်းလည်း သေရမယ်၊ မအေ---”

ကားထဲက ယာဉ်မောင်းက တံခါးမဖွင့်၊ ကားသမားတွေနှင့် ဆိုက်ကားသမားတွေက ကားမှန် တံခါးတွေကို ခွဲဆွဲဖွင့်ကြတော့မလို လုပ်နေကြသည်။ ဒေါသကြောင့် လက်လွန်ခြေလွန်ဖြစ်ကုန်မည်စိုးသည်။ အငှားယာဉ်မောင်းသမားတွေနှင့် ဆိုက်ကားသမား တွေကလည်း ကျွန်တော့်ဘော် ဒါတွေချည်း ဖြစ်နေသည်။ မဖြစ်သင့်တာမဖြစ်ရအောင် တားမှ ဖြစ်မည်ဟု သတိရလိုက်သည်။

ကားတိုက်ခံရ၍ သေနေသည့် ခွေးမသည် ဆိုက်ကားသမားတွေနှင့် တိုင်စီသမားတွေ၏ အချစ်တော်ခွေးမဖြစ်သည်။ ဒီခွေးမကို မိပျော့နှင့်တူ၍ ခွေးမကိုလည်း မိပျော့လို နာမည်ပေးထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှုမ မိပျော့သည် လင်မရှိသော်လည်း ဘယ်သူနှင့်ရမှန်းမသိသည့် ကလေးတွေကို တစ်နှစ်

ထက်ယောက်မွေးသည်။ သူ့ကလေးတွေကို ဘယ်သူ ကိုမျှမပေး၊ ကလေးတွေအဖတ်မတင်သေကုန်သည်။ ဆိုက်ကားဂိတ်မှာနေသည့် ခွေးမသည်လည်း မိတ်လိုက်တာ တစ်ခါမျှမတွေ့ကြရဘဲ နှစ်စဉ် သားပေါက်သည်။ သားကျနည်းသည့်အတွက် ခွေးလေးနှစ်ကောင်၊ သုံးကောင်သာ ပေါက်သည်။ ခွေးလေးက အဖတ်မတင် သေကုန်သည်။ ဒီနှစ်လည်း သုံးကောင်ပေါက်တာမှာ နှစ်ကောင်သေသည်။ တစ်ကောင်သာရှင်နေသည်။ ရှင်နေသည့်အကောင်က နို့ဝအောင်စို့ရသည့်အတွက် ညိုညိုတုတ်တုတ်၊ ချစ်စရာလေး ဖြစ်နေသည်။ ရွှေညောင်ပင်ဂိတ်၏ အချစ်တော် မိပျော့နှင့်ခွေးကလေးညိုတုတ်ဖြစ်နေ တော့သည်။

ညိုတုတ်သည် နို့မဖြတ်သေးသော်လည်း သွားတတ်လာတတ်နေပြီဖြစ်၍ အနီးအနားက ဈေးဆိုင်တွေကို သွားသည်။ ကျွေးတာတွေကို စားသည်။ ဝမ်းနေသည်။ ဆိုက်ကားသမားတွေက ချီပွေ့ပြီး ချစ်ကြသည့်ခွေးလေး ဖြစ်နေသည်။ ဒီနေ့တော့ ညိုတုတ်သည် ရွှေညောင်ပင် ဂိတ်ဘက်မှ ကျွန်တော့အိမ်ဘက်မှာ

ရှိသည့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ အသုပ်ဆိုင် စသည့် စားသောက်ဆိုင်တွေဘက်ကို ကားတိကားရားဖြင့် ဖြတ်ကူးနေသည်။ ဆိုင်တွေကလည်း ညိုတုတ်လာနေ တာကို ကြည့်နေကြသည်။ သူတို့ဆိုင်ကိုရောက်လာ လျှင် အစာကျွေးရန် စောင့်နေကြသည်။

အဲဒီအချိန်မှာ အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် မိုင်ကုန်မောင်း လာသည့်ကားသည် ညိုတုတ်ကို တက်ကြိုတိုနိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်နေသည်။ ဒီအခြေအနေမှာ မိပျော့သည် ဝပ်ပြီး သူ့သားလေးညိုတုတ်ကို ကြည့်နေရာမှာ ထပြေးသွားပြီး ညိုတုတ်ကို နှုတ်သီးဖြင့် တအား တွန်းထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ ညိုတုတ်သည် ကျွန်တော့် အိမ်ဘက်က လမ်းဘေးကို လွင့်ကျသွား၍ သေမည် ဘေးက သီသီလေးလွတ်သွားသည်။ ညိုတုတ် သေဘေးက လွတ်သွားသော်လည်း သားလေးညိုတုတ်ကိုကယ်လိုက်သည့်ခွေးမ မိပျော့ ကတော့ ကားတက်ကြိုတိုတာခံလိုက်ရတော့သည်။ ရှေ့ဘီးနဲ့တိုက်လိုက်၍ လဲကျသွားသည့် မိပျော့၏ ခေါင်းကိုနောက်ဘီးဖြင့် တက်ကြိုတိုလိုက်တော့သည်။ ဦးခေါင်းကြေဖွပြီး လျှာထွက်ကာ လမ်းပေါ်မှာပင် သေသွားတော့သည်။

ဆိုက်ကားသမားတွေနှင့်တိုင်စီသမားတွေက တံခါးမဖွင့်လျှင် ကားကိုဆွဲလှဲပြီး မီးရှို့တော့မလို လုပ်တော့မှ ကားမှန်တွေချဖွင့်ပေးသည်။ ကားထဲမှာ အသက် ၁၈ နှစ်မျှသာရှိဦးမည် ထင်ရသည့် ယာဉ်မောင်းကောင်လေးနှင့် သူ့မိခင်ဖြစ်ဟန်တူသည့် အသက် ၆၀ မျှအရွယ် အမျိုးသမီးကြီးတို့ကို

တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးကြီးက ကြောက်ရွံ့တုန်ရီနေ သော်လည်း ယာဉ်မောင်းကောင်လေး၏ အမူအရာက မထီလေးစားပုံစံတွေ့ရသည်။ စကားပြောတာ ကလည်း မာရေကျောရေ ဖြစ်နေသည်။

“ခွေးကိုတိုက်မိတာ ဘာဖြစ်လဲ၊ ခင်ဗျားတို့ ခွေးဘယ်လောက်လျော်ပေးရမလဲ”

“ဟေ့ကောင်၊ လျော်ပေးလို့မရဘူးကွ၊ ငါတို့ ခွေးသေသလို နင်လည်းသေရမယ်၊ နင့်ကို ရိုက်သတ်မယ်”

တုတ်ကိုင်ထားသည့် ဆိုက်ကားသမားတွေ သည် ယာဉ်မောင်းကောင်လေးကို ကားပေါ်က ဆွဲချဖို့ လုပ်ကြသည်။ အသေရိုက်သတ်တော့မည့်ပုံစံ ဖြစ်နေ ကြသည်။ ကားထဲက အမျိုးသမီးကြီးသည် သူ့သားလေးကို ရင်ခွင်ထဲဆွဲသွင်းပြီး အော်ငို တောင်းပန်သည်။

“အန်တီသားလေးကို မသတ်ကြပါနဲ့၊ အန်တီကိုသတ်ပါ၊ အန်တီတောင်းပန်ပါတယ်”

သားတို့ရယ်၊ အန်တီသားလေးကို မသတ်ကြပါနဲ့ ကွယ်”

“အန်တီသား မိုက်ရိုင်းတာ မြင်တယ် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ အန်တီတောင်းပန်ပါတယ်၊ အန်တီရဲ့ တစ်ဦးတည်းသော သားလေးပါကွယ်၊ ဆိုးလွန်းလို့ အဖေဆုတာကို နားမထောင်ဘဲ ကားကို မောင်းယူထွက်သွားတယ်၊ လိုင်စင်လည်း မရှိဘူး၊ တစ်ညလုံးပြန်မလာဘူး၊ အန်တီစိတ်ပူလို့ တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ဘူး၊ သူ့သူငယ်ချင်းတွေအိမ်မှာ သွားရှာပြီး ပြန်ခေါ်လာရမလားဆိုပြီး စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးမောင်း လာလို့ အခုလို ဖြစ်ရတာပါကွယ်၊ အန်တီ တောင်းပန်ပါတယ်၊ အန်တီသားလေးကို မရိုက်ကြ ပါနဲ့၊ အန်တီကို ရိုက်ပါ၊ သတ်ပါ”

အခြေအနေသည် ကိုယ့်လူတွေကို ချောမော့ ပြောပြမိစေမှ ဖြစ်မည်ဆိုတာသိ၍ အမျိုးသမီးကြီးကို စိတ်အေးအေးထားရန် အချက်ပြလိုက်သည်။ ကိုယ့်လူ တွေကိုလည်း ရပ်ကြဖို့၊ တော်ကြဖို့ အချက်ပြလိုက် သည်။ ကောင်လေးကို သတိဖြင့် ဖြည်းဖြည်းမောင်းသွားရန် ပြောလိုက်သည်။

ဤအဖြစ်အပျက်တွင် ကားပေါ်က မိခင်နှင့် ကားအောက်က အမေတို့၏ သားသမီးအပေါ်မှာ ထားသည့်မေတ္တာသည် အသက်ကိုပင် စွန့်ရတယ် ပါလားဆိုသည့်သင်ခန်းစာကို ရလိုက်ပါသည်။ မိဘ မေတ္တာကို သိနားလည်ပြီး ကျေးဇူးဆပ်တတ်သော သားသမီးများဖြစ်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းမိပါသည်။

ရေခဲပွဲတော်မှ ရေခဲမီးရထား

တရုတ် ပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ဟီလောင်းဂျီယန်ခရိုင်၌တည်ရှိသော ဟာဗင်းတွင် နှစ်စဉ် ဆောင်းရာသီရောက်တိုင်း ရေခဲနှင့်ဆီးနှင်းပွဲတော်ကို ကျင်းပ စမြဲဖြစ်ရာ ရေခဲများဖြင့် နန်းတော်ပုံများ၊ ပိးရမစ်ပုံများနှင့် အခြားပုံအမျိုးမျိုးကို ပုံဖော်လေ့ရှိကြ၏။

အဆိုပါပွဲတော်ကို ကျင်းပလာခဲ့သည်မှာ ယခု ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အရောက်၌ ၃၆ ကြိမ်ရှိပြီဟု သိရသည်။ ဖော်ပြပါ ရေခဲမီးရထားကို တည်ဆောက်ပုံဖော်ရာတွင် ရေခဲကုဗမီတာ ၁၇၀၀၀၀ ကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး လိုအပ်သော ရေခဲတုံးများကို ပွဲတော်ကျင်းပရာ နေရာအနီးရှိ ဆောင်းဟွားမြစ်ထဲမှ ရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပွဲတော်မစမီ အလုပ်သမား

ပေါင်း ၁၀၀ ခန့်က အဆိုင်းနှစ်ဆိုင်းခွဲ၍ ရေခဲတုံး များကို နေ့ရော ညပါ သယ်ယူခဲ့ကြရသည်ဟု သိရသည်။ ဟာဗင်းရေခဲပွဲတော်ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီ ၅ ရက်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလကုန်၌ ပွဲတော်ပြီးဆုံးမည်ဟု အေအက်ဖီပီသတင်းဌာနက သတင်းဖော်ပြထားသည်။ (စထရိတ်တိုင်းမိစ် ၇.၁.၂၀၂၀)

ပင်လယ်ကမ်းခြေနိမ့်ပိုင်းများ ရေမလွှမ်းရေး နိုင်ငံစုံ ကာကွယ်နေ

ရှာသိ ဥတုပြောင်းလဲလာမှုကြောင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်များသည် မြင့်တက်လျက်ရှိ၏။ သိပ္ပံပညာရှင်များ၏ အဆိုအရ ကမ္ဘာ့ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်သည် ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ တဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာနေရာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်၌ မြင့်တက်လာမှုမှာ ၂၀၀ မီလီမီတာဝန်းကျင်သို့ ရောက်နေပြီဟု သိရသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိုဖြစ်စေသည့် စီအိုတူး ခေါ် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့များထုတ်လွှတ်နေမှုများကို လျော့ကျသွားအောင် လူတို့က မပြုလုပ်နိုင်ပါက ကမ္ဘာ့အပူချိန်သည် တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ကျော်လျှင် ကမ္ဘာ့ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်၏ ပျမ်းမျှ မြင့်တက်လာမှုသည် ၁၈၈၀ နှစ်ပြည့်ကထက် ပို၍မြင့်ကာ ၂၅၀ မီလီမီတာသို့ ရောက်မည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ခန့်မှန်းထားကြသည်။ သိပ္ပံပညာရှင်များက ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်သည် ယခင်က ထင်မှတ်ထားသည်ထက် ပို၍မြန်စွာ မြင့်တက်လာနေသည်ဟု ပြောကြသည်။ မြင့်တက်လာနေသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်ကြောင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကမ်းခြေဒေသများသို့ မြေနိမ့်ပိုင်းများသည် ဦးစွာပထမ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၏ ဒဏ်ကိုခံကြရမည်ဖြစ်၏။ ပင်လယ်

သမုဒ္ဒရာမျက်နှာပြင်မြင့်တက်လာခြင်းအပြင် ဒီရေများတက်ခြင်း၊ လေပြင်းများလေမုန်တိုင်းများ တိုက်ခတ်ခြင်းများကြောင့် လေလှိုင်းကြီးဖြစ်ပေါ်ကာ ပင်လယ်ကမ်းခြေများကို ရိုက်ခတ်ဖုံးလွှမ်းခြင်းများလည်း ရှိလာမည် ဖြစ်၏။ ယင်းဖြစ်ရပ်များကြောင့် ရှေးကမကြုံဖူးသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေများလွှမ်းမိုးမှုများသည် ယခုအခါ၌ အနည်းဆုံးတစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပင်လယ်ကမ်းခြေမြေနိမ့်ပိုင်းရပ်ဝန်းများ၌ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟု သိရသည်။ ဥပမာ-စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ၁၉၇၄၊ ၁၉၉၉ နှင့် ၂၀၁၁ နှစ်များ၌ ကြီးမားလွန်းသော ဒီရေလှိုင်းများ ဒဏ်များကိုခံနိုင်ကမ်းခြေအနိမ့်ပိုင်းဒေသများ၌ခံခဲ့ရသည်ဟု စင်ကာပူမှ ဒီရေများကို လေ့လာနေသော ပညာရှင်တစ်ဦးက ပြောဆိုသည်။ စင်ကာပူအစိုးရသည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်လာနေ

ခြင်း၏ ဘေးအန္တရာယ်ကို လက်ခံပြီး ထိုဘေးအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန် ယခုအခါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိ၏။ စင်ကာပူသည် ဥရောပရှိ နယ်သာလန် (ဟော်လန်)နိုင်ငံကို နမူနာယူ၏။ နယ်သာလန်သည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်လာပြီး ရေလွှမ်းမိုးခြင်းဒဏ်ကို ကာကွယ်ရန် ယူရိုငွေ တစ်နှစ်လျှင် တစ်ဘီလီယံခန့် သုံးစွဲလျက် ရှိ၏။ စင်ကာပူအစိုးရသည် ၎င်း၏နိုင်ငံ မြေနိမ့်ပိုင်းများကို ပင်လယ်ရေလွှမ်းမိုးခြင်းမှ ခုခံရန်ငွေများကို သန်းဂဏန်းများစွာ သုံးရန် စီစဉ်လျက်ရှိ၏။ အဆိုပါအစီအစဉ်များ၌ ရေကာတာများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သဘာဝတံတိုင်းကြီးဖြစ်သော လမုပင်များကို အများအပြား စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ပင်လယ်ဆားငန်ရေဒဏ်ခံနိုင်သော အခြားအပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးထား၏။ (စထရိတ်တိုင်းမိစ် ၁၂.၁၀.၁၉/ ၂၂.၁၀.၁၉)

တောများကို မီးရှို့၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုးကျိုးများ

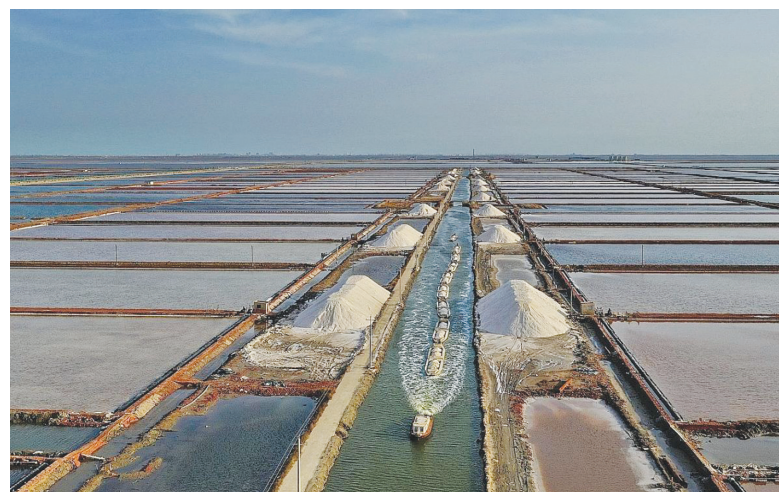
သစ် တောများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအလုပ်သည် အချို့နိုင်ငံများတွင် ယခုထက်တိုင် ရှိနေသေးရာ ၎င်းလုပ်ရပ်သည် လူသားတို့ကို ကောင်းကျိုးမပြုဘဲ ဆိုးကျိုးများကိုသာ ဖြစ်စေသည်ဟု ကမ္ဘာ့ကုသမဂ္ဂတွင် ဆွေးနွေးမှုများလာ၏။ လူဦးရေတိုးလာပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက် လိုအပ်ချက်ဟုဆိုကာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအချို့သည် အပူပိုင်းဒေသသစ်တောများရှိရာ နိုင်ငံအချို့သည် သစ်တောများကိုရှင်းလင်းပြီး မီးရှို့၍ စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်ကို လုပ်နေကြ၏။

ထိုသို့လုပ်ဆောင်ကြရာ၌ ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက်သာမက စီးပွားရေးအတွက် (နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးအတွက်)ပါ အကြီးအကျယ်လုပ်ဆောင်နေကြ၏။ ဤသို့သောလုပ်ရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများကိုသာမက တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုပါ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုဖြစ်စေခြင်းသို့ ဦးတည်နေသည်ဟု ထောက်ပြသူများလာနေ၏။ လူပယောဂကြောင့် လောင်ကျွမ်းသော တောမီးများတွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ကျွန်းကြီးနှစ်ကျွန်းပေါ်မှ မီးများနှင့် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ မိုးသစ်တောများမှ မီးများမှ အလွန်ကြီးမားကြ၏။ ၎င်းတောမီးများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် မီးခိုးငွေ့များသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအချို့သို့ပါ ရောက်ရှိကာ လေထုကိုပူနွေးမှုတိုးစေသည်သာမက လူတို့၏ကျန်းမာရေးကိုပါ ထိခိုက်စေ၏။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့လေထု၏ ပူနွေးမှုသည် အန္တရာယ်ရှိသောအဆင့်သို့ ရောက်နေပြီဟု သိရသည်။ အဆိုပါ တောမီးကြီးများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ကာဗွန်အငွေ့များသည် ကမ္ဘာ့လေထုကို တိုး၍သာ ပူနွေးစေရာ လေထုပူနွေးလျှော့ချရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေခြင်းများကို အရာမရောက်စေဘဲ ဖြစ်သွားစေသည်ဟု ဝေဖန်မှုများလာ၏။ အင်ဒိုနီးရှားသည် ဆီအုန်းပင်များကို အများအပြားစိုက်ပျိုးရန်အတွက် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅ နှစ်ခန့်မှစ၍ သစ်တောများကိုရှင်းလင်းပြီး မီးရှို့ခြင်းကို ပြုလုပ်လာခဲ့၏။ ဆီအုန်းပင်များ အပြင်

စက္ကူများထုတ်လုပ်ရန် ပျော့ဖတ်ရသော အပင်များကိုပါ စိုက်ပျိုးလာ၏။ သစ်တောများကို မီးရှို့ပြီးဆိုလျှင် ထွက်ပေါ်လာသော မီးခိုးငွေ့များသည် သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုမြန်စေ၏။ ဆင်းရဲသားများမှာလည်း အထိနာ၏။ တောများကို မီးရှို့၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ဟန့်တားရန် ကုလသမဂ္ဂသည် အပူတပြင်းအဖြေရာနေရာ လာမည့် အချိန်များ၌ မည်သို့အဖြေရမည်ကို နိုင်ငံအများက စောင့်ကြည့်လျက် ရှိနေကြ၏။ (စထရိတ်တိုင်းမိစ် ၂၄.၉.၁၉)

သက်တမ်းနှစ် ၁၀၀၀ ကျော် ဆားကန်များ

လေဟာ၌ ပေါ်မှ ရိုက်ယူထားသည့် ဖော်ပြပါပုံမှာ ဆားများကို တင်ဆောင်ထားသည့် လှေကြီးများကို ဆွဲယူလာသောပုံဖြစ်သည်။ နေရာမှာ - တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်း ဟီဘီးပြည်နယ်ရှိ တန်ရှန်၏ ကာအိုဖီဒီယန်ခရိုင်၌ ရှိသော ဆားကန်များဒေသ၌ဖြစ်သည်။ ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ဆားတွင်းများမှ ဆားများကိုခပ်ယူ၍ သယ်ဆောင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီသို့ရောက်ပြီဆိုလျှင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အဆိုပါဆားကန်များမှ ဆားများကိုခပ်ယူကြပြန်ပင် ဖြစ်၏။

ယခုနှစ်တွင် ၎င်းဆားကျင်းများမှ ထွက်သော ဆားများမှာ တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၄၂ သန်းရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ တန်ရှန်ခရိုင်မှ ကီလိုမီတာ ၅၀ အကွာ၌သာ တည်ရှိသည့် ဟန်ဂူးခရိုင်သည် ပင်လယ်သယ်ဇာတများ ကြွယ်ဝသော ခရိုင်ဟု နာမည်ကြီး၏။ ၎င်းခရိုင်၏ ပင်လယ်ကမ်းခြေမှာ အလျား ၃၂ ကီလိုမီတာရှိကာ ရေငန်နှင့်ရေချိုငါးမျိုးစိတ်ပေါင်း ၂၇ မျိုးရှိ၏။ ၎င်း၏ဆားကန်များ

မှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်ကတည်းကရှိလာခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ဟန်ဂူး၏ဆားကန်များမှာ ဟန်ဂူးတစ်ခရိုင်လုံးရှိ စိုက်ပျိုးမြေများထက် သုံးဆခန့်ရှိသည်။ ဟန်ဂူးမှ “ချန်လူးဆား”မှာ အရောင်ဖြူဖွေးပြီး အရွယ်အစားကြီးမားသောကြောင့် ကမ္ဘာ တွင် ထင်ရှားကျော်ကြား၏။ (စထရိတ်တိုင်းမိစ် ၉.၁၁.၁၉)

စပါးမျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ၁၆ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားများ ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၇

SRI ကောက်စိုက်စက် (Minoru RX61)ဖြင့် စပါးမျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ၁၆ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အခမ်းအနားများကို ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက နေပြည်တော် ဇေယျာသီရိမြို့နယ် ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကျင်းပရာ အခမ်းအနားသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်ဌေးနှင့် ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်၊ သုတေသနပညာရှင်များနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများ တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန သုတေသနစိုက်ကွင်းသို့ ရောက်ရှိကြပြီး SRI ကောက်စိုက်စက် (Minoru RX61) ဖြင့် စပါးမျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲ ပြုလုပ်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက ရေမြေဒေသနှင့်ကိုက်ညီပြီး ရောဂါပိုးမွှားဒဏ်ခံနိုင်သည့် အထွက်ကောင်းစပါးမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်နေမှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

တင်ပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဆွေးနွေးမှာကြားရာတွင် ပြောင်းလဲသက်ရောက်လျက်ရှိသည့် ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေသော စပါးမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်ရန်၊ မြေဆီဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကို သုတေသနပြုစုပြီး တောင်သူများလိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်သည့် လက်တွေ့အသုံးချနည်းပညာများ ဖြန့်ဝေပေးရန် လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။

ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

၁၆ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ကြပြီး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍအပါအဝင် လယ်ယာကဏ္ဍကြီးတစ်ခုလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာ၌ သုတေသနလုပ်ငန်းသည် အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေကြောင်း၊ လယ်ယာကဏ္ဍတွင် ကြုံတွေ့ရသည့်ပြဿနာများကို သုတေသနပညာရှင်များ၏ သိပ္ပံနည်းကျစွာဖြင့် စနစ်တကျအသေးစိတ် စူးစမ်းလေ့လာဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ သုတေသနရလဒ်ကောင်းတစ်ခုသည် တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝတိုးတက်ရေးကို များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်သဖြင့် ထိရောက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအား အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ သုတေသနပညာရှင်များအနေဖြင့် မိမိတို့

တစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အစုအဖွဲ့အလိုက်သော်လည်းကောင်း မိမိတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဆန်းစစ်တီထွင်မှုနှင့်စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို စဉ်ဆက်မပြတ် ကြိုးစားအားထုတ်သွားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

သုတေသနများ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုမှာ ၆၆ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ကာ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပျဉ်းမနားမြို့နယ် ရေဆင်းနယ်မြေသို့

လျက် ရှိပြီး သုတေသီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်ဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ၌ ပညာသင်များ စေလွှတ်ပေးလျက်ရှိကြောင်း၊ သုတေသနစာတမ်းဖတ်ပွဲများ ပုံမှန်ကျင်းပခြင်း၊ သုတေသနဂျာနယ်များ ထုတ်ဝေခြင်း၊ သင်တန်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပခြင်းတို့ကိုလည်း အစဉ်အလာမပြုတ် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းမှုတိုးမြှင့်ပြီး သုတေသနရလဒ်ကောင်းများ ဖော်ဆောင်သွားကြရန် တိုက်တွန်းပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် သုတေသနဆောင်ရွက်ချက်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ဆက်လက်၍ သုတေသနထူးချွန်ဆုများကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့က ပေးအပ်ချီးမြှင့်ရာ ဆုရရှိသူများက ဂုဏ်ပြုဆုများကို လက်ခံရယူကြသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဗဟိုဌာန (Agricultural Research Institute-ARI) အမည်ဖြင့် ရန်ကုန်၊ အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ကြို့ကုန်း၌ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး စပါးသီးနှံမျိုးနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး နည်းပညာဆိုင်ရာ

ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်လျက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၂၇ ရက်တွင် အဆင့်မြှင့်တင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရာ ယနေ့တွင် ၁၆ နှစ်တိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအရ မိုးစပါး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်နှင့် နွေစပါး ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်တို့တွင် စပါးမျိုးပေါင်း ၃၀ ကျော်သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနမှ မွေးမြူထုတ်လုပ်ထားသည့်မျိုးများ ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေဖြင့် စပါး၊ စပျိုးစပါးအပြင် ပြောင်းဖူး၊ စပျိုးပြောင်းဖူး (ရေဆင်းစပျိုးမျိုး)၊ ဂျုံ၊ နံစားပြောင်း၊ ဆီထွက်သီးနှံများဖြစ်ကြသည့် မြေပဲ (ဆင်းပဒေသာ)၊ နှမ်း (ဆင်းရတနာ)၊ နေကြာ၊ စပျိုးနေကြာ (ရေဆင်းစပျိုးနေကြာ)နှင့် ပဲမျိုးစုံသီးနှံများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့်သစ်သီးဝလံများ၊ ကြံ DAR မျိုးများ၊ ဝါနှင့်ဂုန်လျှော်၊ ချဉ်ပေါင်လျှော်သီးနှံများ မျိုးမွေးမြူခြင်း သုတေသနမှ စုစုပေါင်း သီးနှံမျိုးပေါင်း နှစ်ရာကျော် မွေးမြူထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးသည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနလုပ်ငန်းမှ ရရှိထားသည့် ရလဒ်ကောင်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်သူလယ်သမားများထံသို့ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိနိုင်စေရန် တောင်သူလယ်သမားရုပ်သံလိုင်းထုတ်လုပ်ရေးကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် တည်ထောင်ပေးပြီး အမေးအဖြေကဏ္ဍ၊ ဇာတ်လမ်းတို၊ စကားပိုင်း၊ ပညာပေးအစီအစဉ်၊ မှတ်တမ်းရုပ်ရှင်များဖြင့် ရိုက်ကူးထုတ်လွှင့်ပေးလျက်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနက တီထွင်ဖော်ထုတ်ထားသည့် တစ်ကောင်ကောက်နွားထယ်အသုံးပြုနည်း၊ မျိုးစေ့ချက်ရိယာများ၊ ကြားပေါင်းလိုက်ကိရိယာများစသည့် လယ်ယာသုံးကိရိယာများသည်လည်း တောင်သူအကျိုးအတွက် များစွာအထောက်အကူပြုလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဓာတ်ခွဲခန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေး

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

တောင်သူလယ်သမားများဈေး ဘားအံမြို့တွင် စည်ကားစွာ ကျင်းပ

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၂၈

တောင်သူ လယ်သမားများဈေးကို အပတ်စဉ် စနေနေ့တိုင်း ဘားအံမြို့ ကန်သာယာ (ယာယီ)ညဈေးနေရာတွင် နံနက် ၆ နာရီမှ ၉ နာရီအထိ ရောင်းချလျက်ရှိပြီး အကြိမ် ၃၀ မြောက် တောင်သူလယ်သမားဈေး (Farmers Market) ကို ဇန်နဝါရီ ၂၅ ရက် နံနက် ၆ နာရီတွင် ရောင်းချရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ MEDA၊ NAG၊ KWEG အဖွဲ့အစည်းတို့ပူးပေါင်း၍ ဝယ်ယူရောင်းသူများအား စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မေးခွန်းများ မဲနှိုက်ဖြေဆိုစေပြီး အဖြေမှန်သူများကို GAP ဟင်းသီးဟင်းရွက်သီးနှံများ အမှတ်တရလက်ဆောင်ပေးအပ်သည်။ အဆိုပါဈေးနေ့တွင် တောင်သူများကိုယ်တိုင် GAP စနစ် အခြေခံစိုက်ပျိုးထားသော လယ်ယာထွက်ကုန်များအပြင် အိမ်တွင်းမှုနှင့် အိမ်သုံးလက်မှုပစ္စည်းများလည်း ရောင်းချကြသည်။

ရီရီစိန်

စိုက်ပျိုးရေးပြဿနာ အလျင်အမြန် အဖြေရှာကကွယ်သွားနိုင်ရန်နှင့် ခေတ်မီတိုးတက်သော နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ Call Center သို့ ဆက်သွယ်ပါ။
Facebook, Messenger, Viber-09764000841, Website - www.doa.gov.mm

အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ၂၄ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၄

မြန်မာ နိုင်ငံက အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပသည့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များလုပ်ငန်းအဖွဲ့ ၂၄ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် PARKROYAL Hotel ၌ကျင်းပရာ စီမံကိန်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ Senior Officer Ms.Sri Dyah Kusumawardhaniနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်းက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာ၌ အာဆီယံစားနပ်ရိက္ခာ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရေရှည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိပြီး တိုးတက်စေရန် အတွက် နိုင်ငံတကာတွင် ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ အမြင့်ဆုံး ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ သတ်မှတ်ခြင်းကို တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးကြီးပါကြောင်း။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးကို အလေးပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး၊ CODEX MRLs အား လက်ခံကျင့်သုံး၍ အမျိုးသားအဆင့် အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်း သတ်မှတ်ချက် Myanmar-MRLs သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် သုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊ ASEAN MRLs အား စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအဖြစ် လက်ခံထားရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များတွင် ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ်ချက်ထက် မပိုစေရန် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

အာဆီယံကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ထုတ်ကုန်များ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအား တိုးတက်ရန်ရည်ရွယ်၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းတွင် သဘောတူညီရေးဆွဲထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို အတည်ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ခြင်း

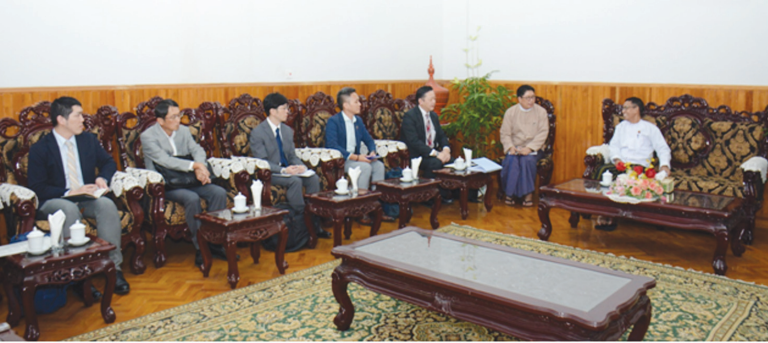
ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များလုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယနေ့အထိ ဒေသတွင်း၌ အမြင့်ဆုံး ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်း သတ်မှတ်ချက် ၈၀၀ ကျော်အထိ ဆောင်ရွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား အမြင့်ဆုံး ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းသတ်မှတ်ချက် (Maximum Residue Levels-MRLs) ကို တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် သိပ္ပံနည်းကျအခြေခံသော သုတေသန စိုက်ပျိုးရေးစမ်းသပ်ကွက်များ၊ နေ့စဉ်စားသုံးနေကျ အစားအသောက် ပုံစံများအပေါ် အခြေခံပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု အလားအလာတွက်ချက်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်းပုံစံများ ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များလုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လေ့လာစစ်စစ်ပြီးသော တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ချက်များကို အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တောကဏ္ဍဝန်ကြီးများအဆင့် အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူညီချက်ရရှိရန် အဆိုပြုတင်သွင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများ၌ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဓာတ်ပစ္စည်းများနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများကို ကျယ်ပြန့်စွာသုံးစွဲနေကြသကဲ့သို့ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် တိရစ္ဆာန်အစားအစာများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းပါဝင်မှုနှုန်းများ ကန့်သတ်ချက်များကို နိုင်ငံအလိုက် ဒေသအစုအဖွဲ့အလိုက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အာဆီယံနိုင်ငံများအကြားတွင်လည်း အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းသတ်မှတ်ချက် (Maximum Residue Levels-MRLs) တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဒေသအတွင်းအပြင် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုတွင် ပိုမိုချောမွေ့လာစေရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်

သည့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင့်ဆုံး ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများ တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များလုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ၂၄ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို ဖေဖော်ဝါရီ ၄ ရက်မှ ၆ ရက်အထိ ကျင်းပသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ ဂျပန်နိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တောနှင့်ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို လက်ခံတွေ့ဆုံ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၉

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ ယမန်နေ့မွန်းလွဲ ၂ နာရီက ဂျပန်နိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တောနှင့်ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန (MAFF) မှ Director နှင့် Negotiator Mr.Hiromichi KITADA ဦးဆောင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ဧည့်ခန်းမ၌ လက်ခံတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးသည်။ (ပုံ)

တွေ့ဆုံစဉ် ဂျပန်နိုင်ငံ MAFF နှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန Task Force Member များ ညှိနှိုင်း၍ ရေးဆွဲခဲ့သော Roadmap for the Establishment of the Food Value Chain in Myanmar (2016-2020) တွင် Food Value Chain ကဏ္ဍဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများစွာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် ကိစ္စရပ်များ၊ လယ်ယာထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ရေးနှင့် အန္တရာယ်ကင်းရေး၊ Food Quality and Safety ကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြေအနေများ၊ ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ခွဲခန်း

များတွင် skill technicians များ တိုးမြှင့်ထားရှိနိုင်ရေး၊ ဂျပန်နိုင်ငံ အစိုးရ၏ ချေးငွေဖြင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်နေမှုနှင့် စီမံကိန်းအဆင့် ၂ ဖြစ်သည့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံ လိုသူများအတွက် တွေ့ကြုံရသည့်အခက်အခဲများနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုအခြေခံသင်တန်းအမှတ်စဉ် (၂/၂၀၂၀) သင်တန်းဆင်းပွဲ ရေဆင်းတွင် ကျင်းပ

ရေဆင်း ဇန်နဝါရီ ၂၄

စိုက် ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မြန်မာဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန်စီမံကိန်းအရ နေပြည်တော်ကောင်စီ နယ်မြေ၊ ဇေယျာသီရိမြို့နယ်၊ ရေဆင်းတွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်းတွင် နည်းပညာနှင့်အသိပညာတိုးပွားရေး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဝင်ငွေတိုးပွားရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးလျက်ရှိရာ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်မှ ၂၄ ရက်အထိ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုအခြေခံသင်တန်းအမှတ်စဉ် (၂/၂၀၂၀) သင်တန်းဆင်းပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီခွဲက ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကို၊ မြန်မာဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန်စီမံကိန်းမန်နေဂျာ မစ္စတာ လီဆွန်းဝမ်၊ သင်တန်းကျောင်းတာဝန်ခံ ဒေါက်တာညီညီနှင့် သင်တန်းနည်းပြများ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ၁၀ မြို့နယ်မှ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူး ၁၀ ဦးနှင့်ကျေးရွာ ၁၀ ရွာမှ ကျေးရွာခေါင်းဆောင် ၇၀ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကိုက ကိုရီးယားနှင့်မြန်မာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း၏ အောင်မြင်မှု အကျိုးဆက် အဖြစ် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျေးရွာ ၁၀ ရွာ၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကျေးရွာ ၁၀ ရွာ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ကျေးရွာ ၁၀ ရွာနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ကျေးရွာတစ်ရွာ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာ ၂၆ ရွာကို ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းများ ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း၊ ကျေးရွာ၏ လူနေမှုပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ဝင်ငွေတိုးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ညီညီညွတ်ညွတ် နှိုးကြားတက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ စံပြ

ကျေးရွာများအနေဖြင့် ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်မှုများဖြင့် တက်ညီလက်ညီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန်လိုကြောင်း၊ သင်တန်းဆင်းကျေးရွာခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် လူထုကို စည်းရုံးပြီး မိမိတို့ကျေးရွာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ကြိုးစားကြရန် တိုက်တွန်း

လိုကြောင်း ပြောကြားကာ သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်များကို ပေးအပ်သည်။ (ပုံ) ဆက်လက်၍ သင်တန်းကျောင်းတာဝန်ခံ ဒေါက်တာညီညီက ဆရာရှိသူများကို ဆုတံဆိပ်များချီးမြှင့်ပြီး မြန်မာဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန်စီမံကိန်း မန်နေဂျာ မစ္စတာလီဆွန်းဝမ်က ဂုဏ်ပြုစကားပြောကြားသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကမ္ဘာမြေပြင် စိမ်းလန်းရေးနှင့် စီးပွားရေးထောက်ကူ ပျားမွေးမြူ

ကမ္ဘာမြေ စိမ်းလန်းသာယာစိုပြည်စေရန် သီးနှံသစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးကြရမည်ဖြစ်သည်။ သီးနှံသစ်ပင်များ ပွားများ တိုးတက်ရေးအတွက် ဝတ်မှုန်ကူးရာတွင် လူသားများနှင့် အခြားအင်းဆက်များဖြင့် ဝတ်မှုန်ကူးပေးနိုင်မှုထက် ပျားများ၏ ဝတ်မှုန်ကူးဝန်ဆောင်မှုသည် ပိုမိုထိရောက်သည်။ ထို့ကြောင့် “သီးနှံသစ်ပင်ဖွံ့ထွားချင် သိပ္ပံနည်းကျပျားမွေးရ” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး အိုင်စတိုင်းက “ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျားမျိုးများ ပျောက်ကွယ်သွားပြီးနောက် လေးနှစ်ကြာလျှင် သီးနှံသစ်ပင်များနှင့် လူသားတို့သည်လည်း တဖြည်းဖြည်းပျောက်ကွယ်သွားကြမည်” ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကမ္ဘာမြေစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးနှင့် သီးနှံသစ်ပင်များ ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်စေရန် ပျားသည် မည်မျှအရေးပါကြောင်း သတိပြု ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ ထိုအချက်ကို မမှန်ကန်ကြောင်း မည်သည့်ပညာရှင်ကမျှ သက်သေပြနိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။

သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူရေးကို AD-1806 တွင် ယူကရိန်းနီးယန်လူမျိုး ပျားမွေးမြူသူတစ်ဦးက စီးပွားဖြစ်မွေးမြူနိုင်သည့် ပျားအိမ်ကို အသုံးပြုခဲ့ရာမှစတင်ကာ ပျားမွေးမြူမှု နည်းစနစ်များဆင့်ကဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ရာ ယနေ့တိုင်ပင် ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူခြင်းအတွက် ပျားအိမ် (Bee hive) ကို သစ်သား (ကျွန်း၊ မန်ကျန်း၊ ထင်းရှူး) တို့ဖြင့် စတုဂံပုံတည်ဆောက်ထားပြီး အတွင်းတွင် ပျားသလက်ဘောင် ၁၀ ခုထိ ထားရှိကာ ပျားစာနှင့်ပျားကောင် အရေတွက် အနည်းအများပေါ်မူတည်၍ တစ်ထပ် ပျားအိမ်၊ နှစ်ထပ်ပျားအိမ်နှင့် သုံးထပ်ပျားအိမ်အထိ လက်ရှိ မွေးမြူလျက် ရှိသည်။

ပျားမွေးမြူခြင်းဖြင့် ပျားအိမ်တစ်အိမ်မှ ပျားရည်၊ ပျားကော်၊ ဝတ်မှုန်၊ ပျားနို့၊ ပျားဖယောင်း၊ ပျားဆီ၊ ပျားသားလောင်းနှင့် ပျားကောင်တို့ကို မလွဲမသွေထုတ်ယူရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူခြင်းသည် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မှ စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းအထိ မွေးမြူနိုင်ပြီး အခြားတိရစ္ဆာန်များ မွေးမြူရသကဲ့သို့ ကရိကထအလုပ်များခြင်းလည်း မရှိပေ။ ပျားစားကျက် ခေါ် ဝတ်ရည်/ ဝတ်မှုန်ရှိသည့် မည်သည့်စိုက်ပျိုးသီးနှံခင်းများတွင် မဆို ချထားမွေးမြူနိုင်ပြီး ပျားများက သီးနှံသစ်ပင်များကို ဝတ်မှုန်ကူးပေးခြင်းဖြင့် ဖွံ့ထွားတိုးတက်လာစေသည်။

သိပ္ပံနည်းကျပျားမွေးမြူခြင်းသည်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းကျိုးပြု မွေးမြူရေးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သီးနှံဝင်ငွေအပြင် အပိုင်ငွေရရှိပြီး မွေးမြူသူများ အပါအဝင် လူသားများအတွက် ပျားရည်

နှင့် အခြားပျားထွက်ပစ္စည်းများကို စားသုံးခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေးကို များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်သည်။ ပျားရည်တွင် ပါဝင်သောအာဟာရဓာတ်များသည် လူသားတစ်ဦးအတွက် အလွန်လိုအပ်သောအရာများ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပျားမွေးမြူခြင်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားအကျိုးပြုမွေးမြူရေးတစ်ရပ်အဖြစ် ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူမှု ဆိုင်ရာ သင်တန်းအဆင့်ဆင့်တို့ကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆိုင်ခြင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေး ဦးစီးဌာန၊ ပျားမွေးမြူဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနခွဲက သင်ကြားပို့ချပေးလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် တောင်သူများနှင့်ပျားမွေးမြူသူ မည်သူကို မဆို ပညာပေးသင်တန်းအနေဖြင့် ပျားမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပြသမှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ပျားမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခြင်းစသည်များကို လက်တွေ့ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိသည်။

သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူရာတွင် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းနှင့် အညီ ကောင်းမွန်သော ပျားမွေးမြူရေးကျင့်စဉ် GBP (Good Beekeeping Practice) ကို အတိအကျလိုက်နာဆောင်ရွက်မွေးမြူသွားရန် လိုအပ်ပေသည်။ GBP စနစ်တွင်

လိုင်ဝင်းထွန်း

ပျားမွေးမြူသူများ လိုက်နာရန် အချက်ကိုးချက်ပါရှိသည်။

ဌာနအနေဖြင့် GBP (Good Beekeeping Practice) နှင့် သက်ဆိုင်သော သင်တန်းများကို ဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးခြင်း၊ GBP နှင့် သက်ဆိုင်သော ညွှန်ကြားချက်များကို ပျားမွေးမြူသူများထံသို့ ပေးပို့ညွှန်ကြားခြင်းစသည်တို့ကို စနစ်တကျ ပြုလုပ်ပေးထားပြီး ဖြစ်သည်။

ကောင်းမွန်သော ပျားမွေးမြူရေးကျင့်စဉ် (GBP) စနစ်နှင့်အညီ ပျားမွေးမြူခြင်း၊ ပျားရည်ထုတ်ယူခြင်း၊ ပျားရည်သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိစေခြင်း၊ ပျားရည်တွင်

မြန်မာနိုင်ငံတောင်သူလယ်သမားနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်သမားသမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ် စိုက် / သူ့စီးငွေတွင် သုတေသနလုပ်ငန်းများ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး

ရေဆင်း ဇန်နဝါရီ ၂၄

မြန်မာ နိုင်ငံတောင်သူလယ်သမားနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်သမားသမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ် (AFFM) ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ ဇော်ဝင်းအောင်နှင့် ဗဟိုကော်မတီများသည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ဆောင်ရွက်နေသည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို လေ့လာရန်နှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနသို့ ယနေ့လာရောက်ကြပြီး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည့်ဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ သုတေသနပညာရှင်များနှင့် နဝရတ်ခန်းမတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ (ပုံ)

အဆိုပါဆွေးနွေးပွဲတွင် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်၊ GAP စိုက်နည်းစနစ်၊ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ သီးနှံအရည်အသွေးများ၊ သုတေသနနည်းပညာအချက်အလက်များ၊ အနာဂတ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူငယ်များအတွက် ပညာပေးသင်တန်းများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံ

စိုက်နည်းစနစ်ကောင်းများနှင့် နာဂတောင်တန်းတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ကုန်းမြင့်စပါး၊ ကော်ဖီသီးနှံ၊ ဝဥနှင့် ပတ်သက်သည့် နည်းပညာဖြန့်ဝေရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြသည်။ **စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန**

စပါးနှင့် စပါး-ငါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေပြ မြေပုံရေးဆွဲနည်းသင်တန်းနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၁

စိုက် ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် International Water Management Institute (IWMI) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းဒေသမြေအရင်းအမြစ်အပေါ် မူတည်၍ စပါးသီးနှံနှင့် စပါး-ငါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် သင့်လျော်သော မြေအခြေအနေပြ မြေပုံရေးဆွဲမှုဆိုင်ရာ သင်တန်းနှင့် အရာရှိများအဆင့် မူဝါဒဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် အမရာဟိုတယ်၌ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းတက်ရောက်၍ အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး မြေအသုံးချဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ International Water Management Institute (IWMI) နှင့် ဆက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပညာရှင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ရခိုင် ပြည်နယ်သည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ကို မေးတင်ထားပြီး နတ်မြစ်ဝမှ ကျောက်ချွန်ချောင်းဝ အထိ အလျားမိုင်ပေါင်း ၄၃၄ မိုင်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုင်နက်ရေပြင်ကို အခြေခံမျဉ်းမှ ၂၄ မိုင်၊ ကမ်းဦးရေတံခိုင်းကို ၆၅၆ ဒဿမ ၂ ပေအနက်အထိနှင့် သီးသန့်စီးပွားရေး ဇုန်ကို ရေမိုင် ၂၀၀ အထိ သတ်မှတ်ထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသသည် ရခိုင်ပြည်နယ် နတ်မြစ်ဝမှ တနင်္သာရီတိုင်း ဘုရင့်နောင် အငူအထိ အလျားမိုင်ပေါင်း ၁၃၈၅ မိုင် ရှည်လျား သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေပြင်စီးပွားရေးဇုန်မှာ ကီလို မီတာ ၃၅၈၅၀၀ ရှိပြီး ရခိုင်ပြည်နယ် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသ၏ ရေပြင်စီးပွားရေးဇုန်မှာ ကီလိုမီတာ ၁၁၄၆၆၈ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထုတ်လုပ်မှု

ရှည်လျားကျယ်ပြောသည့် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ဒေသ၏ ရေပြင်ပိုင်နက်အတွင်း ရေထွက်သယံဇာတ များဖြစ်ကြသည့် သား၊ ငါး၊ ပုစွန်များကို ဖမ်းဆီး ထုတ်ယူလျက်ရှိကြသည်။ ရခိုင်ပြည်သူများသည် ကမ်းဝေးငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ ကမ်းနီးငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်

နိုင်သည့်တင်ပို့ရောင်းချခြင်းနှင့် ကဏန်းများ၊ ရေခူများ ကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းမှအပ အခြားနိုင်ငံများသို့ တိုက်ရိုက်တင်ပို့ရောင်းချခြင်း မရှိသေးဘဲ ရန်ကုန်မြို့၊ တင်ပို့ခြင်း ရန်ကုန်မြို့ရှိ စက်ရုံ များတွင် ကုန်ချောပြုပြင်ထုတ်လုပ်ကာ ရောင်းချခြင်း သာရှိကြောင်း သိရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ပုစွန် ထုတ်လုပ်သူ၊ ရောင်းဝယ်သူများမှာတစ်ဆင့်ခံ စီးပွားရေးကိုသာ လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် ရခိုင်ဒေသ ထွက်ရေချို၊ ရေငန်ပုစွန်များကို နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ဖြင့် ဝယ်ယူလျက်ရှိနေပြီး ၎င်းတို့အနက် နိုင်ငံ အရောက်တွင် ကုန်ချောပြုပြင်ကာ ၎င်းတို့နိုင်ငံ ထွက်ကုန်အဖြစ် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချနေကြောင်း သိရသည်။

ကျွန်းသားငယ်

ရခိုင်ပြည်နယ်မှ နိုင်ငံခြားပို့တုန် ရေထွက်ပစ္စည်းများ - ၅

လျက်ရှိကြသည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ ရေချိုငါး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို ကျောက်တော်တွင် စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် မောင်တောဒေသ၌လည်း ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနက ငါးမွေးကန်များကို တူးဖော်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ဖမ်းဆီးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ရရှိလာသည့် ရေထွက်ပစ္စည်းများအနက် ဒေသစားသုံးမှုထက် ပိုလျှံသည်များကို အခြားပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး များနှင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ တင်ပို့ရောင်းချ လျက်ရှိနေကြသည်။ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းပင်လယ် ရေပြင်နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ဖမ်းယူရရှိသော ရေထွက် ပစ္စည်းများအနက် အမျိုးအမည် (အမယ်) ၂၇ မျိုးကို ပြည်နယ်ပြင်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချနေကြောင်း ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအရ သိရသည်။ ယင်းတို့အနက် အများစုမှာ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ သို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းဖြစ်သည်။

ပြုပြင်ရောင်းချမှု

ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ရေထွက်ပစ္စည်းများကို အရှင် (Alive) တင်ပို့ခြင်း၊ ဆားငါး (Salting) ပြုလုပ် တင်ပို့ခြင်း၊ အခြောက်ခံ (Drying) တင်ပို့ခြင်း၊ ရေခဲရိုက် (Chilling) တင်ပို့ခြင်းနှင့် အအေးခန်း စက်ရုံများတွင် အအေးခဲ (Freezing) ကာ ကုန်ချော အဆင့်အထိ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းများရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ပြည်ပပို့ကုန် များမှာ ရေချို၊ ရေငန်ပုစွန်မျိုးစုံ၊ ကဏန်းနှင့်ရေခူများ ဖြစ်သည်။ ငါးမျိုးစုံတင်ပို့ရောင်းချနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ထွက် ရေထွက်ပစ္စည်းများကို တင်ပို့ရာတွင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်

ရေငန်ပုစွန်များ
ရေငန်ပုစွန်မျိုးစုံကို ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘော များ၊ ကမ်းနီးငါးဖမ်းမော်တော်ငယ်များနှင့် မွေးမြူရေး ကန်များမှ ဖမ်းယူရရှိရာ ယင်းတို့မှာ ပင်လယ်ပုစွန် ကျား (Sea Tiger)၊ မွေးမြူရေးပုစွန် (Black Tiger)၊ ပင်လယ်ပုစွန်မီးနီ (ပုစွန်ဖြူ) (Sea White)၊ ပင်လယ် ပုစွန်ခွံကြမ်း (Sea Pink) နှင့် မြစ်ပုစွန်ခွံကြမ်း (River Pink) များ ဖြစ်ကြသည်။
ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများဖြင့် ဖမ်းယူရရှိ သည့် ရေငန်ပုစွန်ကျား၊ ပင်လယ်ပုစွန်မီးနီနှင့် ပင်လယ် ပုစွန်ခွံကြမ်းများကို ပင်လယ်ပြင်အတွင်း ကဲ့လေ့များ ဖြင့်တင်ကာ ရန်ကုန်သို့တိုက်ရိုက်တင်ပို့ခဲ့ကြပြီး၊ ရန်ကုန်ရှိအအေးခန်းစက်ရုံများတွင် ကုန်ချောပြုပြင် ထုတ်လုပ်ကာ ပုံမှန်ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် ပြည်ပနိုင်ငံများ သို့ တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ကြသည်။

ပုစွန်မွေးမြူရေးကန်များမှ ရရှိသော မွေးမြူရေး ပုစွန် (Black Tiger) များ၊ မြစ်ပုစွန်ခွံကြမ်း (River Pink) များကိုလည်း စစ်တွေတွင် ဝယ်ယူစုဆောင်း၍ ရန်ကုန်စက်ရုံများသို့တင်ပို့ရောင်းချပြီး ရန်ကုန်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ တင်ပို့ခဲ့ရသည်။ မြစ်ပုစွန်ခွံကြမ်းများကို အခွံချွတ်ရေခဲရိုက်၍လည်း နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခဲ့ရ သည်။ မောင်တောမွေးမြူရေးကန်များမှရရှိသည့် ရေငန်ပုစွန်ကျား (Black Tiger) များကို မောင်တော နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ ရောင်းချပြီး၊ နောက်ပိုင်း ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းပိုင်းမှ မွေးမြူရေးပုစွန်များကိုလည်း မောင်တောသို့ တင်ပို့ကာ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် တင်ပို့ရောင်းချ နေကြသည်။ မွေးမြူရေးပုစွန်ဈေးကွက်မှာ ရှင်သန် လျက်ရှိသည်။

ဘောဂျိတ်ပုစွန်များ
ဘောဂျိတ်ပုစွန် (Brown Shrimp) (Yellow Shrimp)၊ မြစ်ပုစွန်ခွံကြမ်း (River Pink) များမှာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်မတိုင်မီက ပြည်တွင်းစားသုံးရန်နှင့် ရွှေပုစွန်ခြောက်ပြုလုပ်ရန်အတွက်သာ အသုံးဝင်ခဲ့ သော်လည်း ၁၉၉၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ တရုတ်နိုင်ငံ ဈေးကွက်သို့ ရေခဲရိုက်တင်ပို့ခြင်း၊ အခွံချွတ်အေးခဲ၍ ကုန်ချောထုတ်လုပ်တင်ပို့ခြင်းများ ပြုလာကြသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစတင်ကာ ဘောဂျိတ်ပုစွန် ဈေးကွက်မှာ တရုတ်နိုင်ငံသို့သာမက အရှေ့ အလယ်ပိုင်းနိုင်ငံများ ဈေးကွက်သို့ပါ တင်ပို့ရောင်းချ လာကြရသည်။ စစ်တွေစက်ရုံများ၌ ဘောဂျိတ်ပုစွန် များကို သီးသန့်ဝယ်ယူပြီး ကုန်ချောထုတ်လုပ်၍ တင်ပို့ရောင်းချလာကြသည်။ စစ်တွေမှတိုက်ရိုက် တင်ပို့နိုင်ခြင်းမရှိသေးဘဲ ရန်ကုန်သို့တင်ပို့ပြီး ပုံမှန် ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် ရောင်းချကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရခိုင် ပြည်နယ်မှထွက်ရှိသော ဘောဂျိတ်ပုစွန်များမှာ ဈေးနှုန်းသက်သာသဖြင့် ပုစွန်ဈေးကွက်တွင် နေရာ ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်က ဂျပန်ကျွမ်းကျင်သူများ ကိုယ်တိုင်လာရောက်ပြီး ဝယ်ယူကာ ကုန်ချော ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မွေးမြူရေး ပုစွန်ကန်များ တွင် ဘောဂျိတ်ပုစွန် အများအပြား ကို ဖမ်းယူရရှိကြောင်းလည်း သိရသည်။

ရေချိုပုစွန်တုပ်များ
ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ရေချိုပုစွန်တုပ်များကို မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းမရှိကြသေးပေ။ သဘာဝ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်များကသာ ဖမ်းဆီးထုတ်ယူနေ ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုပုစွန်တုပ်များကို မြောက်ဦး မြို့နယ်နှင့် မင်းပြားမြို့နယ်များမှ အများဆုံးရရှိနိုင်ပြီး ကျောက်တော်၊ မြောက်ဦးနှင့် မင်းပြားသုံးမြို့နယ် ဆုံရာ တြိဂံဒေသများ၊ ပေါက်တော၊ မြောက်ဦးနှင့် မင်းပြားသုံးမြို့နယ်ဆုံရာ တြိဂံဒေသများတွင် အများဆုံးဖမ်းယူရရှိသည်။ ရေချိုပုစွန်တုပ်များ တွင်သာ အများဆုံးဖမ်းယူရရှိတတ်ပြီး၊ ရေချိုပိုင်း နေရာများတွင် ကျောက်ဆောင်အကြီးအကြားများ၊ ချောင်းတွင်းဒီရေတောများ၌ ပေါက်ဖွားနေထိုင်လေ့ ရှိကြသည်။

ရေချိုပုစွန်တုပ်အကြီးများကို ခေါင်းပါကုန်ချော ထုတ်၍ ရန်ကုန်သို့တင်ပို့ကြသည်။ အချို့ပုစွန်တုပ်ကြီး များကိုမူ ခေါင်းဖြတ်ရေခဲရိုက်ပြီး ရန်ကုန်စက်ရုံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချကြသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ပုံမှန်ကုန်သွယ် ရေးဖြင့် တင်ပို့ရောင်းချခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ၁၉၉၃- ၁၉၉၄ ပတ်ဝန်းကျင်ကာလက ပုစွန်အထိအမိ ကောင်းသည့် မိုးတွင်းရာသီတွင် ပုစွန်များကို ရန်ကုန် သို့လေယာဉ်ဖြင့်ပင် တင်ပို့ခဲ့ရသည်။ အရည်အသွေး ကောင်းပြီး လတ်ဆတ်သည့်ပုစွန်များကို ကုန်ချော ပြုပြင်ထုတ်လုပ်နိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းမှစ၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် ရေငန်ပုစွန် ကျားများကိုသာမက ရေချိုပုစွန်ထုပ်များကိုဝယ်ယူပြီး ယင်းနိုင်ငံရှိ အအေးခန်းစက်ရုံများတွင် ကုန်ချော ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ကာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ဆိပ်ရိုက်၍ တတိယနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချကြောင်း သိရသည်။

ရွှေပုစွန်ခြောက်များ
ပုစွန်အသေး (Shrimp) များကို အသုံးပြု၍ ရွှေပုစွန်ခြောက်များထုတ်လုပ်ကြသည်။ ခွံကြမ်းပုစွန် (Pink Shrimp)၊ ဘောဂျိတ်ပုစွန် (Yellow Shrimp)၊ ပုစွန်နီ (Brown Shrimp) နှင့် ပုစွန်ကြောင် (Rainbow Shrimp) များကို ရွှေပုစွန်ခြောက်အဖြစ် ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရောင်းချကြသည်။ ပုစွန်အသေးများဖြစ်၍ ရခိုင်ဒေသခံများက အားလုံးကိုခြုံကာ ခွံကြမ်းပုစွန် များ၊ ဘောဂျိတ်ပုစွန်များဟုသာ ခေါ်ကြသည်။ ဘောဂျိတ်ပုစွန်အပါအဝင် ပုစွန်အသေးများကို မွေးမြူရေးပုစွန်ကန်များ၊ ကမ်းနီးပုစွန်ဖမ်းလှေများ၊ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများ၊ ကမ်းနီးငါးဖမ်း မော်တော်များ၊ ကျားပါးစပ်ပိုက်၊ ဂျွမ်းထိုးပိုက်ကဲ့သို့ ငါးဖမ်းကိရိယာများဖြင့် ဖမ်းယူရရှိတတ်ကြသည်။ ဒေသအတွင်း ရွှေပုစွန်ခြောက်ပြုလုပ်ရာတွင် ပြုတ်ပြီး နေလှန်းအခြောက်ခံခြင်း (Smoking) စနစ်ကို အသုံးပြုထုတ်လုပ်ကြသည်။ မိုးရာသီတွင် ကျပ်တင် အခြောက်ခံ၍ထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဤစနစ်မှာ မီးခိုး စော်နံ့ပြီး ရွှေပုစွန်ခြောက်အရည်အသွေးကျဆင်း တတ်သည်။ အရောင်လည်းလှပခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှစပြီး နယ်စပ်မှ တရုတ် အမျိုးသားများလာရောက်ပြီး ပြုတ်အိုးများ၊ ကျပ်တင် စင်များအသုံးပြုကာ စနစ်သစ်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြ သည်။ ကျပ်တင်သည်ဆိုသော်လည်း မီးအရှိန်ကို တိုက်ရိုက်ထိတွေ့စေခြင်းမဟုတ်ဘဲ အခြောက်ခံစင် (ကျပ်တင်စင်)အောက်သို့ အပူလွှတ်အခြောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ မီးခိုးစော်နံ့ခြင်းမရှိသည့်အပြင် မီးခိုးနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့မှုမရှိခြင်းကြောင့် အရောင်အသွေး လည်းလှပသည်။ ထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း ကြန့်ကြာခြင်း မရှိသည့်ပြင် ရွှေပုစွန်ခြောက် အရည်အသွေးလည်း မြင့်မားသည်။ စနစ်သစ်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ရာတွင် မြောက်သွေ သည့် ရွှေပုစွန်ခြောက်များကို ခါစက်ဖြင့် အခွံချွတ်ခြင်း၊ ဆန်ခါများအသုံးပြုအမှုန်များ ဖယ်ထုတ်ခြင်း၊ အရွယ် အစား (အကြီး၊ အသေး) ခွဲခြားခြင်းများပြုလုပ်ကာ ပလတ်စတစ်အိတ်များဖြင့် အလုံပိတ်ထည့်သွင်း ထုပ်ပိုးပြီး အအေးခန်းတွင် သိုလှောင်ထားရှိကြသည်။ တာရှည်ထားရှိနိုင်ပြီး မလေးရှားနိုင်ငံဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

သမားရိုးကျစနစ်ဖြင့် ထုတ်လုပ်သည့် ရွှေပုစွန် ခြောက်ဈေးကွက်မှာ တရုတ်နိုင်ငံသို့ မူဆယ်လမ်းကြောင်း မှ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဈေးနှုန်းမှာလည်း အသင့်အတင့် မျှသာရှိသည်။ စနစ်သစ်ဖြင့်ထုတ်လုပ်သည့် ရွှေပုစွန် ခြောက်များမှာ အရည်အသွေးမြင့်မားပြီး ဈေးကောင်း ရရှိသည်။ ဒေသပေါက်ဈေးထက်လည်း မြင့်မား သည်။ စနစ်သစ်ဖြင့် ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်သင့်သော်လည်း ဒေသခံများက ဆောင် ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ နည်းပါးနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးလက်အရောက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိလာပြီ ဖြစ်သဖြင့် နည်းပညာ အသုံးပြုရွှေပုစွန်ခြောက်ပြုလုပ် ကာ ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်သောအချိန် ရောက်ပြီဖြစ်သည်။

ဥဆောင်ပုစွန်အမများ

ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံများတွင်လည်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ သဘာဝသားပေါက်များကို ဖမ်းဆီးမွေးမြူခြင်း သာမက ဥဆောင်ပုစွန်အမများကိုရယူပြီး သားပေါက် ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် မွေးမြူရေးသားပေါက်များကို ထည့်သွင်းမွေးမြူနေကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဥဆောင်ပုစွန်အမများကို ဝယ်ယူပြီး ၎င်းတို့နိုင်ငံ သားပေါက်စခန်းများတွင် သားဖောက်၍ ပုစွန်မွေးမြူ ကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဥဆောင်ပုစွန်အမများကို နယ်စပ်မှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူခဲ့ဖူးသည်။ ရခိုင်ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလှေများမှ ဖမ်းယူရရှိသည့်ပုစွန်အမများ၊ ဥဆောင်ပုစွန်များကို ရွေးချယ်၍ စနစ်တကျပြုစုကာ ထိုင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ခေါင်းပါးလက်မအထက် ပုစွန်အမများကိုသာ ဝယ်ယူကြောင်း သိရသည်။

ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးကို သန်ရှင်းမှုဖြင့် ကာကွယ်နိုင်

ဒေါက်တာအောင်ဇော်မိုး (မွေး/က)

ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဈေးတချို့ရှိ ကြက်သားများတွင် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးတွေ့ရှိခဲ့သည်ဟု သတင်းများ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့သောသတင်းများကြောင့် ပြည်သူများအကြား ကြက်သား စားသုံးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးတွေ့ရှိသည့်ကြက်သားကို စားသုံးမိတိုင်း အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်မည်ဟု တစ်ထစ်ချ မဆိုနိုင်ပါ။ ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးမျိုးကွဲ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကွဲပြားမှုရှိသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုး တစ်သိန်းမှ တစ်သန်းနှင့် အထက်ပါဝင်မှသာ လူကိုအန္တရာယ်ပေးနိုင်မည်။ ထို့ပြင် ၎င်းအသားကို အစိမ်းစားခြင်း၊ မကျက်တကျက် စားခြင်းများကြောင့်သာ လူကိုအန္တရာယ်ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက လူ၏ အစာအိမ်တွင်းရှိ အက်ဆစ်ဓာတ်များနှင့် အကျိုးပြုဘက်တီးရီးယားပိုးတို့၏ ခြေဖျက်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးများသည် ရှင်သန် အန္တရာယ်ပြုနိုင်ခြင်း မရှိပါ။

တွင် ဆဲလ်မိုနဲလားထက် လူ့အသက် အန္တရာယ်ကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်သည့် ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးအစရှိသည့် လုပ်ငန်းများတွင် သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဆဲလ်မိုနဲလားသည် အန္တရာယ်ပေးနိုင်သည့် ဆိုသော်လည်း ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ မျိုးနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုပါက ကူးစက် ခံရနိုင်ခြေနှင့် ဘေးဥပဒ်ပေးနိုင်မှု နည်းပါး ပါသည်။

မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေ နှင့်အညီ မွေးမြူရေးခြံများတွင် ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အဓိကအနေဖြင့် မူလအဆင့် မွေးမြူထုတ်လုပ်သည့် ခြံများ တွင် ကောင်းမွန်သည့် မွေးမြူရေးကျင့်စဉ် (Good Animal Husbandry Practices) များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လိုက်နာစေလျက်ရှိပါသည်။ ခြံများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ “ကျွန်တော်တို့ဦးစီးဌာနအနေနဲ့

ဥပဒေနဲ့အညီ မွေးမြူရေးခြံတွေမှာ ကောင်းမွန်တဲ့မွေးမြူရေးကျင့်စဉ်တွေကို လိုက်နာဆောင်ရွက်စေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ဥပမာ-သားသတ် ရုံတွေ၊ လက်လီဈေးတွေ၊ အစားအသောက် ကိုင်တွယ်ရောင်းချသူတွေ သန့်ရှင်းဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစား အသောက်ကွင်းဆက် (food safety supply chain) မှာပါတဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း စနစ်တကျ ပိုင်းဝန်းပေးပေးဆောင်ရွက်ပေးဖို့ လိုအပ် ပါတယ်။ ဒီလိုမှသာ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းတဲ့အစားအစာ တွေကို စားသုံးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်”ဟု မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန် ရှိသူတစ်ဦးက ဆိုသည်။

မွေးမြူရေးခြံများမှ ကြက်များ၊ ကြက်သားသတ်ရုံများနှင့် လက်လီ ရောင်းချသည့်ဈေးများမှ ကြက်သားများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်များအရ ရောဂါပိုးကို အများအားဖြင့် ဈေးများတွင် ပိုမိုတွေ့ရှိ ရသည်။ အဓိကအားဖြင့် သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသော ကြက်သတ်ရုံများမှ ကူးစက်ခြင်း၊ ဈေးကွက်တွင်ရောင်းချခြင်း၊

သယ်ဆောင်ခြင်းနှင့်ထားသိုရာတွင် အအေး ပေးစနစ်မှန်ကန်မှုမရှိခြင်း၊ ဈေးများ၏ သန့်ရှင်းမှုအားနည်းခြင်းကြောင့် လက်လီ ဈေးရှိကြက်သားများတွင် ဆဲလ်မိုနဲလား ပိုးများကို ပိုမိုတွေ့ရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် တိရစ္ဆာန်တစ်မျိုးချင်းဆီကို ရောဂါဖြစ်စေသည့် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးများ လည်း ပါဝင်သကဲ့သို့ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း မရှိဘဲ သယ်ဆောင်ထားသည့် ပိုးမျိုးကွဲ များလည်း ရှိသည်။ တွားသွားသတ္တဝါ များ၊ ကြက်၊ ငှက်သတ္တဝါများတွင် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးကို သဘာဝအားဖြင့် သယ်ဆောင်ထားနိုင်ခြေ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်အထိ ရှိသည်။

ဆဲလ်မိုနဲလားဘက်တီးရီးယားပိုး သည် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဥရောပ နိုင်ငံများတွင် ရောင်းချလျက်ရှိသည့် ကြက်သားများတွင်လည်း ဆဲလ်မိုနဲလား ပိုးပါဝင်နှုန်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်အထိရှိကြောင်း လေ့လာမှု များအရ သိရှိရသည်။

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဖင်လန်၊ ဆွီဒင်နိုင်ငံများရှိ ကြက်သားများတွင် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးပါဝင်မှုကို ၃ ရာခိုင်နှုန်း အထိ လျော့ချနိုင်ခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း

အဆိုပါနိုင်ငံများသည် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုး လျော့ကျအောင် သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ထိန်းချုပ်မှု လုပ်ငန်းများကို နှစ်စဉ် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း များစွာအကုန်ကျခံ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဥရောပ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည့် ဟန်ဂေရီနိုင်ငံတွင် ကြက်သား၌ ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးပါဝင်မှုသည် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပိုလန်နိုင်ငံတွင် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ စပိန်နှင့်ပေါ်တူဂီနိုင်ငံအသီးသီး တို့တွင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိကြောင်း လေ့လာမှုအထောက်အထားများအရ သိရှိရသည်။

ထို့ကြောင့် ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးတွေ့ရှိ သည့် ကြက်သားကို စားသုံးမိတိုင်း အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်မည်ဟု တစ်ထစ်ချမဆို နိုင်သော်လည်း သန့်ရှင်းမှု၊ အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် အရေးပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အစားအသောက်ကွင်းဆက် (food safety supply chain) တစ်ခုလုံးတွင် ပါဝင်သည့် ဆက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးက ပြည်သူများ အစားအစာဘေးကင်း လုံခြုံရေးအတွက် စနစ်တကျပိုင်းဝန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်သာဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဆဲလ်မိုနဲလားပိုးတစ်ခုတည်း သာမက ကူးစက်တတ်သည့် ရောဂါပိုး များအန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးမည်သာ ဖြစ်သည်။

၂၀၂၀ မျိုးစေ့ပြပွဲ အထိမ်းအမှတ် ရော်ဘာပျိုးပင်များ အခမဲ့ ဖြန့်ဖြူးပေးအပ်

၂၀၂၀ မျိုးစေ့ပြပွဲ အထိမ်းအမှတ် ရော်ဘာပျိုးပင် အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးပေးအပ်ခြင်း အခမ်းအနားကို ယမန်နေ့က နေပြည်တော် ကောင်စီနယ်မြေ ပျဉ်းမနားစိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံကျောင်း မျိုးစေ့ပြပွဲတွင် ကျင်းပသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသည် မဲခေါင်- လန်ချန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်အရ ရော်ဘာစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း ကို ၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စီမံကိန်း ဧရိယာအတွင်း ပါဝင်သည့် ရှမ်းပြည်နယ် ရှိ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမည့် တောင်သူများသို့ အဖူးဆက်ရော်ဘာ ပျိုးပင် ၅၀၀၀၀ အား စီမံကိန်း ရန်ပုံငွေမှကျခံကာ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူး ပေးအပ်သွားမည်ဖြစ်ရာ ယနေ့အခမ်း အနားတွင် Rubber Wood ကုမ္ပဏီများ နှင့် ကနဦးညှိနှိုင်းချက်အရ မွန်ပြည်နယ် သို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၃၀၀၀၀၊ တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးသို့ ပျိုးပင် ပေါင်း ၃၀၀၀၀၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသ ကြီးသို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၂၀၀၀၀၊ ပဲခူး တိုင်းဒေသကြီး သို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၁၀၀၀၀၊ ကရင်

စိုက်ပျိုးရေးအတွက် တောင်သူများထံ ပံ့ပိုးသွားနိုင်ရန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ကုမ္ပဏီအဖွဲ့ အစည်း ၁၃ ခုမှ အဖူးဆက်ပျိုးပင် ၆၈၉၁၁ ကို ရော်ဘာပြန်လည်အစားထိုး စိုက်ပျိုးရန် မွန်ပြည်နယ်သို့ ပျိုးပင် ပေါင်း ၅၂၁၃၀ ပင်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးသို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၁၆၇၈၁ ပင် ပေးအပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် Rubber Wood ကုမ္ပဏီ ၃၀ မှ မွန်ပြည်နယ် ရော်ဘာစိုက် တောင်သူများသို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၁၁၆၀၉၀ ပင်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ရော်ဘာ စိုက်တောင်သူများသို့ ပျိုးပင်ပေါင်း ၁၉၂၆၁ ပင်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ရော်ဘာစိုက်တောင်သူများသို့ ပျိုးပင် ပေါင်း ၁၅၀၀၀ ကို အခမဲ့ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ ကြောင်း သိရသည်။

အခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းနှင့် ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဇော်ထွန်းမြင့် တို့က ရှမ်းပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသ ကြီးတို့ရှိ ရော်ဘာစိုက်တောင်သူများ အတွက် ရော်ဘာပျိုးပင်များကို တာဝန်ရှိသူများထံ ပေးအပ်ကြသည်။

ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ ကြိုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး လောကီကိုင်တွင် ဆွေးနွေး

လောကီကိုင် ဇန်နဝါရီ ၂၇

ဘိန်း အစားထိုးသီးနှံကြိုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေး ပွဲကို ယနေ့နံနက်၇ ဝိုင်းက ရှမ်းပြည်နယ် ကိုးကန့်ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ လောကီကိုင်မြို့နယ် ကြိုစိုက်ပျိုးရေးကြီးကြပ်မှုကော်မတီရုံး၊ အစည်းအဝေးခန်းမတွင်ကျင်းပရာ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာ လင်းထွန်းနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ကိုးကန့်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဒေသဆက်ဆံရေးမှူးနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ခရိုင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ကြိုတောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

အဆိုပါတွေ့ဆုံပွဲတွင် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာလင်းထွန်းက အမှာစကားပြောကြားပြီး ခရိုင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူး ဦးအောင်မျိုးဝေနှင့် ဆက်ဆံရေးမှူး ဦးမောင်မြင့်တို့က ဒေသ အတွင်း သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၊ ကြို

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ၊ တင်ပို့ ရောင်းချမှု၊ ကြိုသီးနှံနှစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှု၊ နှစ်စဉ်ကြိုတောင်သူများအား ကူညီ ထောက်ပံ့မှုအခြေအနေများကို တင်ပြ ကြပြီး ဝန်ကြီးချုပ်က လိုအပ်သည်များကို မှာကြား ဆွေးနွေးသည်။ **သိန်းဇော်**

ပြည်တွင်းသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

(လက်ကားဈေးနှုန်းများ) (ကျပ်)

Main table containing market data for various agricultural products like rice, oil, and other commodities, organized in multiple columns with headers for product names, quantities, and prices.

ပုသိမ်ဈေးကွက် (Bhamo Market) section with sub-tables for various goods and their prices.

ရန်ကုန်ဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု အခြေအနေ (Yangon Market Trading Status) - Detailed text report on market conditions, supply and demand, and price trends for various goods.

ဇယားအရ (ရည်)မှာ ဒေသမျိုးများ အသစ်ပေါ်ချိန်ဖြစ်ခြင်း၊ အိန္ဒိယမှတင်သွင်းသော ပြည်ပမျိုးအစုံမရှိသေးခြင်း၊ ကျောက်ရဲနှင့် ဟင်္သာတဇရတ်ရည်(အသစ်)များ အဝင်လှိုင်လာခြင်း၊ လှောင်လက်များ မဆွဲသေးခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ငရုတ်ခြောက်(လတ်)မှာ အိန္ဒိယ ဒေသထွက် ငရုတ်ခြောက် (မိုးထောင်) အဝင်မရှိခြင်း၊ ပျော်ဘွယ်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများမှာ အဝင်ရှိခြင်း၊ တရုတ်နယ်စပ်သို့ တင်ပို့မှု နည်းခဲခြင်းကြောင့် ရန်ကုန်ဈေးကွက်သို့ ကုန်အဝင်ပိုလာခြင်း၊ အရောင်းအဝယ် ပုံမှန်သာရှိခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း အသီးသီးဈေးနှုန်းခွဲခြားကြသည်။

ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

နေပြည်တော်ဈေးကွက်လယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

တန်ဖိုးနှင့်အမျိုးအမည်	ပျဉ်းမနား		တပ်ကုန်း		လယ်ဝေး	
	၂၀၂၀	တက်/ကျ	၂၀၂၀	တက်/ကျ	၂၀၂၀	တက်/ကျ
သိန် (အလတ်စ)	ပေါဆန်း	၄၁၀၀၀	၃၅၀၀၀	၄၀၀၀၀		
	မနောသုခ (ရန်ကုန်)	၂၄၀၀၀	၂၂၀၀၀	၂၂၀၀၀	တက်	
	မနောသုခ (ဒေသ)	၃၁၀၀၀	၂၃၀၀၀	၂၃၀၀၀	တက်	
	သုခထွန်း (ဒေသ)	၂၂၀၀၀	၁၉၀၀၀	၂၀၀၀၀	တက်	
	စီယာ	၂၇၀၀၀	၂၂၀၀၀	၂၄၀၀၀	တက်	
စားဖို	ငရုတ်ခြောက် (ရှည်)	၁၀၀၀၀	တက်	၆၅၀၀	တက်	၇၀၀၀
	ငရုတ်ခြောက် (မိုးတောင်)	၁၀၀၀၀	တက်	၆၅၀၀	တက်	၆၀၀၀
	ငရုတ်ခြောက် (ပွ)	၁၂၀၀၀	တက်	၈၅၀၀	တက်	၁၂၀၀၀
သောင့်	ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း-လတ်)	၄၀၀၀	တက်	၃၀၀၀	တက်	၄၂၀၀
	ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	၄၀၀၀	တက်	၃၂၀၀	တက်	၄၀၀၀
သီးနှံ (ပိဿ)	ကြက်သွန်ဖြူ (ကြီး)	၂၀၀၀	တက်	၂၀၀၀	တက်	၂၀၀၀
	ကြက်သွန်ဖြူ (လတ်)	၁၅၀၀	တက်	၁၈၀၀	တက်	၁၆၀၀
	ကြက်သွန်ဖြူ (သေး)	၁၃၀၀	တက်	၁၃၀၀	တက်	၁၄၀၀
	အာလူး (ကြီး)	၁၂၀၀	ကျ	၁၀၀၀	ကျ	၁၂၀၀
	အာလူး (လတ်)	၁၀၀၀	ကျ	၈၀၀	ကျ	၁၀၀၀
	အာလူး (သေး)	၇၀၀	ကျ	၆၀၀	ကျ	၈၀၀
စားသုံးဆီ (ပိဿ)	မြေပဲဆီ (ရှယ်)	၇၀၀၀	ကျ	၆၅၀၀	ကျ	၈၀၀၀
	မြေပဲဆီ (ရိုးရိုး)	၃၇၀၀	တက်	၅၅၀၀	တက်	၃၆၀၀
	နှမ်းဆီ (ရှယ်)	၇၀၀၀	ကျ	၇၅၀၀	ကျ	၈၀၀၀
	နှမ်းဆီ (ရိုးရိုး)	၃၅၀၀	တက်	၅၅၀၀	တက်	၃၆၀၀
	စားအုန်းဆီ (ကန်ဆီ)	၂၀၀၀	ကျ	၁၆၀၀	ကျ	၁၉၅၀
ဟင်း	ခရမ်းချဉ် (ပိဿ)	၄၀၀	ကျ	၄၀၀	ကျ	၃၀၀
	ရွှေပဲသီး (ပိဿ)	၂၅၀၀	ကျ	၂၀၀၀	ကျ	၄၀၀၀
	ဂေါ်ဖီထုပ် (ထုပ်)	၆၅၀	ကျ	၃၀၀	ကျ	၆၀၀
သီး	ပန်းမုန့်လာ (ပွင့်)	၃၅၀	ကျ	၄၀၀	ကျ	၃၀၀
	ဂျုံမြေ (ပိဿ)	၂၀၀	ကျ	၂၅၀	ကျ	၃၀၀
	ဂေါ်ရုစားသီး (လုံး)	၂၀၀	ကျ	၁၀၀	ကျ	၂၀၀
ဟင်း	မုန့်လာဥနီ (ရှမ်း) (ပိဿ)	၁၃၀၀	ကျ	၁၅၀၀	ကျ	၂၀၀၀
	ဘိုစားပဲ (ပိဿ)	၁၇၀၀	ကျ	၁၅၀၀	ကျ	၂၀၀၀
ရွက်	ငရုတ်စိမ်းပွ (ပိဿ)	၂၀၀	ကျ	၁၅၀	ကျ	၂၀၀
	ရုဉ်း (ပိဿ)	၂၂၀	ကျ	၁၈၀	ကျ	၂၅၀

အမျိုးအမည်	စစ်တွေဈေးကွက်		
	ရေတွက်ပုံ	၃-၂-၂၀၂၀	တက်/ကျ
လယ်ယာထွက်ကုန်			
ပေါဆန်းမွေး (ရှယ်)	၁ ဆိတ်	၄၂၀၀၀	-
ပေါဆန်းမွေး (ရိုးရိုး)	၅၀ ကီလို	၃၉၀၀၀	-
မီးခိုး (အသစ်)	၅၀ ကီလို	၂၂၀၀၀	-
ဇဉ့်မထ	၅၀ ကီလို	၂၂၀၀၀	-
ငစိန်	၅၀ ကီလို	၂၀၀၀၀	-
ကောက်ညှင်းဆန်	၅၀ ကီလို	၆၅၀၀၀	-
ကုလားပဲ	၁ပိဿ	၂၅၀၀	-
ပဲနီလေး	၁ပိဿ	၄၁၀၀	-
မြေပဲဆန်	၁ပိဿ	၄၃၀၀	-
ပဲဆီ	၁ပိဿ	၆၅၀၀	-
စားအုန်းဆီ	၁ပိဿ	၂၆၀၀	-
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	၁ပိဿ	၂၄၀၀	-
ကြက်သွန်ဖြူ	၁ပိဿ	၃၆၀၀	-
ငရုပဲသီး	၁ပိဿ	၁၅၀၀	ကျ
နုနုဉ်း	၁ပိဿ	၃၉၀၀	-
ဂျဉ်း	၁ပိဿ	၄၀၀၀	-
ခရမ်းသီး	၁ပိဿ	၉၀၀	ကျ
ခရမ်းချဉ်သီး	၁ပိဿ	၁၆၀၀	ကျ
အာလူး	၁ပိဿ	၂၀၀၀	-
သကြား (ဖြူ)	၁ပိဿ	၁၅၀၀	-
အသား/ဥအမျိုးမျိုး			
ဝက်သား	၁ပိဿ	၁၂၀၀၀	-
အမဲသား	၁ပိဿ	၁၃၀၀၀	-
ဆိတ်သား	၁ပိဿ	၁၄၀၀၀	-
ကြက်သား (အိမ်ကြက်)	၁ပိဿ	၉၀၀၀	-
ကြက်သား (ဥစားကြက်)	၁ပိဿ	၇၀၀၀	-
ရေထွက်ကုန်			
ပုစွန်ခြောက် (အသေး)	၁ပိဿ	၂၅၀၀၀	-
ငါးနီတုခြောက် (ရှယ်)	၁ပိဿ	၆၈၀၀	-
ငါးလှိုင်လိပ်ခြောက်	၁ပိဿ	၉၀၀၀	-
ငါးပိ	၁ပိဿ	၄၅၀၀	-

အမျိုးအမည်	မြိတ်မြို့ရေထွက်ကုန် ဈေးကွက်အခြေအနေ		
	ရေတွက်ပုံ	၃-၂-၂၀၂၀	တက်/ကျ
ကုလားကုတ်	၁ ကီလို	၄၅၀၀	ကျ
ငါးကွမ်းရုပ် (ကြီး)	၁ ကီလို	၄၁၀၀	ကျ
ငါးကွမ်းရုပ် (သေး)	၁ ကီလို	၂၂၀၀	ကျ
ငါးပါးနီ	၁ ကီလို	၃၄၀၀	ကျ
ကျောက်ငါး	၁ ကီလို	၃၃၀၀	ကျ
ကုလားငှက်	၁ ကီလို	၄၀၀၀	ကျ
စာဖျက်	၁ ကီလို	၁၆၀၀	ကျ
ဇလေး	၁ ကီလို	၃၈၀၀	ကျ
ကြိမ်မွေ့တောင်း	၁ ကီလို	၄၀၀၀	ကျ
ငါးရောင် (ကြီး)	၁ ကီလို	၂၆၀၀	ကျ
ငါးရောင် (သေး)	၁ ကီလို	၁၄၀၀	ကျ
ငါးသဲတိုး	၁ ကီလို	၁၈၀၀	ကျ
ကတ္တီရုံ	၁ ကီလို	၁၀၀၀၀	ကျ
ကတစ်	၁ ကီလို	၄၀၀၀	ကျ
ငါးလိပ်ကျောက်	၁ ကီလို	၄၀၀၀	ကျ
ငါးမုတ်မဲ	၁ ကီလို	၅၀၀၀	ကျ
ငါးမုတ်ဖြူ	၁ ကီလို	၉၀၀၀	-
သဲကတန်း	၁ ကီလို	၁၀၀၀၀	ကျ
ကင်းမွန် (ကြီး)	၁ ကီလို	၈၅၀၀	ကျ
ကင်းမွန် (သေး)	၁ ကီလို	၄၅၀၀	ကျ
ရေငန်ပုစွန်			
ရေငန်ပုစွန်ကျား (Tiger)	၁ ကီလို	၁၆၀၀၀	ကျ
ရေငန်ပုစွန် (Pink)	၁ ကီလို	၇၅၀၀	ကျ
ရေငန်ပုစွန်မီးနီ (White)	၁ ကီလို	၁၁၀၀၀	-
မျှင်ငါးပိ	၁ ကီလို	၃၈၀၀	ကျ
ပုစွန်ခြောက် (ကြီး)	၁ ကီလို	၃၈၀၀၀	တက်
ပုစွန်ခြောက် (လတ်)	၁ ကီလို	၂၁၀၀၀	ကျ
ပုစွန်ခြောက် (သေး)	၁ ကီလို	၁၆၀၀၀	ကျ

တောင်သူထံမှဝယ်ယူသောလယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ		
ပျဉ်းမနား	၂၀၂၀	တက်/ကျ
ပဲနီနီ (သုံးတင်အိတ်)	၁၀၀၀၀၀	-
မတ်ပဲ (၆၀ ပိဿ)	၁၀၅၀၀၀	ကျ
ပဲတီစိမ်း (၆၀ ပိဿ)	၂၅၅၀၀	တက်
မိတ္တူသီးနှံ		
နှမ်းနက် (၄၅ ပိဿ)	၁၂၀၀၀၀	တက်
နှမ်းနီ (၄၅ ပိဿ)		
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿ)	၂၂၅၀	ကျ
မြေပဲ (လုံးဆန်) (ပိဿ)	၂၈၀၀	တက်
တပ်ကုန်း		
ပဲနီနီ (တပ်ကုန်း)	၂၃၀၀၀	-
မတ်ပဲ (၂၀ ပိဿ)	၃၅၀၀၀	-
မိတ္တူသီးနှံ		
နှမ်းနီ (၁၅ ပိဿ)	၅၀၀၀၀	-
နှမ်းနက် (၁၅ ပိဿ)	၆၀၀၀၀	-
မြေပဲ (လုံးဆန်) (ပိဿ)	၃၀၀၀	-
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿ)	၂၅၀၀	-
မြေပဲ (အတောင့်) (ပိဿ)	၁၅၀၀	-
နေကြာ (ပိဿ)	၁၆၀၀	-
လယ်ဝေး		
ပဲနီနီ	၂၈၀၀	ကျ
မတ်ပဲ (၂၀ ပိဿ)	၅၀၀၀၀	ကျ
မိတ္တူသီးနှံ		
နှမ်းနက် (၁၅ ပိဿ)	၄၀၀၀၀	ကျ
မြေပဲ (လုံးဆန်) (ပိဿ)	၃၅၀၀	တက်
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿ)	၂၆၀၀	တက်
မြေပဲ (အတောင့်) (ပိဿ)	၁၂၀၀	-

တောင်ကြီး				
အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၅-၂-၂၀၂၀	တက်/ကျ	
ဆန် (အလတ်စ)				
ဧရာဝတီပေါဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၁၀၀၀	ကျ	
ဖျာပုံပေါဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၇၀၀၀	တက်	
ရွှေဘိုပေါဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၅၆၀၀၀	ကျ	
ပေါကျ	တစ်တင်းခွဲ	၃၁၀၀၀	တက်	
စီယာ	တစ်တင်းခွဲ	၂၆၅၀၀	ကျ	
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၂၇၀၀၀	ကျ	
အင်းမရဲတော်	တစ်တင်းခွဲ	၂၂၀၀၀	တက်	
ခေါက်နှမ်းခမ်းဆန်	နှစ်တင်း	၇၉၀၀၀	တက်	
နှစ်ဆောင်း				
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿ	၃၈၀	ကျ	
ဂျုံစေ့ (ရှမ်း)	ပိဿ	၇၀၀	ကျ	
ပဲချိုးစုံ				
ပဲပု (ရှမ်း)	ပိဿ	၁၁၅၀	ကျ	
စားဖိုဆောင်းသီးနှံ				
ကြက်သွန်ဖြူ (ဥလတ်)	ပိဿ	၂၄၀၀	တက်	
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှယ်)	ပိဿ	၂၅၀၀	တက်	
ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	ပိဿ	၂၄၀၀	တက်	
စားသုံးဆီ				
မြေပဲဆီ (ရှယ်)	ပိဿ	၃၈၀၀	ကျ	
နှမ်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿ	၄၉၀၀	တက်	
စားအုန်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿ	၁၉၀၀	ကျ	
ဆီထွက်သီးနှံ				
ပန်းနှမ်း	ပိဿ	၁၃၅၀	ကျ	

ပူဆယ် ၁၀၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးရန်ပုံ ရရှိသောဈေးနှုန်းများ			
အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၃-၂-၂၀၂၀	တက်/ကျ
လယ်ယာထွက်ကုန်			
ဇဉ့်မထ (၂၅%)	တန်	၁၉၄၉ ယွမ်	-
ပဲတီစိမ်း	တန်	၆၁၀၀ ယွမ်	-
ပဲပု	တန်	၃၇၅၀ ယွမ်	-
ပဲလွမ်းဖြူ	တန်	၅၂၅၀ ယွမ်	-
ထောပတ်ပဲ	တန်	၅၇၅၀ ယွမ်	-
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	တန်	၁၁၁၈ ယွမ်	-
မြေပဲဆန်	တန်	၁၂၅၀၀ ယွမ်	-
နှမ်း	တန်	၉၇၅၀ ယွမ်	-
ကြက်သွန်နီ	တန်	၂၃၃၆ ယွမ်	-
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿ	၁၃၈၈ ကျပ်	-
ဖရဲသီး	တန်	၄၅၀ ယွမ်	ကျ
သကြားဖြူ	တန်	၂၃၀၀ ယွမ်	-
RSS 3	တန်	၇၇၅၀ ယွမ်	-
ရေထွက်ကုန်			
ကတန်း (အမ)	တန်	၃၄၀၀ ဒေါ်လာ	-
ငါးရည်	တန်	၄၉၀၀ ဒေါ်လာ	-
နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း			
အမေရိကန်ဒေါ်လာ	၁ဒေါ်လာ	၁၅၄၀ ကျပ်	-
ယွမ်	၁ယွမ်	၂၁၃ ကျပ်	-

လားရှိုးဈေးကွက်		
အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၄-၂-၂၀၂၀ တက်/ကျ
ဆန်		
ဧရာဝတီပေါဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၉၀၀၀
ရွှေဘိုပေါဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၅၈၀၀၀
လုံးသွယ်မွှေး	တစ်တင်းခွဲ	၃၉၀၀၀
ဇဉ့်မထ	တစ်တင်းခွဲ	၂၆၀၀၀
စားသုံးဆီ		
မြေပဲဆီ	ပိဿ	၃၀၀၀
စားအုန်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿ	၂၀၀၀
စားဖိုဆောင်းသီးနှံ		
ကြက်သွန်နီ (ကြီး)	ပိဿ	၁၆၀၀
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	ပိဿ	၁၅၀၀
ကြက်သွန်နီ (သေး)	ပိဿ	၁၄၀၀
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿ	၅၀၀၀
ကြက်သွန်ဖြူ (တရုတ်)	ပိဿ	၃၅၀၀
အာလူး (အိုကော)	ပိဿ	၈၇၅
ကျန်စည်ခိုင်		
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿ	၃၇၅

ပြည်မြို့ဈေးကြီး			
အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၅-၂-၂၀၂၀	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ)			
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၁၉၀၀၀	
အင်းမရဲတော်	တစ်တင်းခွဲ	၂၁၀၀၀	
ရွှေဘိုထွန်း	တစ်တင်းခွဲ	၁၈၃၀၀	
ပဲချိုးစုံ			
ဘိုကီတ်	၂၀ ပိဿ	၂၄၀၀၀	
မတ်ပဲ	၂၀ ပိဿ	၃၃၅၀၀	ကျ
ပဲတီစိမ်း (သေး)	၂၀ ပိဿ	၃၆၀၀၀	ကျ
ပဲပု (ဖြူစာ)	၂၀ ပိဿ	၂၅၀၀၀	ကျ
ပဲစင်းပု (အနီ)	၂၀ ပိဿ	၂၁၀၀၀	ကျ
ပဲလွမ်းဖြူ	၂၀ ပိဿ	၂၆၀၀၀	ကျ
ကုလားပဲ (လုံးဝကြီး)	၂၀ ပိဿ	၂၅၅၀၀	ကျ
ထောပတ်ပဲ (သေး)	၂၀ ပိဿ	၂၆၅၀၀	ကျ
ဆီထ			

ဂင်ပိတ် ခေါ် နွယ်နီနတ်ပန်းပင်၏ အင်္ဂလိပ် အမည်မှာ Malabar spinach ဟုခေါ်ပြီး vine spinach, and Ceylon spinach ဟုလည်း လူသိများ၏။ ယင်း၏ရုက္ခဗေဒ အမည်မှာ Basella alba ဖြစ်ကာ မျိုးရင်း Basellaceae တွင် ပါဝင်၏။

နောက်ခံသမိုင်း

ဂင်ပိတ်ပန်းပင်သည် စားသုံးနိုင်သော နှစ်ရှည်နွယ်ပင်မျိုးဖြစ်ပြီး ယင်းကို အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများနှင့် အာဖရိကနိုင်ငံများတွင် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်အဖြစ် တွင်ကျယ်စွာစားသုံးကြ၏။ ဂင်ပိတ်ပင်၏ မူလအစမှာ အင်းဒီးယန်းတိုက်ငယ်မှ နိုင်ငံများ၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် နယူးဂီနီယာနိုင်ငံများ ဟု ဆို၏။ နောက်ပိုင်းတွင်တရုတ်၊ အပူပိုင်းအာဖရိက၊ ဘရာဇီးလ်၊ ကိုလံဘီယာ၊ အနောက်အင်းဒီးယန်း၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ပြင်သစ်ပိုလီနီးရှားနိုင်ငံများအထိ ပေါက်ရောက်နေရာ ယူလာကြသည်ဆို၏။

ခံစားရပါက ဖိုလိပ်ဓာတ်ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် ဂင်ပိတ်ရွက်ကို နေ့စဉ်အစားစားသုံးရာတွင် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်ဟင်းလျာတစ်မယ်အဖြစ် ထည့်သွင်းစားသုံး ခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သဘာဝအတိုင်း ကုသ ပျောက်ကင်းနိုင်၏။ ဖိုလိပ်သည် ဗီတာမင်ဘီနှင့် ဖြစ်ပြီး ယင်းကို ဖောလစ်အက်စစ်အဖြစ် ထုတ်လုပ် ထားခြင်းဖြစ်ကာ စိတ်ကျဝေဒနာခံစားနေရသည့် ဝေဒနာရှင်များအနေဖြင့် ဖိုလိပ်ဓာတ်ပမာဏ လုံလောက်အောင် စားသုံးပေးသင့်၏။

စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းနှင့် မှတ်ဉာဏ်ချို့ယွင်းခြင်း ရောဂါများ-ဟိုမိုစစ်စတင်းနံသည် သွေးအတွင်းရှိ အမိုင်နိုအက်စစ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းပမာဏ မြင့်မားပါက စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းနှင့် ဇရာအကြို ရောဂါဖြစ်သည့် မှတ်ဉာဏ်ချို့ယွင်းခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်၏။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ဖိုလိပ်ပမာဏ လျော့ကျလာပါက ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများ လေးလံ နှေးကွေးလာ၏။ ဖိုလိပ်ဓာတ်သည်

အတွင်း မိခင်များအနေဖြင့် ဂင်ပိတ်ရွက်အပါအဝင် အစိမ်းရောင် ရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ထောပတ်သီး၊ ပဲပေါက်နှင့် သံပရာ၊ သံပယိုတို့ကို စားသုံးပေးသင့်၏။

ကိုယ်တွင်းစွမ်းအားတိုးပွားစေခြင်း

သွေးကင်ဆာသည် သံဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ သံဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် ဆဲလ်များ ရှင်သန်ရန်အတွက် သွေးအတွင်းမှ လုံလောက်သည့် အောက်ဆီဂျင် ပမာဏကို မရရှိတော့ပေ။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ကိုယ်တွင်းစွမ်းအားများ ကျဆင်းလာပြီး အလုပ်လုပ်ရာတွင် စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ လုပ်ငန်း စွမ်းဆောင်ရည်ကျဆင်းလာစေ၏။ ကလေးငယ် များနှင့် သွေးဆုံးချိန်အကြိုဝေဒနာခံစားနေရသည့် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် သံဓာတ်ကြွယ်ဝသည့် ဂင်ပိတ်ရွက်အပါအဝင် အခြားသော အစားအစာ များကို လုံလောက်စွာ စားသုံးမှသာ သွေးကင်ဆာ

ထားသောနှုန်းထားအရ အစားအစာမှ နေ့စဉ် ရရှိနိုင်သောဗီတာမင်စီ ၁၀၂ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိနိုင်၏။ ဗီတာမင်စီသည် စွမ်းအားပြည့်ဝသော ဓာတ်တိုး ဆန့်ကျင်ပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ယင်းသည် လူသားတို့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ရောဂါပိုးများ ကူးစက်ခြင်းမှ ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်း ရှိ၏။

သွေးပေါင်ချိန်ကို ထိန်းညှိပေးခြင်း

ဂင်ပိတ်ရွက်တွင် ပိုတက်စီယမ်၊ မဂ်ဂနီစီ၊ ကယ်လီစီယမ်၊ မဂ္ဂနီစီယမ်နှင့် ကော့ပါးတို့ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းရှိ ဆဲလ်များနှင့် ကိုယ်တွင်းအရည်များကျန်းမာရေး အတွက် အရေးပါသော ပိုတက်စီယမ်သည် နှလုံးခုန်နှုန်းနှင့် သွေးပေါင်ချိန်တို့ကို ထိန်းညှိပေး ရာတွင် အထောက်အကူပြုပေး၏။ မဂ်ဂနီစီနှင့် ကော့ပါးတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း ဓာတ်တိုးခြင်းကို ဆန့်ကျင်နိုင်သောအင်ဇိုင်းများတိုးပွားစေရန် ပံ့ပိုးပေး၏။

အသွင်အပြင်နှင့် ပွဲစဉ်တည်ဆောက်ပုံ
ဂင်ပိတ်ပင်သည် လျင်မြန်စွာကြီးထွားဖွံ့ဖြိုး နိုင်သော နူးညံ့သောပင်စည်ရှိသည့်နွယ်ပင်မျိုးဖြစ်ပြီး ၁၀ မီတာအထိ ရှည်လျားစွာ ပေါက်ရောက်ကြ၏။ ယင်း၏ထူထောင် အရည်ရွှမ်းသော အသားပုံအရွက် များသည် မပြင်းသောအနံ့အနည်းငယ်ရှိပြီး ချွဲကျိုကျို အလွှာဖြင့် တည်ဆောက်ထားကြ၏။

ဂင်ပိတ်၏ ပင်စည်အရောင်ပေါ်မူတည်ပြီး အစိမ်းနှင့်အနီဟူပြီး နှစ်မျိုးရှိ၏။ ပင်စည်အစိမ်းမျိုးကို Alba ဟု ခေါ်ပြီး ခရမ်းနီရောင်မျိုးကို Rubra ဟု ခေါ်ကြ၏။ ဂင်ပိတ်ရွက်များကို အာရှနိုင်ငံများရှိ စူပါမားကက်များနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူတောင်သူ များဈေးတွင် အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်၏။

ဂင်ပိတ်ရွက်၏ သေးဖက်ဝင်အာနိသင်များ
ဂင်ပိတ်ရွက်ခြောက် ၁၀၀ ဂရမ်တွင် ၂၇၅ ကယ်လိုရီ၊ ပရိုတင်း၊ အဆီ၊ ကာဘိုဟိုက်ဒရိတ်၊ အမျှင်ဓာတ်၊ ကယ်လီစီယမ်၊ ဗီတာမင်အေ၊ ဘီဝမ်း၊ ဘီတူး၊ နိုင်ရာစင်၊ ဘီစစ်၊ ဗီတာမင်စီတို့ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်၏။ ထိုပြင်သံဓာတ်၊ ကယ်လီစီယမ်၊ ဗီတာမင်စီနှင့် ဗီတာမင်အေတို့ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်၏။ ထိုမျှသာမက ပရိုတင်း၊ ဖော့စ်ဖရပ်စ်နှင့် ပိုတက်စီယမ်တို့လည်း အမြောက်အများပါဝင်၏။ ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်နိုင်သော လူတင်နီ lutein နှင့် ဘီတာကယ်ရိုတင်းတို့ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်၏။

ဂင်ပိတ်ရွက်၏ ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးကောင်းများ
နှလုံးရောဂါများ - ဖိုလိပ်ဓာတ်သည် နှလုံးအမောဖောက်ခြင်းနှင့် လေဖြတ်ခြင်းကို အားပေးသည့် သွေးအတွင်းရှိ ဟိုမိုစစ်စတင်း ပမာဏကို လျော့ကျစေနိုင်စွမ်းရှိ၏။ ဖိုလိပ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး၏ ဇီဝကမ္မဖြစ်စဉ်ကောင်းမွန်စေရန် အကောင်းဆုံးသော တာဝန်တစ်ရပ်ကို ထမ်းဆောင် ပေးနေသည့်အပြင် ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်စဉ် များလည်းကို ထိန်းချုပ်ပေး၏။ ဖိုလိပ်ဓာတ်သည် နှလုံးသွေးကြောဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားနိုင်ချေကို လျော့ချပေးနိုင်စွမ်းရှိ၏။
စိတ်ကျဝေဒနာများ- စိတ်ဓာတ်ကျနေသည်ဟု

ဗီတာမင်ဘီ ၁၂ စုပ်ယူခြင်းကို အထောက်အကူပြုပြီး အာဟာရဓာတ်ပြည့်ဝစွာစုပ်ယူနိုင်ကာ ဦးနှောက်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာကို အားမြှင့်ပေးပြီး စွမ်းအားများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်၏။ ဂင်ပိတ်ရွက်တွင် ဖောလစ်အက်စစ် ကြွယ်ဝစွာပါဝင်ပြီး ဟိုမိုစစ်စတင်းနံ ပမာဏကို ကျဆင်းစေနိုင်စွမ်းရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရာ ဇရာအကြို မှတ်ဉာဏ်ချို့ယွင်းခြင်းကို ခံစားနေရသည့် ဝေဒနာရှင်များအနေဖြင့် ဂင်ပိတ်ရွက်ကို အစားအစာ များထဲတွင် ထည့်သွင်းချက်ပြုတ် စားသုံးသင့်၏။

ကင်ဆာရောဂါကုထုံးများ

ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ဖိုလိပ်ပမာဏ လိုအပ်သည် ထက်လျော့နည်းနေပါက အူမကြီး၊ သားအိမ်ခေါင်း၊ ရင်သား၊ အဆုတ်နှင့် ဦးနှောက်ကင်ဆာများ ဖြစ်ပွား စေရန် အခွင့်အလမ်းများလာစေတတ်၏။ သို့ဖြစ်ရာ သံဓာတ်ပမာဏ ကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သည့် ဂင်ပိတ်ရွက် ကို ချက်ပြုတ်စားသုံးပေးခြင်းသည် ဖြည့်စွက်ဆေးဝါး များ သောက်သုံးခြင်းထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းကို ရရှိစေ နိုင်၏။ သွေးကင်ဆာရောဂါသည်လည်း ဖိုလိပ်ဓာတ် ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် သွေးနီညများ၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ ပုံမှန်မဟုတ်တော့ဘဲ ဖြစ်ပွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်ကျန်းမာရေး

ကျန်းမာသောကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်အတွက် ဖိုလိပ်သည် အဓိကအရေးပါသော ဗီတာမင်တစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလအတွင်း မိခင်သည် ဖိုလိပ်ဓာတ်ချို့တဲ့ခဲ့ပါက မွေးရာပါ ဦးခေါင်းခွံ မပြည့်သောရောဂါ၊ မွေးရာပါကျောရိုးအမြေးကျွဲ ရောဂါ၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါမပြည့်စုံခြင်းနှင့် မွေးရာပါ နှလုံးရောဂါ ရင်သွေးငယ်ကို မွေးဖွားခြင်း အစရှိသည် တို့ ကြုံတွေ့ရတတ်၏။ ထိုမျှသာမက ဖိုလိပ်ဓာတ် သည် ဒီအင်နီအေပွားများခြင်းနှင့် ဆဲလ်အသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်းတို့အတွက် အရေးပါလှ၏။ မွေးဖွားပြီးနောက်ပိုင်း ရင်သွေးငယ်ကြီးထွားခြင်း တွင်လည်း နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုး များစွာ ရှိစေနိုင်၏။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလ

ရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်ချေမှ ကာကွယ်ပြီးသား ဖြစ်စေမည်။

ကိုယ်အလေးချိန်လျော့ချနိုင်ခြင်း

လတ်ဆတ်သည့်ဂင်ပိတ်ရွက် ၁၀၀ ဂရမ်တွင် အစာစွမ်းအင် ၁၉ ကယ်လိုရီသာပါဝင်ပြီး အဆီပါဝင်မှု အလွန် နည်းပါး၏။ ဗီတာမင်၊ သတ္တုဓာတ်နှင့် ဓာတ်တိုး ဆန့်ကျင်ဂုဏ်သတိတို့ ကြွယ်ဝစွာ ပါဝင် သည့်အတွက် ကိုယ်အလေးချိန် လျော့ချလိုသူများ အနေဖြင့် ဂင်ပိတ်ရွက်ကို ကြော်လှော် ချက်ပြုတ်ပြီး စားသုံးနိုင်၏။

အစာခြေစနစ်ကို ချောမွေ့စေနိုင်ခြင်း

ထူထဲပြီးအရည်ရွှမ်းသော ဂင်ပိတ်ရွက်တွင် ကစီဓာတ် မပါဝင်သော ပိုလီဆက်ခရိုက်နှင့် စေးကပ် ကျိချွဲသည့် mucilage တို့ကြွယ်ဝစွာပါဝင်ခြင်း၊ အရွက်နှင့် ကိုင်းနုလေးများတွင် သဘာဝအမျှင်ဓာတ် ပါဝင်ခြင်းတို့ကြောင့် အစာခြေစနစ်ကို ချောမွေ့စေရန် အထောက်အကူ ပေး၏။ သဘာဝမှ ရရှိသော အမျှင်ဓာတ်ကြွယ်ဝသည့် အစားအစာများသည် မကောင်းသော ကိုလက်စထရောစုပ်ယူခြင်းကို လျော့ကျစေပြီး ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ခြင်းဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို တားဆီးပေးနိုင်၏။

အမြင်အာရုံကို ကောင်းမွန်စေခြင်း

ဂင်ပိတ်ရွက်နှင့် ကိုင်းနုလေးတို့သည် ဗီတာမင်အေ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် အရင်းအမြစ် ကောင်းများဖြစ်၏။ လတ်ဆတ်သည့်ဂင်ပိတ်ရွက် ၁၀၀ ဂရမ်တွင် ဗီတာမင်အေ ၈၀၀ အိုင်ယူ သို့မဟုတ် ထောက်ခံထားသောနှုန်းထားအရ အစားအစာမှ နေ့စဉ်ရရှိနိုင်သောဗီတာမင် ၂၆၇ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိနိုင်၏။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ အကျိုးအမြတ်အလွှာနှင့် အရေပြားကျန်းမာရေးတို့အတွက်အပြင် အမြင်အာရုံ ကို ပိုမိုကြည်လင်ကောင်းမွန်စေရန် ဗီတာမင်အေကို ဂင်ပိတ်ရွက်မှ ရရှိနိုင်၏။

ကူးစက်ရောဂါများကို ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း

ဂင်ပိတ်ရွက်သည် ဟင်းနုနွယ်ရွက်နှင့်နှိုင်းယှဉ် ပါက ဗီတာမင်စီ ပိုမိုကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်၏။ လတ်ဆတ်သည့် ဂင်ပိတ်ရွက် ၁၀၀ ဂရမ်တွင် ဗီတာမင်စီ ၁၀၂ မီလီဂရမ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံ

အရွယ်တင်နုပျိုစေခြင်း

ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း free radical များကြောင့် အသားအရေပျက်စီးကာ အရွယ်မတိုင်ခင် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းဝေဒနာကို ခံစားရတတ်၏။ ဂင်ပိတ်တွင်ပါဝင်သည့် ဓာတ်တိုး ဆန့်ကျင်ပစ္စည်း များသည် free radical များကို ဖျက်ဆီးပေးနိုင်၏။ ဂင်ပိတ်ရွက်ကို ပုံမှန်စားသုံးပေးခြင်းဖြင့် အသားအရေကို ထိန်းသိမ်းပေးကာ အရွယ်တင်နုပျို စေမည် ဖြစ်၏။

ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အပန်းပြေစေခြင်း

ဂင်ပိတ်တွင် ဇင့်နှင့် မဂ္ဂနီစီယမ်ဓာတ်တို့ အလွန်ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့်အတွက် ညဘက်တွင် ကောင်းမွန်နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်စက်အနားယူစေရန် အားပေး၏။ မဂ္ဂနီစီယမ်သည် ဆုံးရှုံးသွားသော ကိုယ်တွင်းစွမ်းအင်များကို စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း ပြန်လည်အားပြည့်ပေးရာတွင် အကူအညီပေး၏။ ကောင်းမွန်နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်စက်အနားယူခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းနေသောမျက်ဝန်းအစုံကို အားပြည့်စေပြီး ကိုယ်ခန္ဓာကို အပန်းပြေစေ၏။

ဂင်ပိတ်ပင်တစ်ပင်လုံး၏ သေးဖက်ဝင် အသုံးပြုပုံများ

- ဂင်ပိတ်မြစ်သည် အရေပြားကို စေ့ပြီး သွေးတိတ်စေနိုင်စွမ်းရှိ၏။
- ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဝေဒနာခံစားရပါက ဂင်ပိတ်မြစ်ကိုချက်ပြုတ်ပြီး စားသုံးရ၏။
- ဂင်ပိတ်မြစ်ကိုတူးပြီး သန့်စင်အောင် ရေဖြင့်ဆေးကြောကာ ကြိတ်ပြီး ရရှိလာသည့်အနှစ်ကို ရောင်ရမ်းနာကျင်သည့်နေရာများတွင် လိမ်းကျံပေး ခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင်၏။
- မကြာခဏဝမ်းချုပ်တတ်သူများ ဂင်ပိတ်ရွက် နှင့် ကိုင်းနုလေးများကို ချက်ပြုတ်ပြီးစားသုံးသင့်၏။
- ဝမ်းကိုက် ဝေဒနာခံစားနေရာပါက ဂင်ပိတ်ရွက်ကိုဖျော်ရည်ပြုလုပ်ကာ သောက်သုံး သင့်၏။
- ဂင်ပိတ်ရွက်ကို ဆီးရွှင်ဆေး၊ အဖျားကျ စေဆေး၊ နှာစေး ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး၊

သင့်အတွက်ကံကြမ္မာ ဦးစဉ်းထက်

ဆ/၃၀၊ မယ်စိကုန်းလမ်း၊
၇-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်။
ဖုန်း-၀၉-၄၄၈၀၃၆၄၉၅

(၁၂-၂-၂၀၂၀) မှ (၂၅-၂-၂၀၂၀) ထိ

တနင်္ဂနွေ နေရာသစ်သို့ပြောင်းရွှေ့ရပြီး လုပ်ငန်းသစ်များလုပ်ရမည်။ မိမိအပေါ် လွှမ်းမိုးသူများ အဝေးသို့ရောက်သွားမည်။ ဝင်ငွေများတိုးလာမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး သာယာနေသည်။ ရှေးဟောင်းအရပ် ဒေသများသို့ သွားရမည်။ ကျန်းမာရေးသင့်သည်။

ယတြာ။ ။ ထီး၊ ဖိနပ် လက်ဆောင်ပေးလိုက်ပါ။

တနင်္လာ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စရှိသမျှ အားထုတ်ပြီး လုပ်ကိုင်မှုများကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မည်။ မြေ၊ အမွေခွဲဝေမှုများ ရှိမည်။ အလွန် ရှုပ်ထွေးသောကိစ္စများ ဖြေရှင်းပေးရမည်။ အိမ်ထောင်ရေး၊ အချစ်ရေး အဆင်မပြေသေးပါ။ ယခင်ထက်ဝင်ငွေပိုလာမည်။ ကျန်းမာရေး ညံ့နေသည်။

ယတြာ။ ။ ခြေသုတ်ဖုံ လှူပေးပါ။

အင်္ဂါ အတွေးအခေါ်ဉာဏ်ပညာပိုမိုကောင်းလာမည်။ အရေးတကြီးပုဂ္ဂိုလ် များနှင့်တွေ့ဆုံရမည်။ လူဟောင်းများက ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ ငွေကြေးရရန်ပေးရန်များနှင့် ရှုပ်ထွေးနေမည်။ အချစ်ရေး အလွန် စနိုးပွင့်နေသည်။ ခြေထောက်များကို ထိခိုက်နိုင်သည်။

ယတြာ။ ။ ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ဆေး လှူပေးပါ။

ပုဒ္ဂံလ စိတ်ဆိုးစိတ်တိုစရာများနှင့်ကြုံမည်။ လှည့်လည်သွားလာရမှု များနေမည်။ နိုင်ငံခြားနှင့်ပတ်သက်သည့်ကိစ္စမှန်သမျှ အဆင် ပြေမည်။ အချစ်ရေးတွင် ဆွေးစရာများနှင့်ကြုံမည်။ ဝင်ငွေ အလွန် နည်းနေမည်။ လည်ချောင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်ရောဂါ ဖြစ်တတ် သည်။

ယတြာ။ ။ လက်ဖက်ခြောက် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

ကြာသပတေး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ပေါ်လာမည်။ ခရီးပေါင်းစုံ သွားလာနေရမည်။ ပုံမှန်မဟုတ်သောငွေများ ဝင်လာမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်ပြေမည်။ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေသည့် ကိစ္စမှန်သမျှ အဆင်ပြေသွားမည်။ ခေါင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်ဝေဒနာ ခံစားရတတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ခွေး၊ ကြောင်များကို အစာကျွေးလိုက်ပါ။

သောကြာ ကြိုးစားသလောက် ဥစ္စာပစ္စည်းများရမည်။ မိသားစုအတွင်း ပျော်ရွှင်မှုရှိမည်။ အလုပ်၊ အိမ်အပြောင်းအရွှေ့ရှိနေသည်။ သင်တန်း၊ စာမေးပွဲ၊ အင်တာဗျူးများ အဆင်ပြေမည်။ အချစ်ရေး ရှုပ်ထွေးမှု ရှိမည်။ ငွေများများဝင်လာမည်။ အစားမှားမည်။

ယတြာ။ ။ သကြားသကာ ဒါနပြုလိုက်ပါ။

စနေ စိတ်ပူ၊ စိတ်သောကဖြစ်ရမည့်ကိစ္စများ ရှင်းသွားမည်။ ငွေရရန် ပေးရန်ကိစ္စများလည်း ရှင်းသွားမည်။ အကြီးအကဲများ၏ ကူညီမှု ရမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး အေးစက်နေမည်။ ဘာသာရေး၊ ပရဟိတလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရမည်။ ရောဂါဟောင်းများ ပြန်ဖြစ်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ မုန့်ဟင်းခါး ဒါနပြုလိုက်ပါ။

အတွေးနှင့် ရသ နှစ်ယောက်ကမ္ဘာ နှစ်ယောက်ကဗျာ

မောင်ဖြင့်အောင်

ယခု တလော ကျွန်တော်တွေ့နေရသည်က နေရာတိုင်းမှာ ပြည်သူ့နီတိကို နားမလည်သူနှင့် စည်းကမ်းမဲ့သူများ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကားပေါ်၊ ရထားပေါ်၊ လမ်းပေါ်မှ အလွယ်တကူ အမှိုက်ပစ်သူနှင့် လူကြီးကို လူကြီးမှန်းမသိသူများ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က မူလတန်းတွင် ပြည်သူ့နီတိကို စာသင်အချိန်စာရင်းထဲထည့်ဆွဲပြီး တစ်ချိန်သက်သက်သင်ပေး သည်။ စည်းကမ်းလိုက်နာရန် အချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချရန် မိမိထက်ကြီးသူများကို အလေးအနက်အရိုအသေပေး ဆက်ဆံရန် တို့ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ငယ်စဉ်က သင်ကြားခဲ့ရသည့် ဆုံးမစကား လေးများကိုလည်း သတိရနေမိသည်။

“မြို့တော်တစ်ခု သာစေလို ရေကို မဖြုန်းနှင့်”

“မြို့တော်တစ်ခု အေးစေချင် မီးတွင် မပေါနှင့်”

“မြို့တော်တစ်ခု သန့်မှကြိုက် အမှိုက် မပစ်နှင့်”

သို့သော် နေရာတိုင်းမှာ အမှိုက်ပစ်သူတွေက ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အခမ်းအနားတစ်ခုပြီးသည်နှင့် အမှိုက်ပုံသဖွယ်ဖြစ်ပြီး ကျန်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုလို ဖြစ်နေသည်။ “မိတ်ဆွေ အမှိုက်ကောက်ဖို့ အချိန်မရလျှင် ကိစ္စမရှိပါ။ အမှိုက်မပစ်ပါနှင့်” ဆိုသော သတိပေးစာတမ်းလေး များလည်း မျက်နှာငယ်နေကြရဆဲဖြစ်သည်။

× × ×
တစ်ရက်မှာ ကျွန်တော်ပဲခူးသို့ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ခရီးသွား ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ထိုင်ခုံဘေးတွင် ခရီးသည်နှစ်ဦး ထိုင်နေကြသည်။ တစ်နေရာအရောက်တွင် အမျိုးသမီး တစ်ယောက်က ပြတင်းပေါက်ဖွင့်ပြီး ကုန်သွားသည့်

ရေသန့်ဘူးများကို လမ်းပေါ်ပစ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် အတူထိုင်နေသောတစ်ယောက်က ပြောလိုက်၏။

“အဲဒီလိုမပစ်ဘူးလေ”

“ဟဲ့-အဲဒီလိုမပစ်ရင် ဘယ်လိုပစ်ရမှာလဲ၊ ကားပေါ်မှာ အမှိုက်ပုံးမှ မပါတာ”

“မပါလည်း မပစ်ဘူးလေ၊ ကိုယ့်အိတ်ထဲထည့်သွားပြီး အိမ်ရောက်မှ အမှိုက်ပုံးထဲထည့်ပေါ့”

“အို---အလုပ်ရှုပ်တယ်၊ တစ်ဘူးတလေပစ်တာပဲ၊ ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး”

ထိုအခါ ကန့်ကွက်စကားပြောသူ စိတ်ပျက်သွားပုံရသည်။ ထို့နောက် ထပ်ပြောလိုက်သည်။

“ညီမ-ထိုင်းနိုင်ငံ မဲဆောက်ရောက်ဖူးတယ်၊ လမ်းဘေးမှာ ဘာအမှိုက်မှမရှိဘူး၊ တစ်မြို့လုံးရှင်းနေတာပဲ၊ တစ်ဦးချင်းစီ စည်းကမ်းရှိကြတယ်”

“အို---အဲဒီလောက်ထိ ဂရုမစိုက်နိုင်ပါဘူး”

ထို့နောက် ကန့်ကွက်စကားဆိုသူက သူ့သောက်လက်စ ရေဘူးပေါ်က တစ်နေရာကို လက်နှင့်ထောက်ပြလိုက်သည်။

ကျွန်တော်တွေ့လိုက်ရသည်က အမှိုက်ပုံးပုံလေးဖြစ်သည်။

အံ့ဩစရာကောင်းသည်မှာ အမှိုက်ပစ်သူ ‘၅၀’ ဝန်းကျင် အရွယ်ကို ပညာပေးသူမှာ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် လူငယ် တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

စာ - ၁၇ ဂင်ပိတ်ပန်းပင်မှ

ဝမ်းပျောဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

- အပူလောင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်အနာများ အတွက်လည်း ဂင်ပိတ်ရွက်ကို ခူးဆွတ်ကာ ရေဖြင့် သန့်စင်အောင် ဆေးကြောပေးပြီး ရရှိလာသည့်နှစ်ကို အနာပေါ်တွင်အုံ့ပေးခြင်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်၏။

- ဂင်ပိတ်ပန်းကို အဆိပ်ဖြေဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

- ဂင်ပိတ်သီးမှရရှိသောအရည်ကို မျက်မြှေးရောင်နာနှင့် မျက်စိနာသည့်အခါ မျက်စဉ်းဆေးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်၏။

ဂင်ပိတ်ပင်၏ အသုံးပြုပုံများ

ဂင်ပိတ်ရွက်ကို အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အိန္ဒိယ၊ ဗီယက်နမ်၊ အာဖရိကနိုင်ငံတို့တွင် ရိုးရာအလိုက် ကြော်ပြီးဖြစ်စေ၊ အခြားသော အသား၊ ငါး၊ ပုစွန်တို့နှင့်အတူရောကာ ဟင်းရည်ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်စေ နှစ်သက်သလို စားသုံးကြ၏။ ဂင်ပိတ်ရွက်တွင် ချွဲကျိကျိအာနီသင် ပါဝင်သည့်အတွက် ရုံးပတ်သီးအစားထိုးပြီး ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြ၏။ ဂင်ပိတ်ရွက်ကို အခြောက်လှန်းပြီး လက်ဖက်ခြောက် အဖြစ်လည်း နှပ်သောက်ကြ၏။ ဂင်ပိတ်သီးမှရရှိသော ခရမ်းရောင်အရည်ကို အစားအစာနှင့် မုန့်များ သကြားလုံးများ ပြုလုပ်ရာ တွင် အရောင်ဆိုးဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မှင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ရောင်ခြယ်အနေဖြင့် လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။ ဂင်ပိတ်ပင်သည် ချုံတက်နွယ်ပင်မျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် ချုံတန်းစည်းရိုးများတွင် ဂင်ပိတ်ပင်များဖြင့် ကာရံစိုက်ပျိုးကြ၏။

ဂင်ပိတ်ပင်သည် မြေနေရာယူပြီးစိုက်ပျိုးရသော အပင်မျိုးမဟုတ်ဘဲ နွယ်တက်သည့်ချုံပင်မျိုးဖြစ်သည့်အတွက် ဥယျာဉ်ခြံထဲတွင် သာမက တိုက်ခန်းနေထိုင်သူများ၊ အဆောင်နေထိုင်သူများပါ ပန်းအိုးနှင့် အလွယ်တကူ စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ ခြံစည်းရိုးတွင်လည်း နွယ်ပင်အလှဆင်ပြီးလည်း စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အပြင် အိမ်ဥယျာဉ်ခြံတွင်လည်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ပရဆေးဥယျာဉ်လေးအဖြစ်လည်း ဖန်တီးစိုက်ပျိုးနိုင်၏။

နီတိုက်မိခင်များအတွက် ဂင်ပိတ်ပင် ဆေးဖက်ဝင်အသုံးကို လုံလောက်သည့် သုတေသန ပြုထားခြင်း မရှိသေးပေ။ သို့ရာတွင် တန်ဆေး လွန်ဘေး၊ အစာလည်းဆေး၊ ဆေးလည်းအစာ ဆိုသည့်စကားအရ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ပမာဏအတိုင်း ချင့်ချိန်သုံးစွဲနိုင်သကဲ့သို့ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့် ပညာရှင်များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အသုံးပြုသင့်၏။

ကြေးမုံငယ်

ကျောပုံး - ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြ ရာတွင် မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ နောက်ကျကျန် ရစ်ခြင်း မရှိစေဘဲ အားလုံးတစ်ပြေးညီ ဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် သက်ဆိုင်သူအားလုံးတို့က ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားကြရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသား များအား ခင်မင်ရင်းနှီးစွာနှုတ်ဆက်ပြီး ကျေးရွာရေပေးရေးလုပ်ငန်း၊ ကျေးလက် ဆေးပေးခန်း၊ ကျေးရွာပျိုးဥယျာဉ် တည်ဆောက်ထားရှိမှုနှင့် အိမ်ထောင်စု အလိုက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် နေမှု (Home Garden) တို့ကို လည်းကောင်း၊ စာသင်ကျောင်းဆောင်သစ် တည်ဆောက်ထားရှိမှု၊ ကျေးလက်လမ်း များနှင့် စံပြဝက်မွေးမြူရေးခြံများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးအားပေးခဲ့ကြ ကြောင်း သိရသည်။

သတင်းစဉ်

အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းဆင်းပွဲ တက်ရောက် အားပေး

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၉

စိုက်ပျိုး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေးအတွက် လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်သင်တန်းအောင်မြင်ခြင်းအခမ်းအနားကို ယနေ့ညနေ ၃ နာရီခွဲက နေပြည်တော် ရွှေနန်းတော်ဟိုတယ်၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦးနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအခြေစိုက် အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး ကိုယ်စားလှယ်၊ စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့် သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူများ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

အခမ်းအနားတွင် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်က အမှာစကားပြောကြားရာ၌ ယခုသင်တန်းတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံ သင်ခန်းစာများ၊ သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ လုပ်ငန်းများ၊ အာဆီယံနိုင်ငံ အသီးသီးရှိ သမဝါယမ လမ်းပြမြေပုံ၊ ကော်ဖီ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်အဖွဲ့အစည်းများ၌ ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများနှင့် သင်ခန်းစာများ၊ အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး နည်းလမ်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်

နှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုးပမ်းရန် ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။ ထို့နောက် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦးက သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်များပေးအပ်ပြီး အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး ကိုယ်စားလှယ်အား အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပစ္စည်းပေးအပ်သည်။ ယခုသင်တန်းသို့ နေပြည်တော် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၊ မကွေး၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးဝန်ထမ်းများနှင့် သမဝါယမဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ၊

ကောင်းများစသည့်နည်းလမ်းကောင်းများကို မိမိတို့လုပ်ငန်းခွင်အသီးသီးနှင့် စီမံကိန်း၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ လယ်သမားများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝစေရေးတို့

သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များ စုစုပေါင်း ၃၀ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ဇန်နဝါရီ ၂၇ ရက်မှ ၂၉ ရက်အထိ သုံးရက်ကြာ ဖွင့်လှစ်သည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

အလားအလာကောင်းကျိုးများ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲနှင့် တောင်သူများ မျိုးရွေးချယ်ပွဲ အောင်ပန်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံတွင် ကျင်းပ

အောင်ပန်း ဇန်နဝါရီ ၂၅

ကိုနိုယား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့ (RDA-KOPIA)၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် Syngenta Foundation တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော အလားအလာကောင်း ရေဆင်းကျိုးများ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း)၊ အောင်ပန်း စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံတွင် ယနေ့ပြုလုပ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသန့်လွင်ဦး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ရှမ်းပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးတင်ဦးကြိုင်နှင့်တာဝန်ရှိသူများ၊ အောင်ပန်း၊ ထုံးဖိုနှင့် တာယောစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံ တာဝန်ခံများ၊ KOPIA Myanmar Center မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စိုက်ပျိုးပညာပေးဝန်ထမ်းများ၊ သုတေသနပညာရှင်များ၊ ကလေးဖြူနယ် လမိုင်း၊ ငှင်းသို့နှင့်ကျောက်ထပ်ကျေးရွာ၊ ပင်းတယဖြူနယ် သရက်ကုန်း၊ တံတားကြီး၊ ပွေးလှ၊ ရှောင်ပင်ရွာတို့မှ ဂျိုစိုက်တောင်သူများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၈၀ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်ဝန်ထမ်းများ၏ ကွင်းအတွေ့အကြုံစာတမ်းပတ်ပွဲ ဒုတိယအကြိမ် နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၉

သုတေ သနနှင့်ပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ရေး ဒုတိယအကြိမ် စာတမ်းဖတ်ပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၅ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦး၊ စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်ဆွေလင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်များမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စာတမ်းရှင်များ၊ စွန့်ဦးလှယ်ပညာရှင်အဖွဲ့ (YSI) အဖွဲ့ဝင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များက အမှာစကားများ အသီးသီး ပြောကြားကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ (ADS) အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သည့် တောင်သူအခြေပြု တိုးချဲ့ပညာပေးစနစ် တစ်ခုလုံး၏ ပုံပိုင်းကူညီသူအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ လယ်သမားမှ လယ်သမားသို့ (F2F)၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှ လယ်သမားသို့ (E2F) အကြံပေး ဝန်ဆောင်မှု

များ ချဲ့ထွင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ဖော်ထုတ်ပေးရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက ပြောကြားသည်။ စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် ဇန်နဝါရီ ၂၉

ရက်မှ ၃၁ ရက်အထိ သုတေသနနှင့် ပညာပေးစာတမ်း ၄၃ စောင်ကို ဖတ်ကြားတင်သွင်း အကောင်းဆုံးစာတမ်းဆုများ ပေးအပ်မည်ဟု သိရသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ကျောပုံး - ၂၄ ကြိမ်မြောက် မှ

အာဆီယံ နိုင်ငံများသို့ နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးလျက်ရှိသော ပိုးသတ်ဆေးဆိုင်ရာ စီမံကွပ်ကဲမှုစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အခြေအနေများ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးကြသည်။ အာဆီယံဒေသအတွင်း အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ၏ အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းသတ်မှတ်ချက် (Maximum Residue Levels-MR) ဆိုင်ရာ တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များမှ ကမ္ဘာ့အသိအမှတ်ပြုအဆင့်ရောက်သည်အထိ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဓာတုပစ္စည်းအသုံးပြုမှု လိုအပ်ချက်များ၊ များပြားလာလျက်ရှိရာ အာဆီယံဒေသအတွင်း အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အာဆီယံဒေသအတွင်းနှင့် အခြားနိုင်ငံများအား ကုန်သွယ်မှုပြုရာတွင်

လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် များစွာအရေးပါလျက်ရှိကြောင်း သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်ကျော်ဦးက ပြောသည်။ အာဆီယံဒေသအတွင်း အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများတွင် အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ တိုးတက်နိုင်ရန်၊ အာဆီယံဒေသတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်နိုင်ရန်နှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အစားအသောက်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုများ တိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်ပြုလုပ်သည့် ယခုအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် အာဆီယံကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များက အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရေး နည်းပညာရပ်များ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

ရှေးဦးစွာ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ပုံ)နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ဦးစီးမှူးတို့က အဖွင့် အမှာစကားပြောကြားကြပြီး အောင်ပန်း စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံ တာဝန်ခံက အလားအလာကောင်းကျိုးများ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲနှင့် တောင်သူများ မျိုးရွေးချယ်ပွဲပြုလုပ်ရခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ၌ ခြောက်သွေ့ဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် အလားအလာကောင်း

ကျိုးများ ၃၂ မျိုးကို စိုက်ပျိုးပြသထားပြီး မျက်မြင်အခြေအနေအရ တောင်သူများက စိတ်ကြိုက်မဲပေးရွေးချယ်ကြရာ 8th HTWSN 46 မျိုးအား ရွေးချယ်မှု ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ကြိုက်နှစ်သက်မှု အများဆုံး ဖြစ်ပြီး 8th HTWSN 115 နှင့် Fracolín မျိုးမှာ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဒုတိယ 31st SAWYT 203 မျိုးမှာ ၅၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယ ရရှိသည်။ **စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန**

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ ကောက်စိုက်စက်အသုံးပြု၍ SRI စနစ်ဖြင့် စပါးမျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲ တက်ရောက် အားပေး

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၇

ကျော်စွာ စိုက်စက် (Minoru RX 61) အသုံးပြု၍ စပါးအစွမ်းရှိ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် (SRI) ဖြင့် စပါးမျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် (သမဝါယမကဏ္ဍ) ဦးကျော်ငွေနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ၊ သုတေသနပညာရှင်များ၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူအား စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက ရေမြေဒေသနှင့်ကိုက်ညီပြီး ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် အထွက်ကောင်းမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်နေမှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ပြောင်းလဲလာသော ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေစပါးမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးမြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းနည်းစနစ်များကို သုတေသနပြု၍ တောင်သူလယ်သမားများအား လက်တွေ့အသုံးချနည်းပညာများဖြန့်ဝေရန် ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။
အဆိုပါကွင်းသရုပ်ပြပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနက

၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း သုတေသနပြုပြီး မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ (NSC) တွင် မှတ်ပုံတင်ပြီးဖြစ်သော စပါးမျိုးသစ်ခုနစ်မျိုးဖြစ်သည့် YIR-၁၄၊ YRR-၁၂၊ YAR-၀၇၊ YAR-၁၄၊ YYR-၀၉၊ YQR-၁၁ နှင့် YQR-၁၂ စပါးမျိုးတို့ကို Minoru RX 61 ကောက်စိုက်စက်အသုံးပြု၍ SRI နည်းစနစ်ဖြင့် ပင်ကြားနှင့်တန်းကြား ၈ လက်မနှင့် ၁၂ လက်မ အကွာအဝေး လက်တွေ့စိုက်ပျိုးပြသသည်။
စပါးမျိုးသစ်ခုနစ်မျိုးအနက် YIR-၁၄ နှင့် YRR-၁၂ မျိုးတို့မှာ ဆည်ရေသွင်းရေရှိသောဒေသများတွင် နွေနှင့် မိုးနှစ်ရာသီလုံးတွင် စိုက်ပျိုးရန် သင့်တော်ပြီး YAR-၀၇ နှင့် YAR-၁၄ စပါးမျိုးများမှာ ဆည်ရေ သွင်းရေလုံလောက်မှုမရှိသော ဒေသနှင့်မြစ်ရေတင်ဒေသများတွင် နွေစပါး

နှင့်မိုးစပါးအဖြစ် စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် စပါးမျိုးသစ်များ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ YIR-၀၉ စပါးမျိုးသည် ရေကြီးကွင်းဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးရန်သင့်တော်၍ ရေအတက် တစ်ပေခွဲမှ နှစ်ပေခန့်အထိ ရေနေဒဏ်ခံနိုင်ပြီး ရေမြုပ်ဒဏ်အသင့်အတင့်ခံနိုင်သည့်မျိုးသစ် ဖြစ်သည်။ YQR-၁၁

နှင့် YQR-၁၂ စပါးမျိုးများမှာ အရည်အသွေးကောင်း စပါးမျိုးများဖြစ်ပြီး ဆည်ရေရှိသောဒေသများတွင် နွေနှင့်

မိုးစပါးများအဖြစ် စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သည့် မျိုးသစ်များဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။
စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

၂၄ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက် ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်သော CropLife Asia အဖွဲ့အစည်း၏ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်ပေါ်စေရန် ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၃

အပြည် ပြည်ဆိုင်ရာ သီးနှံကာကွယ်ရေးကုမ္ပဏီများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် စင်ကာပူနိုင်ငံအခြေစိုက် CropLife Asia အဖွဲ့အစည်း၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် လက်ခံကျင်းပသည့် ၂၄ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်သော CropLife Asia အဖွဲ့အစည်း၏ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် PARKROYAL Hotel ၌ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ၊ အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ Senior Officer Ms. Sri Dyah Kusumawardhani နှင့် အာဆီယံဒေသအတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ CorpLife Asia၊ Ausrtalia နှင့် USAIR-4 တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် အခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်ကျော်ဦးနှင့် CropLife Asia အဖွဲ့အစည်းမှ Director Dr. Vasant L. Patil တို့က အဖွဲ့အမှတ်စဉ်များ ပြောကြားကြသည်။

ကုန်သွယ်မှုလွယ်ကူချောမွေ့မှုရှိစေရေး၊ စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေရေးတို့အတွက် အာဆီယံဒေသအတွင်း အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်ဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အာဆီယံဒေသ

CropLife Asia အဖွဲ့အစည်းသည် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအထောက်အပံ့ ပေးလျက် ရှိပြီး

အတွင်း၌ အမြင်ဆွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်ပေါင်း ၈၀၀ ကျော်ကို သတ်မှတ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။
CropLife Asia အဖွဲ့အစည်းမှ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ တပ်ကုန်းမြို့နယ် အေးချမ်းသာယာပြကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ကြည့်ရှုစစ်ဆေး

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၅

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် တပ်ကုန်းမြို့နယ် အေးချမ်းသာယာပြကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့ရောက်ရှိစစ်ဆေးစဉ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခန့်ဇော်က စီမံကိန်းစတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုနှင့် ဒေသနေပြည်သူများ၏ တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ၊ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။
တင်ပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရေတွင်းရေကန်၊ လမ်းတံတား၊ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ပေးသည့် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်ရေးသာမက ဒေသနေပြည်သူများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်

ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကိုလည်း အလေးပေး ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများအပါအဝင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကို အခြေခံသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်များ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းကိုပါ အလေးထား ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်မှသာ မိမိတို့အားလုံးမျှော်မှန်းထားသည့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော စံပြကျေးရွာများ ပေါ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေသနေပြည်သူများ၏ ဝင်ငွေတိုးပွားရေးနှင့် လူနေမှုဘဝများမြင့်မားတိုးတက်ရေးတို့အတွက် မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနများက လက်တွေ့အသုံးချနည်းပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်

ပေးကြရန်နှင့် လက်တွေ့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်လုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးကြရန်လိုကြောင်း၊ အလားတူပင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးကြစေလိုကြောင်း၊ အမှုကိစ္စများကို စနစ်တကျ ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်း၊ မီးဖိုချောင်သုံး အမှုကိစ္စများအား သဘာဝ မြေဩဇာပြုလုပ်သုံးစွဲခြင်း စသည့် လူနေမှု စနစ်မြင့်မားရေးအခြေခံကောင်းများကို စံပြ ကျေးရွာများက စတင်ပြီး ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ဆောင်ရွက်ပေးကြစေလိုကြောင်း၊ ကျေးလက်